

308969

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 2వ తేది శుక్రవారము

No. 144

పంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర విజభాద్రపదమాస శుద్ధ పంచమి.

సంచిక ౧౪౪

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు అచి కనువగునది, సాటిలేని చునోజ్జమగు సువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించుచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్ఫులకరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సిసాలలో నుండును.

చిన్నవైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-క రు	0-8-0
మధ్యరకము వైజు 1-డ్రాం	" "	0-12-0
పేరొకవైజు 2 "	" "	1-4-0
పెద్దవైజు 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, చల్లబడులందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలుపెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై న, కార్డుపై నను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పఠింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకికృత్యముగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

సర్వజీవన్.

ధాతువునై మందులన్నిటికి తల్లి

ఈ దివ్యావధము సంజీవితో సమానమైనది. దీని

సేవించినచో వీర్యవృద్ధి, బలమును, ధాతువువృద్ధి కలిగించును. 2. సమస్త మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లవర్ణము, స్పష్టస్థలము ఇంక మూత్రద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజమంటిది. (3) రక్తమును శుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించి జేహమునకు కాంతి తెచ్చును. 4. నరములకు సత్తువనిచ్చును గాన సర్వజీవన్ అనెదరు. ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందఱును ఉపయోగించవచ్చును. ఈ ధాతువృద్ధి చూడము యొక్క మహత్తు సేవించినవారికే తెలియనగును.

వెల టిన్న 1క-2-0-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్. జి. యస్. నాయుడు, కలియుగభీమ, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0 యశోధర:—ఇందొక యాడుది తనచుగనివైగల యశరా

గమునై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికిడయ్యను 0-12-0 మనోరమ:—మగడువేట కేగి రాత్రినునొద్ద జిమ్మకొననతని

సామర్థ్యముచే నీడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0 జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న రిక్తి

తికి డెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ... అ. 0-10-0 సహనోదరపాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించిన

అన్న సహింపకలము ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0 అత్తలారాబాటమున కోర్కెనికోడండ్ర ప్రలాపము:—

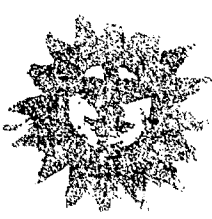
అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0 మిత్రహింసాము:—ఆపవ్యంధుడగు మిత్రునిపై నిందమోపి

కడకు తాను జిమ్మకొన్న వాని గురించిన నవల 0-8-0 ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పంపుడనినను పంపుదుము.

856 కలయవారు:— కణ్ణిక్ బుక్ డిపో, 6 వంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సాహుకారు పేట, మదరాస్.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావర్ణదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు కరస్పాన్ డెన్స్ మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి

ఆర్. సి. ఎచ్. హైస్కూలు ప్రధానోపా

ధ్యాయుడగు కూచి నంసిహముచే రచింపబడిన

యీక్రింది గ్రంథములు, పితాపురములో గ్రంథ కర్తయొద్ద దొరకును. (882)

పోస్టేజికాక వెల

1. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసచరిత్రయు బోధములు - పద్యకావ్యము - మొదటికూర్పు (12 ప్రతులు మాత్ర మున్నవి) 0-8-0

2. " " రెండవకూర్పు 0-10-0

3. శ్రీ గౌరాంగ (చైతన్యస్వామి) చరిత్రము - పద్యకావ్యము - మొదటిభాగము 1-4-0

4. " " రెండవభాగము 1-4-0

5. రూపలత-నాటకము (క్రొత్తకథ) 0-14-0

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

అన్ని డబ్బీతో సహా సీసా 1-క వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్యును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బాధ కోలును. వాయువు పోట్ల సోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండదడినది

అనమూలికలచే హింసూడేళి నుండు తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

ఏమని విదేశములలో కూడా వాడుచున్నాడు. అమృతాంజనం డిపో: 108, (ఫోర్ట్ స్ట్రెట్, బొంబాయి) 7, రంబాపెట్టె వీధి, మద్రాసు.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నురోడ్డు, మౌంటురోడ్డు.

ఆంగ్లముచే ఆంగ్లములకు ప్రశ్న: సౌకర్యములు కలుగ చేయవచ్చును. 820

వైవారికి దరఖాస్తు చేసికొనవలయును.

హెచ్.టి.మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచివస్తువులు వీరుబహుచక్రకగ సప్లయిచేతురు.

ఒకసారి ఆర్థరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

రిజిస్టర్డ్ తామ్రమైనము [రిజిస్టర్డ్]

ఇది రాగివలన తయారు కాబడే తదని రుజువు పర్చుగల సమర్థులకు 100-0 0లు యినా

అన్ని చర్మరోగములకు, చుచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధావధము. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను ఆభిమాత్రము నయినను తీర్చించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ బాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0 2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0 సకము బుడ్డున్న ఇవ్వబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్ (778) 20, కందప్ప మొదలివీధి, సాకారుపేట మదరాసు.

వ్రాంబి:—లక్ష్మీనరసాపురం అనపర్తిస్వామి, గోపాలవీధి

శ్రీ కాళయ్యకి సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళినామ సంవత్సరము నందు సగము భాగము గడిచిపోయింది. ఇప్పుటి నుండియును ప్రయత్నములుజరిగినగానికాళయ్యకి సంవత్సరాదిసంచిక సకాలముగా వెలువడదు కనుకాశిములు గలవగు. కాగితముల కొరతవలన కల వేర్వేదిక యీ సమయమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురించుచు నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభిమానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచురించుటకు దగిన వ్యాసములను చిత్రపటములను అక్షరములను మానవత్వములను ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయమునకు చేరువములు పంపి సంచికోపయోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయత్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు. వ్యాసము లక్షిష్టములు గాకను చిన్నవిగ నుండుట సహజమని మన వ్యాసలేఖకులకు విన్నవించుచున్నాము. ఇంతవరకు ప్రచురితములుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థలములయొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవినయముగ దేశ బాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

Cattle Show Committee, ONGOLE

ఒంగోలు పశువుల సంత సంఘము.

నోటీసు.

894

ఇందువలన సమస్తమైనవారికి తెలియజేయుట యేమనగా:-

13 వ ఒంగోలు పశువులసంత 1918 సం॥ రం ఫిబ్రవరి మాసంత ప్రారంభములలో ఒంగోలు నందు జరుపబడును.

గత సంవత్సరములలో నిచ్చిన బహుమతుల కంటె నెక్కువ బహుమతులను జరుగబోవు సంతలో నిచ్చుటకు సంఘము వారు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

మామూలు ప్రకారము ఎక్కువ పశువులను చక్కగ తయారుచేసి బహుమతులను పొందుటకు శ్రద్ధవహించి ఛాటుపడెదరని సంఘము వారు కోరుచున్నారు.

సంత జరుపబడు తేదీలు ప్రస్తుతము నిర్ధారణ కాబడలేదు. గనుక నిర్ధారణ కాబడిన వెంటనే తిరిగి నోటీసులద్వారా తెలియపరుపబడును.

ఒంగోలు పశువులసంత సంఘము ఆఫీసు.	ఇల్లు	వి. నారాయణరావు.	కార్యదర్శి.
సేవారేణిపు కట్టా, మంగళం నుండి 12 ...	...	...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	...	...	2-0-0
గోరొజనము, చించిది ,, ...	...	...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	...	...	0-10-0
ఆదిపచ్చికా నా లేక జాన్న ,, ...	...	...	8-8-0
తామర తైలము డబ్బీ 1-కి ...	...	...	0-6-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	...	...	0-12-0
తాంబూలమాత్రము, నువ్వాసనగా చుండును 50-కి ...	...	...	0-8-0

అప్పుతాంబూలదీపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యము సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయపర్యగ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. మేరు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము పోస్టుబాక్స్ 212, మద్రాసు

హోమూరూలు

ఎల్లను జి. మూనేగారి లేఖ

ఈ దిగువ లేఖను మూనేగారు ఈ నెల 5-వ తేదీన కరాచీ డెయిలీ కెజెటు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఆ పత్రిక వా ర లేఖను ప్రకటింపబడితే దానిని ఈ నెల 6-వ తేదీన డెయిలీ న్యూస్ పత్రికకు పంపిరి. ఆ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన లేఖ న్యాయాధియో పత్రికలో ఈ నెల 19-వ తేదీ నిలుల ప్రకటింపబడినది.

డెయిలీ కెజెటు పత్రికా సంపాదకునకు, ఆయా.

హోమూరూలు గూర్చిన లేఖలను మీ పత్రికలో ప్రకటింపబడు మిత్రులతో సంబంధించి. ఆ లేఖలను లేకుండా ప్రకటితము లగు నట్లున్నది, గాని దానివలన నెట్టిలాభమును కలుగబోదు. ఇతర రాజకీయ విషయములందు వలె నే దీనియందునుగూడ నిరుద్యోగం వారును చెప్పవలసివది చాల గలదు. కాంతముతో వాద ప్రతివాదముల వివరముగాని వ్యక్తి మామణమును పరిహాసోక్తులను ప్రయోజనకరములు గావు. ఈ ఆందోళనము కాంతముగను శాస్త్రవిరుద్ధము గాకుండను జూపబడినచో ఆక్షేపణ మేమియును లేదని ఈ దేశమునందును ఆంగ్లదేశమునందును గల అధికారు లందరును వెక్కుకారులు వివరించి చెప్పియున్నారు. కరాచీలో మొక హోమూరూలు కాళ కలదు. ఆ కాళవారు చాల సఫలము చేసిరి. కాంతముగ శాస్త్రసమ్మతముగ హోమూరూలులను కలుగు లాభములను గూర్చి వివరించిరి. ఈ సఫల కథికోత్సాహముతో చాలమంది వచ్చుచున్నారు. ఇంతవరకు నొసంగబడిన యుపన్యాసము లలో పోలీసువారి నిర్వచనము ననుసరించి కూడ మొక్కటియు శాస్త్ర వ్యతిరేకముగ లేదు. ఆంగ్లదేశమునందలి పత్రికలు దొరతనమువారిని గూర్చియు ప్రభుత్వోద్యోగులను గూర్చియు వ్రాయుచో నుపయోగించు కఠినపదములయందును తీవ్రభావములందును సమాశ్రాంతమైన నీ యుపన్యాసములలో కనబడెను. ఈ ఆందోళనము నువివేకముతో గూడినగా అవివేకముతో గూడినదా యను ప్రశ్నతో నాకిప్పుడు పనిలేదు. ప్రస్తుత రాజకీయచర్య యంతయును సాధారణతతో జరుపబడవలసివదిగా నున్నది. ఒకకక్షవారు రెండవకక్షవారిని తీవ్రవచనముల దూరినచో రెండవ కక్షవారు తీవ్ర తమ వాక్యములను వాడెదరు. అందువలన కలుగు ప్రయోజన మేదియు నుండదు. ఆంగ్లదేశమునందుగల వివిధ రాజకీయ కిత్తులలో నొక కక్ష వారినికొక కక్షవారిపట్ల నెట్టి గౌరవభావమును చూపెదరో అట్టి గౌరవభావమునే యిచ్చట గూడ ప్రతి కక్షులు హోమూరూలులపట్ల గూడ చూపదగును. విద్యాభివృద్ధిని క్రమ పద్ధతుల నెరుంగని వారును మాత్రమే పరస్పరమామణిలగు గడంబడదను విషయము నిరకక్షుల వారు నున్నరింపదగును. కరాచీలో జరిగినసభలు ఉత్సవములు మున్నగు వాని కలన దొరతనమువారికి అభ్యంతరము కలుగుచున్నదని హోమూరూలు కక్షవారిపై నిందమోపుట అనుచితము. యుద్ధసమయమున దేశీయవిషయములను చర్చింపగూడదనుట యొక్కమైనను సాధారణముగ యుద్ధసమయముననే నట్టిప్రశ్నలు తలచావునను విషయము చరిత్రవలననే మనకు విదితము. యుద్ధమువలన కలిగినమార్పులు మున్నగు వానివలననే ఈ యాందోళనము కలిగినదని సరియగు దృష్టితో నవలోకించి గ్రహింపదగును. సభలను ఊరేగింపులను నిలపివేసి ఈయుద్ధమును నణగద్రొక్క ప్రయత్నించినచో తీవ్రభావము వైకుటకును. అప్పుడు కాంతిని కలిగించుటకు పోలీసువారి సహాయ మధికముగ కావలసియుండదు. అప్పుడే సభలు దొరతనము వారికి ప్రతిరోధకము లనుపించుకొనును. గాని అప్పుడు దొరతనమువారే బాధ్యులగుదురు.

జాలరి పడవలవారు

ఈమిగిడను, సెప్టెంబరు 18:- రెండు మాసములవరకును తమలో నూటికి ముప్పదివంశస్థుల పడవల నాడకుండ రెండు మాసముల వరకును గట్టివేసి, 200 టన్నుల కంటె నెక్కుడు బరువుగల చేపలను జర్రునీ కెగుమతి చేయబడు తమకు గలిగిన నష్టములకు తగిన పరిహారముల మొనగడమను బ్రిటిషు వారి బడంబడికకు పడవల వారొప్పుకొనిరి.

బ్రాహ్మణేతరుల క్రస్తుత కర్తవ్యము

ముప్పదిసంవత్సరములపైగా కాంగ్రెసు సభవారు ఏటేట సభలు జరిపి, చాల ద్రవ్యము వెచ్చించి, వ్యయప్రయాసల కోర్కె, అతిదూరప్రదేశములకు వెళ్లి సభలుజరిపి, దేశాభ్యుదయమునకు అవసరమయిన మార్పులు రాజకీయాంగములలో చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచుండిరి. హిందూ దేశస్థుల దురదృష్టవశముచేత అందువల్ల ఫలము కలుగలేదు.

అనివీసెంటుమ్మగారు రాజకీయాందోళనము పూని న్యాయాధియోపత్రికాధిపత్యమును వహించిన గత రెండువత్సరములలో దేశీయుల హృదయములలో నవీనజాతీయ బీజముం కురించినది. హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణచరిత్రలో, గతసంవత్సరపు లక్ష్మీ కాంగ్రెసు చాల ప్రాముఖ్యమును వహించినది. ఏల యన హిందూ మహాస్మృతియనుసర్య పరిష్కార మగుటే కాక, అనివరకు మితవాదులచే నడుపబడు కాంగ్రెసుసభకు జాతీయవాదులు నాయకులయిరి. మితవాదులు ఇదివరకు తాముచేసిన శ్రమ వృద్ధియైన దని బహిరంగముగా నిష్కాపట్యముగా వక్కాణించిరి.

అనివీసెంటుమ్మ హిందూదేశమునకు యుద్ధాంతరము స్వరాజ్యము (Home Rule) వచ్చి తీరవలెనని, అందువిషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ అంగీకారమును నూచించవలెనని ఆందోళన చేసెను.

అట్టి పరిస్థితులలో చెన్నవగరములో త్యాగరాయ శెట్టిగారు బ్రాహ్మణేతరోద్యమ మనుపేర మొక ఉద్యమమును సాగించి బ్రాహ్మణేతరులకు స్వరాజ్య మక్కురలేదని పత్రిక నొకదాని ప్రచురించిరి. నాయరుగారును శెట్టిగారును స్వయముగాను జన్మిసి, ఆంధ్రప్రదేశ్ కి మొదలుగాగల పత్రికలమూలమునను, బ్రాహ్మణేతరులను రాజ్యాంగములోనుండి విడదీసి, స్వరాజ్యాందోళనము బ్రాహ్మణుల కొంటెతనమని యేర్పరుపుట అవకాశము కలుగజేయుచున్నటులు కన్పించుచున్నది. వీసెంటుమ్మను ప్రభుత్వమువారు సరియైన కారణములు చెప్పకనే, నిష్పంధప్రవాసశిక్ష పాలు జేయుటయు, నింతవరకు ఆమెను విముక్తి చేయకుండుటయు కూడ తటస్థించినది. నాయరుగారును శెట్టిగారును బ్రాహ్మణేతరుల బాగుకోరిన నాయకుల యని పేరుకొని, వారికిని వారి యుద్ధమములకును వారిఅభిప్రాయములకును వ్యతిరేకులుగా ప్రవర్తించుచున్నారు.

ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున బ్రాహ్మణేతరుల కర్తవ్యమేమి? నాయరుగారును శెట్టిగారును మనకు నాయకులు కారని చాటుటయు, బ్రాహ్మణేతరులయొక్క రాజకీయ సంస్కరణ విషయమయిన సదభిప్రాయమును ప్రభుత్వము వారికి వెల్లడించుటయు ముఖ్యమయిన విధి అయియున్నది.

బ్రాహ్మణులు తదితరులకు (Communal representation) తమ ప్రతినిధులను తామే పేరుగా నెన్నుకొను అధికారము నిచ్చినారు గదా? అభినవభిరుదాంతికు లగు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు దసరాపండుగ దినములలో జరుపదలచుకున్న సభోద్దేశ్యములేమి? ఆలోచించి వేరే సభయొక్క అవసరము, ప్రయోజనము వున్నదా అను విషయములను తర్కించవలెను.

బ్రాహ్మణేతరులు కోరదగు ప్రాతినిధ్యపు హక్కునులభముగా లభించినందున యిక కాలము వృధపుచ్చక బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాజనని సభలోకలసి, డిసెంబరు నెలలో మాంపేగుగారు వచ్చుసరికి స్వరాజ్యాందోళణ, ఆంధ్రరాష్ట్రము మొదలుగాగల విషయములను చర్చించి, వారికి విన్నవించవలసిన ముఖ్యాంశములలో భేదాభిప్రాయములులేకుండానివేదించి కార్యముగట్టెక్కించు దురుగాకయని కోరుచున్నాను.

రాజకీయాందోళణములోనుండు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు భేదాభిప్రాయములు యున్నారని త్యాగరాయ శెట్టి వారు ప్రయత్నమువారికి తెలిపియున్నారు. వారు చెప్పినది నిజము కాదని మనము నిరూపించవలసి యున్నది. ఇకముందు రాజకీయాందోళనమందు, వీసెంటుమ్మ మొదలగువారిని విముక్తులనుజేయు ప్రయత్నములోను, స్వరాజ్యమును బడయుటలోను, బ్రాహ్మణేతరులే కార్య నిర్వహణమును వహించి వారికి కలిగిన కళంకమును బాపుకొందురుకాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు యడవల్లి కనకదుర్గయ్య.

ద్రావిడులు, దేశీయమహాజనసభ.

కల్యాణసుందర మొదలియారుగారి ప్రసంగము
గత 19 వ తేదీన ది. బి. కేశవస్వామిగారి యాధిపత్యము
క్రింద గోళాలెందురమున కల్యాణసుందర మొదలియారుగారు
వై వివరమును గూర్చి ప్రావిడభాషయందు ప్రసంగించి:

పాండ్య, వోళ, కేరళ, రాజ్యముల కాలములలో ద్రా
విడులున్నతమగు నాగరికలో విజ్ఞానపంతులై యుం
డెడివారు. ద్రావిడుల నాగరికతను గూర్చి
తెలుగువారు మున్నగు ప్రాచీనగ్రంథముల తక్కు నితరమగు
నాధారము తెలియును లేవు. కాన చారిత్రక విద్యార్థులు
పరిశీలనముల నొనర్చి ద్రావిడుల నాగరికత లోకమునకు వెల్ల
డింపవలెను. విదేశమున జన్మించిన బీసెంటియూ వచ్చి భారతీ
యుల నాగరికత, వర్తక వ్యాపారము, రాజకీయ నైపుణ్యము
మున్నగు వాటిని వెల్లడించిన గాని భారతీయులు తమ పూ
ర్వుల యాధిక్యతను గ్రహించలేక యుండిరి. బీసెంటియూ
మూలమున భారతీయులలో నూతనోజ్జీవము గలిగి భారత
వ్యాధిక్యతను మరల స్థాపింపవలయు నను కోర్కె ప్రబలిసింది.
దొరతనమువారిమొకు సహకారముతోపాటు ప్రవాసాత్మ విధిం
చుట భారతవర్షమునకు దురదృష్టవని చెప్పవచ్చును. కాని
యామె విడుదలచేయుట దేశమున సంతసము ప్రబలియున్నది.
కాలము శుభవంతముగ నుండి భావిని గూర్చి ప్రోత్సాహముగ
నున్నది. దేశభక్త్యధ్యయమునకై బీసెంటియూ ప్రభుత్వము పాటు
పడుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలోగూడ, కొందరు హైందవ
పురుషులు, భారతవర్షమును దూలనాడుచున్నారు.
దక్షిణ హిందూస్థాన ప్రజాసంఘము వారి చే
యెడలించుచుండిన ద్రవిడమున పత్రికలో భారతవర్ష
దూషణము నానాటి కధికముగచున్నది. భారతీయులు స్వపరి
పాలనమున కన్యాయని వ్రాయుచు, దేశభాషలు, రాజకీయ
ములు, వర్ణ వివరములు మున్నగు వాటిని పత్రిక
నిర్వహించుచున్నది. జనాభా రిపోర్టులో దొరతనమువారు
బ్రాహ్మణులు అబ్రాహ్మణులను ప్రజలను కేటించుచున్నాను.
కాని ద్రావిడులు తామబ్రాహ్మణులను చెప్పకొనుట యెట్టి
స్వాయము? బ్రాహ్మణులనగా బ్రాహ్మజ్ఞానము గలవాడు.
బ్రాహ్మజ్ఞానము వైవమున్నదని నొప్పుకొనును. అబ్రాహ్మణు
డనగా బ్రాహ్మజ్ఞానము లేనివాడు, భగవంతుడు లేడనను.
గనుక నన్ను హైందవుడనిగాని ద్రావిడమనిగాని పిలిచి
న నొప్పుకొందుమగాని అబ్రాహ్మణుడనిన వ్యవహరింపబడుట
కిచ్చింపను.

పిమ్మట నుపన్యాసముడు కాంగ్రెసులోను సభలసంస్క
రణ విధానమును వ్యక్తపరచుచు ఈ విధానమును సంగీకరించిన
గాని హిందూదేశమునకు ముక్తివార్తను లభ్యము కానేరదు.
ఆ విధానమున నెచ్చటను "హోమయూ అనగా బ్రాహ్మ
ణులపాలన" మని వివరింపబడి యుండలేదు. న్యూ ఇండియా
పత్రికయందు గూడ నిట్టి వాద మెచ్చటను గానరాదు. స్వరా
జ్యమే రాజ్యమును వాదము మాత్రము న్యూ ఇండియా పత్రిక
యందు గానవచ్చును. "హోమయూ అనగా బ్రాహ్మణుల
పరిపాలనము గాన జాగ్రత్తగనుండు దోయ బ్రాహ్మణుల
రా!" యని ద్రవిడియను పత్రికవ్రాసి ద్రావిడ సోదరులయందు
బుద్ధి పూర్వకముగ నక్రమముగు తలంపుల నెలకొల్పుచున్నది.
హిందూదేశపు మతములను, రాజకీయ వ్యవస్థను, భాషలు
మున్నగు వాటిని దూషించుచు, నీపత్రిక మన దేశము స్వపరి
పాలనా స్వాతంత్ర్యము నంద నష్టముగు స్థితిలో లేదని
వ్రాయుచున్నది. ఇట్టి అక్రమపు వ్రాతలు వ్రాయుచుండిన
నీపత్రికా స్వచ్ఛంద ప్రావిడ సోదరులు అపరిమర్దము గాకుం
డును గాక! యని కఠోర్కణ సుందర మొదలియారుగారు పర్య
సించిరి.

పిమ్మట నుపన్యాసముడు చెప్పిన యంశములను మార్చిం
చుచు, కృత్రిమ ప్రాచీనముగ కథాపతిమొదలియారు మున్న
గువారు సంభాషించిరి. కేశవస్వామిగారు ద్రావిడమున బ్రాహ్మ
ణులు సంఖ్య కాల స్వల్పమునియు, హోమయూలను కృత్రి
మముగ నబ్రాహ్మణులు వాదించుట మనవివేకమనియు ఉప
సర్గించిరి.

సాధారణముగా: - బ్రాహ్మణులలో పూర్వులు గ్రామ
మున జన్మించి 1-15 తేదీలలో జన్మించు ప్రాచీనమున బ్రాహ్మ
ణులకు గాను తెలుపు అధికారులు, తగినన్ని బంధులేకుం
డుటకలగడ, వైశాఖగృహముల యాజ్ఞల మన్నింపవలసినవా
రగుటకలగడ, స్వేచ్ఛము చెల్లుటకలగడ, వేస్త్రధారణము, చాటు
పూర్వమున బ్రాహ్మణుల నేర్పరము నొందించిన కాని యాత్ర
కు బ్రాహ్మణుల ప్రయాణముల పూర్వమున కలగెను.

అనురాగ గీతము.

జ స్తి సు ప త్రి క.

నర్ మైకేలు ఓడ్యారుగారినిగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసము
నకు హిందూపత్రిక నిరసనగీతక అనుకీర్తిక నిడినది. మదరాసు
మెయిలు పత్రికను త్యాగరాయ పెట్టిగారిని
ఇతరులను గూర్చి హిందూపత్రిక వ్రాసిన వ్యాసమునకు మే
మునరాగ గీతకయను తీర్తి క ని డ కుం డ జాలము.
మదరాసు మెయిలు "పత్రిక యం దలి "ప్రబలా గ్రహ
భరిత వివేకవిరహిత ప్రగల్భములు" టాం తి థంగక రా
ర్యాటములు "పత్రికా నిర్వహణమందలి కొరమాలిన లజ్జా
విహీనతకు ప్రబలిదగ్గరములని" హిందూపత్రిక వ్రాసినది. ఇట్టి
వాక్య పరంపరలే యుపయోగించుచు హిందూపత్రిక 2
కలముల ప్రధాన వ్యాసమును ప్రకటించినది. అవ్యాసమున
మెయిలుపత్రికను త్యాగరాయ పెట్టిగారిని ఇతరులను చెందు
పురుషాంతరముల వెల్లడించు గూర్చి కలమాడినట్లెల్ల వ్రాసి
ఇదియే నూతనశక్తిదయమని చూపినది. మూడు శకప్రారంభా
యంతోదయ కాలముననే ప్రబలప్రచండత గోచరించినది. తక్కు
ధ్యందిన కాలమునందలిని ప్రచండత ఎంత తీక్షణమో మేము
నిరూపింపవలయు. ప్రజాసంఘమునకు గలిగిన సంపూర్ణ
విజయమని మా సమకాలికపత్రిక హిందూ వ్రాసిన కారణమే
ఇందులకు ప్రోత్సాహకరము. ఈ విజయము
ను బడయుటకు హిందూపత్రిక పలుభాములు బడియుండుట
చే కలిగిన ఫలితమున కిపుడాపత్రిక ఫట్టరాని సంతసమున పర
వశయై యుండినందులకు ఈవ్యవస్థించువా రెవ్వరును లేరు
శూరధర్మములను తెన్నుగ తెలిగినవారు పరాజయము పట్టు
గూడ ధైర్యమును విడచి, విజయములగువారుగూడ మరల నేక
నాటికి విజయలక్ష్మికి రాగలుగుటయ సంతసముకాదని గ్ర
హించుకొనెను. అనిబీసెంటియూగారి నిర్బంధమున కిల్లయిన
హమునందు. పార్శ్వలుగారి నిర్బంధముతో హిందూపత్రిక
పోల్చి జూచుచున్నది. ఈ రెండు విషయములందును సాదృ
శ్యములు చాల యుండి యుండును. పార్శ్వలుగారి వి
గ్లాడు స్వస్థగా రెట్టి మరతులను గోరకుండు వదలి
రి తి నే ఇం డి యా దొర తనము వారు బీసెం
టుగూరిని వదలిన రంగ మిపుడు ప్రదర్శింపబడుచున్నది.
దీని ఫలితమును మేము నిరీక్షించుచున్నాము. "అయిర్లండున
సక్రమ పరిపాలనము సాగుటకుగాను గత అక్టోబరునెల
నుండి అనుమానమువీడని నిర్బంధింపబడిన పార్శ్వమెంట్లు సభ్యు
లను మువ్వలను వెంటనే విడుదల చేయుటకు మంత్రివర్గము
వారు నిశ్చయించినారు" లేఖను 2-5-1882 వ తేదీన గూడుప్రము
గారు మంత్రివర్గమునకు వ్రాసిరి. అందుల కంగీకరింపక
పార్శ్వలగారు రాజీనామానిచ్చిరి. ప్రస్తుతమున వెంటండు
ప్రభువుగారు గూడ నట్లుచేతురని మేము తలంచుచున్నాము.
దొరతనమువారి కిబ్బందిని కలిగించుటకు వెంటండు ప్రభువు
గారిట్లు చేయవలెనని మేము నూచించుటలేదు. ఎక్స్పిక్టర
ఫాన్సలరు పదవియందుండిన రాండల్సు చర్చిలు ప్రభువుగారు
మాత్రమే ప్రభుత్వమున కిబ్బందికలిగింప రాజీనామా నిచ్చిరి
గాని పెద్దయ్యదొంగములలో నున్న ప్రభుత్వోద్యోగుల తెవ్వ
రును సాధారణముగా దొరతనమువారి కిబ్బంది కలిగించు
తలంపుతో రాజీనామాలు నిచ్చుట తలస్థింపదు.
ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుచు తామధికా
రమును చూప వీలులేని పరిస్థితులు కలిగిననని తోచినపుడు
తమ గౌరవమును కాపాడు కొనుటకే వారు రాజీనామాలు
నిచ్చుచుండును. ఇటీవల చెంబయ్యగారు రాజీనామా నిచ్చిరి
గాని అందు వలన దొరతనము వారి కిబ్బంది కలిగింప వలెనని
గాని తాము రాజీనామా నిచ్చిన ఆ పదవికి కొక కరు
దొరకని తలచి గాని ఇం డి యా మంత్రి పదవికి
వారు రాజీనామా నిచ్చియుండలేదు. మెసపాటేమయా సం
ఘమువారట్టి విమర్శను వ్రాసిన పిమ్మట నాపదవియందుండు
ట ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమని తలచియే చేబయ్యగారు
రాజీనామా నిచ్చిరి. వెంటండు ప్రభువుగారింకను స్కాట్లండు
మంత్రిగా నుండుటయు ఇపుడచట నిట్టి స్థితి
జరుగుటయు తటస్థించినచో వెంటండు ప్రభువుగా
రికొక నిమిషమైన నాలసింపక రాజీనామా నిచ్చియే
యుండును. అయిదేశమునందలి మంత్రులు ఆత్మగౌరవమును
సాగగౌరవము నెట్లు కాపాడుకొందుకో అట్లే హిందూదేశ
మునందలి బ్రాహ్మణులకుగూడ ఆత్మగౌరవాదులను కాపా
డుకొనవలసిన మేరకైయు కొడుకువ్యాము, సాధారణ
పథితోద్యోగులకు తమకు ముట్టుచున్న గొప్పతనముల కాక

పడి గౌరవ భంగమునంత గాపాటిం
పరు గాని సుప్రసిద్ధులగు నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు ఏకాగ్రణము
నను గూడ పనులకై పాటులాడువారు గారని బ్యాటికరముగ
నుడువదగును. వెంటండు ప్రభువుగారు వెల్లిపోవుటకు మా
కెంతయో వ్యసనము కలదు. వారి భావ మత్యంత వ్యయల
తమును. ఇట్టి వివరములను రాజకీయము లిండుకయు పాటిం
పవు. వార్షింజి ప్రభువుగారు పని మాని వెళ్లునపుడు కరిన
వియోగ వ్యసనములకు పాటుగావలసినచ్యు. వెంటండు ప్రభు
గారు గూడ నట్లులే చేయవలసియుండును. చెన్నపురి ప్రభు
త్వమునకు చాల గౌరవ భంగము కలిగినదట నిశ్చయము
గాన సభికారులు మారిననే గాని లాభములేదు. ఆత్మగౌరవ
సంరక్షణార్థము వెంటండు ప్రభువుగారు వెంటనే రాజీనా
మానిచ్చి అంగ్లనేతమునకేగి పార్లమెంటు ప్రభువుల సభయం
దు తాము జేసిన పనిని సమర్థించుకొనుచు ప్రకటింపవలెనని
మేము వారి లాభమును కోరియే నూచించుచున్నాము
అంగ్లరాజకీయ రంగ ప్రవర్తన ప్రారంభయవనిక ఇపుడే నై
తేచినది. ఈరాజకీయ నాటకాంతమగు లోపున చాలసంకము
లు ప్రదర్శింపబడునని జస్తిసు పత్రిక వ్రాసినది.

గుంటూరు ఊరేగింపు పోలీసువారు కేసుచేయుట.

ఈనెల 16వ తేదీన నిర్బంధవాస దినమున నూరేగింపు
ఉత్సవముజరుపవలయును ములుజరి గెనుడిరేగింపుజరుపగూడదని
జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తరువుచేసిరి. అందువైని వాద్యములు
మాని మ్యూసిసిలు కాన్సిలరును కొంద బాగ్ల మూడి
సినియరు ప్రాప్రయిటరు నగు చట్టి నరసింహారావుగారు
నిర్బంధిత నాయకుల ఛాయా పటమును సభాస్థ
లమునకు గొనిపోయిరి. అధికారమును ధిక్కరించిన నేరము
నాకోపించుచు మేజిస్ట్రేటుగారు నరసింహారావుగారికి చోటీసు
ను పంపిరి. నరసింహారావుగారి పక్షమున గుంటూరు వ్యాపకా
దులలో న్ననెలలగు గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావుగారుకు
మరి వెళ్తుమందియు వాదించవచ్చిరి. ఈనెల 20 వ తేదీకి
వాయిదా వేయబడినది. ప్రజలగ్రహభరులై యున్నారు

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్ర సభ.

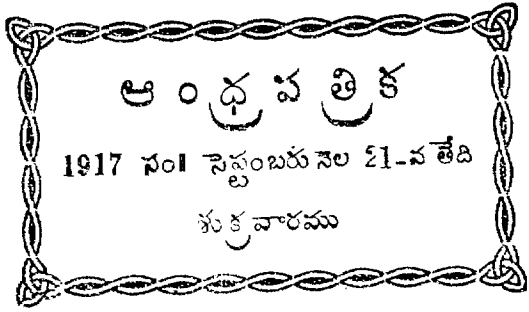
నిన్న సాయంత్రము 5-80 గంటలకు చెన్నపురి ఆంధ్ర
సభయందు తత్సభావ్యాయూచాళావారి యాజమాన్యమున కలి
యగ కార్తవీర్యుడునా నొప్పు గుంటూరు జిల్లా, బాపట్ల
నివాసులగు శ్రీమల్లిశెట్టి కృష్ణారావునాయుడుగారు దమ
యమోఘ దేహబలంబు దెల్లవగునట్లు ఒక యువగునవము
ననాయాసముగవంచించియు, ఇరుపగొలుకును ద్రెంచియు, శరీర
మందలి కండరములను బ్రదర్శించియు, నలవిన కండరమును
జలింపజేసియుఁ బ్రేక్షకుల నమంచానంద ముగ్ధుమానములం
గావించి వైసభవారి సంస్తుతికిం బాత్రులయిరి. ఈ బలకాలి
వయసు ఇరువది వృంబులకంటె మించి యుండదని నోచెడిని.
ఇంత లేఖనాయముననే నాయుడుగారిట్టి యమోఘ దేహ
బలమును గడించియుండ మునుందు వీరిచారిత్రమింకను ఆశ్చ
ర్యకముగఁ బరిణమించునట కెట్టి సంశయమునలేదు. కావు
న, మదరాసు పురమునందలి యాంధ్రులును, భవాధిపలున,
విద్యాధికులును, వారిని సత్కరించి, ప్రోత్సాహము గలిగించు
ట మన హైందవజాతి కన్నముగు ధర్మము. ఆంధ్రమాత దొ
ర్లిటికరడి నిక్కాలమున గూడ నిట్టి బలకాలిన బెక్కండ్ర
మగని మనకన్నుల కపూర్వపర్యము లొనర్చుచుండుట గాంచి
మనమందఱము గర్వపడవలసియున్నది. శ్రీనాయుడుగారుచి
రకాలముననే కలియుగ భిమభివదాంకితులగు శ్రీ కోడిరా
మమూర్తి నాయుడుగారికిఁ తెన్నుద్దయగుగాక!

(ఆంధ్రప్రకాశి)

పురంజయ అను చక్కని నవల

లోకప్రసిద్ధి గాంచిన నైనాల్లూరి దొరవారి కన్నెన్
(Kenneth) అను నవలనుండి యనువాదంబుచేసిన ఇందలి
జ్ఞాటు, కథాచతుర్తారమును మిగల మనోరంజకములు
ఈగ్రంథకర్తనారి నవల లక్ష్మి దేశంబుల మెచ్చవడయుచున్న
నపుడుచే వేళ్ల చెప్పవలసిన అగత్యము లేదు.

వెల కడకాదారులకు రు 0-12-0. ఇతరులకు రు 1 2-0
అడ్రసు: - మేనేజరు, లీలావతి గ్రంథమాల,
898 బాపట్ల, (కోడక కట్ట)

ఆనిబిసెంటుగారికి స్వాగతము

నిర్బంధప్రవాస విముక్తులగు ఆనిబిసెంటు, అరండేలు, "వాడియాగార్లకు నేటియదయమున చెన్నపురి వాస్తవ్యులొసగిన హృదయపూర్వక మగు స్వాగతము నిరుపమానము, వర్ణనాతీతము. అధిక సంఖ్యాకులగు పౌరులు తెలతెలవారక మున్నే సెంట్రలుస్టేషనువద్దకు రాసాగిరి. ప్రముఖులనేకులు మోటారుబండ్లపైని గుఱ్ఱపుబండ్లపైని యేతెంచిరి. సెంట్రలుస్టేషను ఆవరణము, నే మాత్రము సందును లేక, స్త్రీపురుషులతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఉదయమున యారుగంటలు గొట్టి నప్పటినుండియు, ప్రజలు భూమశకటముకొరకై నెదురు జూచుచుండిరి. హోమురాలు కతాకములనేకుల హస్తముల నలంకరించెను. శకటములపై పతాకము లెగురుచుండెను. 6 గంటలు మొదలు ప్రతినిమిష మొకయగమగుచుండెను. 6 గంటలు 15 నిమిషములకు బిసెంటు మొదలగు వారిని దీసికొనివచ్చుచున్న భూమశకటపు భూమము దూరమున గాన్పించెను. ప్రజల కరతాశధ్వనులు మిన్ను ముట్టెను. శాండుమోగెను. నాగస్వరముతో సంగీత మారంభింపబడెను. నృత్యగీత వాద్యములతో భజనలు సలుపబడెను. భూమశకటము రైలు స్టేషనులో నాగెను. బిసెంటు, అరండేలు, వాడియాగార్ల దర్శనమయిన పీఠుట, ప్రజలతృప్త్యాహమును వెల్లిబుచ్చిరి. వారిని పుష్పమాలాలంకృతుల జేసిరి. సెంట్రలుస్టేషనుఆవరణము లోనికి వారు వెడలినపుడు, వారిపై పుష్పవర్షము కురిసినది. ప్రజల వందనముల వారు గైకొనిరి. ఆనిబిసెంటు, వాడియా, సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు కస్తూరింగయ్యంగారు హరిసర్వోత్తమ రావుగార్లు ముందుబండ్లలో గూర్చొనిరి. అరండేలు, తిలాంగు మొదలగు వారు వెనుక మోటారు బండిలో నాసీనులయిరి. వారివెనుక యంతులేని మోటారుబండ్లు, అశ్వయానములు ప్రముఖుల దీసికొని వెడలుచుండెను. ఆసమయమున బయలు వెడలిన జనసంఖ్య నలువదివేలకు తక్కువ యుండదని మా నమ్మకము. ఇట్టియూరేంపులుత్సవము రాజప్రతినిధిగారు రుద్రించినపుడు గూడ జరిగియుండలేదని ప్రజలనుకొనసాగిరి. త్రోవపాడుగునను వందేమాతర భ్యోమములు జెలరేగు చుండెను. ఊరేగింపు రాయపేటవద్ద కేతెంచినపుడు, ఆంధ్రపత్రిక తిరుపున కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారును, చల్లా శేషగిరిరావుగారును, బిసెంటు, అరండేలు, వాడియాగార్లను సరిగ కర్పూర, పుష్పహారములతో గౌరవించి, నీరాజనము నొసగి, వారలకు వందనములర్పించి, సంతృప్తి జెందిరి. ఊరేగింపు యుత్సవములో ప్రజలకెట్టి శ్రమయుగలుగకుండ, యశ్వరూపులగు పోలీసువారు తగు జాగ్రత దీసికొని సందులకు, వందనార్తులు. పోలీసు కమిషనరుగారగు ఆర్మిటేజిగారు, ఉత్సవముతో వెడలి శాంతికి భంగముగలుగకుండ గావించినందునకు ప్రశంసార్హులు.

నేడు చెన్నపురి పౌరులొసగిన స్వాగతముచే, నిర్బంధవిముక్తులపై ప్రజలకుగల యునురాగము

సున్యక్తమగుచున్నది. ప్రజల యత్నంతానురాగమును జూరగొన్న యీ దేశభక్తులను విముక్తులగావించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాను రంజకముగ బ్రవర్తించిరి. ప్రజాశక్తిబహిర్గతమగుటకు ప్రారంభమయినది. ప్రజాశక్తి యెట్టి మహత్కార్యము లొనర్చగలదో యిపు డిపుడే నెల్లడియగు చున్నది. అట్టి మహాశక్తి విజృంభించిన కొలదిని ప్రజాభీష్టములు నెరవేరక తప్పదు. అందుచే సంఘీభావమును, యైకమత్యమును బెంపొందించి, స్వపరిపాలనాశయముకొరకై సక్రమాందోళనము వట్టుదలతో గావింపవలెను. ప్రజాశయ్యనువర్తులగు మాంటాగుగారు, ప్రజల యైకకంఠనివాదమును గుర్తింపకపోరు. అపుడు కాంగ్రెసు సంస్కరణములు సఫలము లగుటకు సందియముండదు.

బిసెంటు, అరండేలు, వాడియా గార్లను, దివ్యజ్ఞాన సామాజికులనిగాని, వారి భీశక్తులకచ్చురుపైందిగాని, ప్రజలు గౌరవించుటలేదు. హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమును గాపాడుటకై వారు గంకణముగట్టికొని కృషిసల్పిరి. స్వపరిపాలనోద్యమముకొరకై తమ శక్తినంతయు భారబోయనుద్యోతులయిరి. అట్టి యుద్యమాభి వృద్ధికై ఎట్టికష్టములకైనను, లోనగుటకు సంసిద్ధులయిరి. అందుచే స్వపరిపాలనోత్సాహము వారియందు మూర్తీభవించినది. వారిని గౌరవించుట యనిన, స్వపరిపాలనమును గౌరవించుటయే. ప్రజలిక తమ యాత్మికశక్తిని జెలిసికొని, యాత్మోపలబ్ధిని గాంచవలయును. స్వపరిపాలనాదర్శము న్యాయసమ్మత మయినది. ధర్మము, సత్యము, న్యాయమువై నడిచిలిది యున్నది. భారతీయులకును, భారతవర్షమునకును, నూతనోత్తేజము గలిగించుటయేగాక, ఆంగ్లసామ్రాజ్యస్వావళివమునకును, పాలక పాలితుల యన్యోన్యప్రేమానుబంధ దృఢత్వమునకును నది మూలకారణము కాగలదు. అందుచే నీ సమస్యను పరిష్కరించుటకై పాలకపాలితుల యన్యోన్యసాహాయ్య మత్యవసరము. నిర్బంధితుల విముక్తుల గావించుటకై ప్రజలు జరిపిన యాందోళనము ఫలించినది. మే మిది పరకు ప్రాసినటుల, సక్రమాందోళనములో ప్రథమాధ్యాయము ముగిసినను, ప్రజలు జరుపవలసిన కృషియంతయు ముండేగలదు. యత్నములన్నియు కేంద్రీకరించి, సంస్కరణముల బడయుటకిదియే తరుణము. ఈ తరుణమునం దేకారణముచే నయినను నలసభావము జూపినచో, యిదివరకు నలిపిన కృషియంతయు బూడిదలోబోసిన బన్నిరువలె పరిణమించును. క్రతికూలములగు శక్తులను విజృంభింపజేయ ప్రయత్నము లారంభమైనవి. ప్రభుత్వము వారు శాంతిస్థాపనమునకై యొనర్చిన కార్యములను ఫలరహితములుగ గావించుటకు గొందరు ఆంగ్ల హైందవులును, వారి ననుసరించు స్వల్ప సంఖ్యాకులగు హైందవులును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి రోషమును పురిగొల్పి యత్నించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగాని, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగాని వారు చూపిన దూరదృష్టికి, దూషించుచున్నారు. సమ్మతజ్ఞానమనియు, ప్రభుత్వము శాంతిమార్గముల జరుగకుండ నిరోధించెదమనియు, బెదిరించుచున్నారు. ఇట్టి తరుణములో హిందూదేశాభ్యుదయమునకై పనిబూనిన, రాజప్రతినిధిగానిని ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగానిని, తోడ్పాటుగావించి, ప్రజలు సత్వరముగ గార్యసిద్ధిబడయవలయును.

ఈ యభిప్రాయమునే అరండేలు, వాడియాగార్లు కోయంబత్తూరులో నొసగిన యువన్యాసములో దృఢపరచిరి. సక్రమాందోళనము విజయముజెంది తీరుననియు, సక్రమాందోళనముచే

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించినయెడల, ప్రపంచచారిత్రలో నిది యద్భుత నిదర్శనముగ నుండి, ఆంగ్లసామ్రాజ్యము ప్రజానురాగముపై శాశ్వతముగ నర్థిల్లుననియు అరండేలుగారు నుడివియుండిరి. "నిజమగు ఆందోళన మిపుడే నారంభమయినది." అని అరండేలుగారు వాక్రుచ్చిరి. "స్వపరిపాలన మొనగవలయునని అడుగుటకు తరుణమాసన్నమయిన"దని వాడియాగారు నుడివిరి. ప్రస్తుతమున గొప్పవిజయమును బడయగలిగితిమి గాని, ఎడతెగని వట్టుదలతో ముందుకు సాగుచుండవలయునని, వాడియాగారు హెచ్చరించిరి. ఈవాక్యములచే నీరు స్వపరిపాలనోద్యమమునకై తమశక్తినంతయు వినియోగించెదరని జేలుచున్నది. వీరి ప్రయత్నములకు నేయూతనొసగి, భారతీయులు తమ యభీష్టసిద్ధిని బడయుదురుగాక!

మెయిలుపత్రిక దుడుకుతనము.

మెయిలుపత్రిక తన బెదిరింపుల మానలేదు. ప్రభుత్వము నెమ్మదిగ గొనసాగకుండ, యభ్యంతరముల గల్పించెదనని యుడిమించు చున్నది. ఆంగ్ల హైందవులకు ప్రజలు స్వాతంత్ర్యముల బొందుట సరిపడదు. ప్రజలకు గలయెట్టి నిర్బంధముల దీసివైచినను, ఆంగ్ల హైందవ పత్రికలు ఘోషిల్లుచునే యుండును. అందుచే ప్రజలకు స్వపరిపాలన మొనగవలయుననిన, ఆంగ్ల హైందవుల ప్రాతికూల్య మెన్నటికయినను దప్పదు. దానిని దక్షిం చికొను మార్గము లేదు. వంగదేశ విభజనము రద్దు గావించి, వంగదేశమును శాంతి భూయిష్ట మొనర్చి నందులకు, హోంలెడ్ ప్రభువుగారి నీ దినమువరకును ఆంగ్ల హైందవ పత్రికలు గిసిదీర దిట్టుచునే యున్నవి. మెసపొటేమియా నివేదికమున వారిపై దోషమారోపింప బడినపుడు యీ పత్రికలు బొందిన యపరిమితానందమునకు మేరలేక బోయెను. నేడు నిర్బంధావాస శిక్షల దీసి వైచుట నీ పత్రికలు తీరిగి నిశ్చలు గ్రక్కుచున్నవి. కయొనీరు, ఇంగ్లీషుమెను, మెయిలు మొదలగు పత్రికలు పెంట్లెండు ప్రభువుగారిని రాజీనామా యొనగమని ప్రోత్సాహపరచుచున్నవి. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కొసగిన, యుత్తరవుల ననుసరించి, పెంట్లెండు ప్రభువుగారి నిర్బంధపులుత్తరువుల, గావించిరిని మెయిలు పత్రిక దెలుపుచున్నది. అట్టి స్థితిలో, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి యుత్తరువు నుల్లంఘించి, రాజప్రతినిధిగారు పెంట్లెండు ప్రభువుగారి నేల సమర్థించలేదని మెయిలు పత్రిక కాశ్చర్యము జనించినది. ఎట్టి నిర్బంధపు శిక్షలగావించినను, వాటి యవసరమున్నంత వరకే యపి యమలులో నుండును గాని, యవసరము దీరిపోయిన మరుక్షణమునం దే నిర్బంధితులు విముక్తులగుదురని మాన్దే ప్రభువుగారు వెనుక నుడివియుండిరి. ఆ ప్రకారమే, లడజతి రాయిగారి నాకాలమున విడుదలజేసి యుండిరి. అందుచే, హిందూదేశ ప్రభుత్వపువారి కార్యమయినను శాశ్వతముగ నిలిచి ఉండునని భావించియుండుట మెయిలుపత్రికకు వెచ్చితనము. హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారి యాజ్ఞను వారేరద్దుజేసి కొనినపుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు గలిగినన్యూనత యెద్దియో భావించలేనున్నారము. ఇందుచేయూరపిమనులు ప్రభుత్వముపై ధ్వజమెత్తనేమి యవసరము గలిగినదో, వారి ప్రత్యేకలాభముల కేమి నష్టము గలిగినదో యూహింపలేకున్నారము. ప్రజలకు భిన్నముగ యూహిమను సంఘమునకు ప్రత్యేకలాభనష్టములు గలననుకొనినను, విముక్తులయిన వారిలో నిద్దరు యూరపి యునులే గలరని వీరికి దోచలేదా?

నిన్నటి, మొయిలువట్టిలో "విమర్శనమునకు లోనుగాకుండ పరిపాలనా విధానపు బునాదిని దీనిపై చుటకు వీలులేదు. ఈ విషయమును వదిలి వేయుటకు వీలులేదు. దీనినివేయమై తక్షణమే, తీవ్రమగు బనిని ప్రారంభింప వలయును. అను ద్యోగులగు యూరపియను లిందునుగూర్చి కృషి జేయ దలపెట్టియున్నారు..... నెమ్మదిగ కూర్చుండుట కిదికాలముగాదు. ఈ విషయముతో సంబంధించినముఖ్యస్థానమును సాధించితిరవలయును" అని ప్రాయబడినది.

"నేటి మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికలో మొయిలువట్టి గావించదలచిన యాందోళన మవ్యక్తమును సూచింపు చున్నదని చెలుపబడినది. మొయిలువట్టి తలంపు "గర్వా మని" ప్రెస్సు పత్రిక సూచించినది. నిర్బంధవిమోచనపు సవ్యాపనవ్యము తెలుసున్నను, నందుచే, దేశమున శాంతి ప్రబలుననుటకు సందియము లేదనియు, మాంటాగూగా రేతెంచునపుడు వాతావరణము శాంతి యుత్తముగ నుండి రాజకీయసంస్కరణముల జర్పించుట కనుకూల పరిస్థితు లేర్పడుననియు, ప్రెస్సు పత్రికాభిప్రాయము. ఒక పక్షమువారు తీవ్రమగు నాందోళనము ప్రారంభించిన, రెండవపక్షమువారు అంతకన్న తీవ్రమగు ప్రత్యుత్తరముల జెప్పెదరనియు నూహించవీలులేని యలజడికికారణమగుననియు ప్రెస్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. మరోవేదనముచే, పెండ్లెందు ప్రభువుగారు, రాజనామా యొసగిన నొసగవచ్చును. కాని ప్రభుత్వాధికారుల రాజనామాలకన్య, దేశభ్యుదయము ముఖ్యమని గమనింపవలసియున్నది. ప్రభుత్వపు బలము క్రజానురాగముపై నాధారపడియుండును. ప్రజలలో నేమాత్రము కలవరము గలిగినను, ప్రభుత్వ బలము క్షీణించును. ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుత కార్యముచే, వారికి గల బలము, ప్రదర్శించబడినది. దీనిని బలహీనతయని దలంచుటకన్న, యవివేకము మరియొకటిలేదు. ప్రభుత్వమువారి నేమాద్యు గావించదలంచినను, ప్రజాభ్యుదయమే గమ్యస్థానముగ నుంచుకొనవలెను. ప్రజాభ్యుదయమునకు భంగము గావించ దలపెట్టిన మొయిలువట్టిక జెదరింపులను ప్రభుత్వమువారు సరకు జేయగూడదు. ఆంగ్లోహైందవుల యకార్యకరణములచే, ప్రభుత్వమున కెట్టి విషమస్థితి వాటిల్లినను దానిని దొలగించుటకు, ప్రజలు తమ సర్వస్వమును ధారబోయ సంసిద్ధులయ్యెదరనుటకు సందియములేదు.

ప్రభుత్వాధికారులెవరు రాజనామాల నిచ్చినను, పుల్లెరుగా టిలులనే బెదిరించినపుడు, మాన్లే ప్రభువుగారొసగిన యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరమే, యీ సమయమున గూడ మాంటాగూగా రొసగవలసి యుండును.

"తమ రాజనామా సంగీకరించుట తప్పని, పుల్లెరుగారు నుడువుచున్నారు. ఈ విషయమై మేము తప్పుద్రోవల ద్రొక్కితిమా? తెప్పి నెంటు గవర్నరు గానిమరి యే యితర యుద్యోగిగాని, తన యిచ్చ వచ్చినటుల సాగకపోయినచో, యుద్యోగమునకు రాజనామాయొసగెదమని రాజప్రతినిధిగారిని బెడరించెదరా? నేనే రాష్ట్రపాలకునిగ నున్నయెడల, నే నెపుడును రాజనామా బంపియుండను. ఎందుచే ననగా, నది వెంటనే యంగీకరింపబడునని నాకు నిశ్చయము. (నవ్వు) నేను హైందవ ప్రభుత్వముతో సంబంధము గలిగియున్నంతవరకు, పై వారి యుత్తరవుల పాటింపక తమ యిచ్చవచ్చి నటుల విహించుటకు వీలులేదని, ఎవరు తమ యుద్యోగమునకు రాజనామా యొసగినను, దానిని దప్పక యంగీకరించి తీరెదను."

పై వాక్యముల గుర్తించి, మొయిలువట్టి వివేకముతో మెలగుట యుక్తము.

ప్రాప్తాంతర మహాసభ

ఈ సభ నిన్నటిదినము హైక్వేమండరమున అరుణగిరి నాయుడుగారి యాధిపత్యము క్రింద జయప్రదముగ జరిగినదని చెలుపుటకు సంతసింపుచున్నారము. వీరు తమ యువన్యాసములో స్వపరిపాలనాశయము భారతీయుల కెల్లరకు సమోదకరమనియు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను నెలకొల్పుట దేశభ్యుదయమున కత్యవసరమనియు, తామి యభిప్రాయములను 1907వ సంవత్సరము నుండియు గలిగియున్నామనియు, చెలిపిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నామోదింపుచు తీర్మానముగీకరింపబడెను. ప్రాప్తాంతర సంఘము నొకదాని నేర్పరచుటకును, సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విధానమును దయారుజేయుటకును, నిర్బంధశీక్షల దొలగించి నందులకు ప్రభుత్వము వారికి వందనము లర్పించుటకును, దీర్ఘములు గావించ బడినవి. ఈ సభలో దివానుబహదూరు కరుణాకర మీనను చెక్రయిత్రేష్టి, రావుసాహేబు సంబంధము మొదలియారు లాడు గోవిందదాసు మొదలగు ప్రముఖులు పాల్గొనిరి. భారతీయులన్ని శాఖలవారును కాంగ్రెసుసంస్కరణముల కామోదము జూపుచున్నారు. త్రింశత్తోటికంత కలకల సినాదములతో వెలువడెడి స్వపరిపాలనాశయమును నిరోధించుట కేరికి సాధ్యమగును?

దృక్పథములో మార్పు

రాజప్రతినిధిగారు, నూతన దృష్టితో హైందవ సమస్యల విమర్శింపుచుండ, ఓడ్డయరుగారా ఫలితమును తమ యువన్యాసము మూలమున జెడగొట్టిరి. 19వ తేదిన ఓడ్డయరుగారు శాసననిర్మాణ సభ వారి కుమాపణగోరిరి. రాజప్రతినిధిగారు ఓడ్డయరు గారిట్టి యువన్యాస మొసగెదరని తమకు చెలియదనియు, వారి ప్రసంగము యసంగత మనియు, దాని నెటులయినను మటువ వలయుననియు, సభ్యుల సమాధాన పఱచిరి. ఓడ్డయరు గారు పాలకపాలితాల యన్యోన్య స్నేహమును బలపరచెడి విధానమునకు దోడ్పడదమని వాగ్దాన మొసగిరి. పాలకులలో గలిగిన నూతనదృక్పథము ప్రజాసౌఖ్యమునకు దోడ్పడుగాక!

సాత్విక నిరోధపు కేసు.

వేదాచలయ్యరను ప్లీడరు సాత్వికనిరోధసభ క్రాసనాధిపత్యమును వహించినందులకు, వారి సనదు నిలువదల చేయబడెనను యుత్తరవును మేజిస్ట్రేటుగారు రద్దుగావించుకొనుటచే, హైకోర్టు వారు దీర్పుజెప్ప నవసరములేకబోయినది. నిర్బంధ విధానమున మార్పు ప్రారంభమయినందులకు సంతసింపవలసియున్నది.

తెన్ని సులభ: ఆంధ్ర నిపుణులు

దక్షిణయండియా వ్యాపారసంఘపు పోటీలలో, సింగిల్సులో నార్మంచి నారాయణ మూర్తిగారు విజయముగాంచిరిని చెలిపియుంటిమి. డబ్బులులో యాఖరాల గత బుధవార మాడబడెను. ఆ సమయమున, తిరిగి ఆంధ్రులే విజయముగాంచిరి. నారాయణమూర్తి, కృష్ణయ్యగారు విజయమునొంది, రజతపాత్రల గైకొనిరి. ఆంధ్రులన్ని శాఖలయందు తమ ప్రతిభ నిటులే జూపుచుండుట యత్యాహాకరము.

నిర్బంధవిమోచనము.

అభినందన సభలు
తంతివార్తలు
సరస్వతీ.

సరస్వతీ గ్రామ సంఘమువారు నాగేశ్వర రాయ వరసమండరమున ఈనెల 20వ తేదిన సభ జరిపిరి. బిసెంటమ్మ గారు మున్నగు వారివిమోచనమునకు ఇండియాదొరతనమువారిని ప్రశంసించుచు తీర్మానములు చేయబడినవి. దేవాలయములందు అర్చనలు జరుపబడినవి. ప్రజారంజకులగు మేజిస్ట్రేటు శ్రీపాద అప్పారావుగారిని ఆకస్మికముగ బహులాయుటకు సంతాపమును తెలుపుచు మరియొక తీర్మానము చేయబడినది. తెనాలి.

ఈ నెల 19-వ తేదిన నిర్బంధ విమోచనవార్త తెలియవచ్చినందున ప్రజ లధికానందభరితు లైరి. చక్రవర్తి, ఆనబి సెంటమ్మ, ఆరండేలు వాడియాగార్ల పటములను పతాకములతోను బాండుమేళములతోను ఊరేగించిరి. వర్షము కురియుచున్నను గూడ ఊరేగింపు జరిగినది. మహాసభ జరిగినది. పటములు పూలదండలచే నలంకరింపబడినవి. రాజప్రతినిధిగారి నభినందించుటకు నిర్బంధితనాయకులకు స్వాగత మొసంగుటకును సర్ ముద్రావ్యాఖ్యయ్యగురి నభినందించుటకును మహమ్మదాల్ గారు మున్నగు నితరనిర్బంధితులను గూడ వదలవలె నని కోరుటకును తీర్మానములు చేయబడెను. ప్రాప్తాంతర నాయకులు నాయకులగు వారిచర్యలను ఖండించుచు నుపన్యసించిరి. ప్రత్యేక గీతములును పద్యములును చదువబడినవి. కర్పూరహారతి యొసగబడెను. పంచవార పంచి పెట్టబడెను. రామస్వామిత్రేష్టి బి. ఏ. బి. ఎల్. గా రభ్యక్షత వహించిరి. అధికౌత్సహము విధితమైనది.

మదనపల్లి ఉత్సవములు.

19 వ తేదిన శ్రీకృష్ణ విద్యాలయమున గొప్పసభ జరిగినది. మహమ్మదీయులు పెట్టు ప్రాప్తాంతర ప్రాప్తాంతర తయలు ప్రాత క్రొత్తవిద్యార్థులు 100 మంది శ్రీలును సభాభవనమున నిండిపోయిరి. ఆర్. శేషగిరిరావు బి. ఏ. బి. ఏ. గారి ఏర్పాటుప్రకారము అనబి సెంటమ్మగారి జీవితమునుగూర్చి బి. సరసింహాచారిగారు మనోహరముగ హరికథాకాలక్షేపమును గావించిరి. పిమ్మట సభ జరిగినది.

కజిన్న సతి మాగ్గలేలుగారిని అభ్యక్షతవదికి శేషగిరి రావుగారు నూచించిరి. బిసెంటమ్మగారి వలె మాగ్గలేలు గారును సర్వజనపూజనీయు. ఒకసారి స్వపరిపాలనము కొరకే నిర్బంధము ననుభవించిన దని శేషగిరిరావు గారు నుడివరి. "నిర్బంధిత నాయకుల నభినందించుచున్నాము. రాజప్రతినిధి ఇండియా మంత్రిగార్లకు వందనము లర్పించుచున్నాము. ఆంగ్ల విజయమునకును స్వరాజ్యప్రాప్తికిని దైవమును ప్రార్థించుచున్నా మను"తీర్మానమును బి. ఆనందరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు పఠపాదించిరి. వకీలు జే. కృష్ణయ్య (ప్రాప్తాంతరయు) ఆర్. గిరివారు, జె. హెచ్. కజిన్న, ఎం. నేకటస్వామిపెట్టి, గురుమాత్తి రావుశర్మ అబ్బులుకరింగార్లనువదించిరి. ఈతీర్మానము నామోదింపగోరుచు కజిన్నగారిగా రుపన్యసించిరి. బిసెంటమ్మగారు మదనపల్లికి వచ్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. అపుడు మనము మనభక్తిని వెల్లడింపవలెననిరి. తీర్మాన చర్యకొత్తాహముతో నామోదింపబడినది. దేవపూజ జరుపబడినది. వర్ధంతిదినమున బిసెంటమ్మగారు మదనపల్లికి రావలెనని కోరుచు సభ్యులు తీర్మానించిరి. పిమ్మట కలకండ పంది పెట్టబడెను.

బెజనాడ సభ.

ఈ నెల 20వ తేదిన విమోచనవార్త పట్టణమునందంతటను వ్యాప్తమైనది. సాయంకాలమున మహాసభ జరిగింది. రావుబహదూరు వెంకటనరసయ్య గారభ్యక్షత వహించిరి. హోమురాలు పతాకము లెత్తబడినవి. నిర్బంధిత నాయకుల పటములు పుష్పమాలలచే నలంకరింపబడినవి. అనబి సెంటమ్మగారి కభినందన తంతివార్త పంపబడినది. భైర్యముతో పనిచేసి నందుల కభినందించుచు రాజకీసు నేరస్తుల నందరిని విడుదల చేయగోరుచు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమున సధికభాగ మొసంగగోరుచు ఇండియా మంత్రి గారికి తంతివార్త రసంప తీర్మానింపబడినది. (తంతివార్త)

బిసెంటమ్మ నిధి:— ఈ నిధికి ఇంతవరకు రు 54416-10-4 లు చేరినవని ఈ నెల 19-వ తేదిన కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

సామ్రాజ్యశాసన సభ.

బుధవారమునాటి సమావేశము.

ఈనెల 18వ తేదీన సామ్రాజ్యశాసనసభ, మరల సమావేశమయ్యెను. రాజప్రతినిధిగా రధ్యత్వము వహించిరి. అనేక మంది ఉద్వేగస్థులును, భారతీయ ఆంగ్లేయ శ్రీమంతులను వచ్చుటచే ప్రేక్షకస్థలముక్తికిరిసియుండెను. మొన్నవద్దను, మనో, ఉద్యోగ, ఉద్యోగ, సర్వోపనివాయము, పునర్నిర్మితము ప్రేక్షకులలో నుండిరి. చింతామణిగారు గూడ సభను సందర్శించిరి.

హిందూజాత దొరతనమువారి కార్యదర్శక శాఖలలో నున్న ఉద్వేగియుల పట్టికను ఓడ్యయరుగారు బల్లమైచిరి. సంగజాత మొక్కటి తప్ప తక్కిన (బ్రిటిషు ఇండియా రాష్ట్రము) లన్నిటియందు ప్రాథమికపాఠశాలలు గల గ్రామము లెన్ని యున్నదియు శంకరనారాయణగారు బల్లమిడ నుంచిరి. పిమ్మట ప్రశ్న లడుగబడెను.

ప్రశ్న త్రైతములు ముగిసినపిమ్మట సర్ విలియము మేయరుగారు పోస్టాఫీసు నగదుపత్రముల గూర్చి తాను ముందుగా తెలిపియున్న విల్లును ప్రవేశపెట్టెను. వాదన యేమియు లేకుండగ విల్లు అంగీకరింపబడియెను. పోస్టాఫీసు సేవింపు బ్యాంకి ఆమెందుమెంటు విల్లుగూడ నట్లనే యంగీకృతమయ్యెను. పిమ్మట కరెన్సీ నోట్ల సవరణపు అక్రమ తర్కింపవలసినదని మేయరుగారు కోరిరి.

పేపరు కరెన్సీ అక్రమ సవరణము.

యధానంతర మారునెలలలోపుగా ఈ శాసనము ననుసరించి పంచిపెట్టబడు ఎక్కువ కరెన్సీపత్రములకు తగినంత ధనమును సావరములు, అరసావరములు, రూపాయలు, అరూపాయలు, బంగారము మొదలగువాని సమకూర్చి వారివెంటనే వెండికిని, ఇండియా దొరతనమువారి సెక్యూరిటీ పత్రములకును మార్చివేయవలయును. అయినను ఆ సెక్యూరిటీ పత్రములు మొత్తములో మూడవవంతుకంటె సాధికముగ నుండగూడదు. ఈ సవరణయొక్క ఆ వశ్యకతను గూర్చి చెప్పచు వాక్రింది యంశములను గూడ నూచించిరి. నోట్ల చెలామణిని దినదిన మత్స్యధికముగ జెరుగుచున్నది. వాటి చెలామణికి తగినమైన ధనము బ్రిటిషు ఇండియా ప్రభుత్వ లో నుంపబడినది. బ్రిటిషు ప్రెజిడెంటులు బంగారుతుల్యములే గావచ్చును. కాని ఇది ఇంగ్లాండుజాతము కాదని తెలిసికొనవలసి యున్నది. సర్ విలియము మేయరుగారు హిందూజాత లాభముల సందర్శించుచున్నారనట వాస్తవము. కాని నోట్ల వ్యవహారములో మాత్రము కొంతమంది హిందూజాతపు దొరతనము వారికి బ్యాంకుల గా (నగదు వ్యవహారమునిగా) నడిపింపరిగించుచున్నారు. అందులకు ఇండియామంత్రిగారు గాని, ఛేబర్లెను కమిటీవారు గాని అనుమతించలేదు. ప్రస్తుత మీ సవరణ ప్రవేశపెట్టుటకు తయారు నుచితమని వారి అభిప్రాయము.

ఈ విల్లును ప్రత్యేక సంఘమువారిని విచారణగోరిన బాగుండి యుండునని మార్గశ్యగారు పలికిరి. అమాట ఇండియా కెట్టులో విల్లులు ప్రకటింపక పూర్వమే చెప్పవలసి యుండెనని మేయరుగారు పలికిరి. శ్రమగారి కుత్తరము చెప్పచు మేయరుగారు హిందూజాతపు కరెన్సీ నోట్లను స్థితి ఇంగ్లాండు కంటెను దృఢముగ నున్నదనిరి. పిమ్మట వారు ప్రపంచములో నుండు (నోట్ల విషయమున) ద్వైవిధ్యములకు అభిప్రాయములను తెలియజరిచి, నోట్లను పంచిపెట్టే నుద్దేశించునపుడు స్థానిక దొరతనమువారి యొక్కయు, వర్తకసంఘముల యొక్కయు అభిప్రాయములను జాగ్రత్తగా పరిశీలించుట జరగదని చెప్పిరి. పిమ్మట శ్రమగారు తమ సవరణ నుపసంహరించుకొని మరియొక సవరణను ప్రవేశపెట్టిరి. దాని మేయరుగారు రంగీకరించిరి. రూపాయి రెండున్నర రూపాయనోట్లను పంచిపెట్టుటలలో చాలాభాగముకా తలొప్పున వలయునని చెప్పి. ఈ నోట్ల సేవ్యమును కోటిరూపాయల విలువకు మించినవిగూడ దని మతిమొక సవరణను శ్రమగారు ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ సందర్భమున శ్రమగారు 1861-న సంవత్సరములో ప్రవర్తించున రూపాయి నోట్లను ప్రవేశపెట్టినపుడు గలిగిన తీవ్రచ్యుతు నూచించిరి. ఇందువలన రయతులకు చాల నష్టము గలుగుచు వారిల్లు పలికిరి. నాణెముల కరెన్సీని తగ్గించుచు నోట్ల కరెన్సీని నభివృద్ధి చేయుట మంచిది కాదు. హాగ్ల గారి సవరణ నెదిరించిరి. ఈ క్రొత్తనోట్లను మొట్టమొదట రాజధాని నగరములందు మాత్రమే యుపయోగింపవలయుననియు,

రయతులకును, అంతగా చదువురానివారికిని ఈ నోట్లంతగాను దనియునుండ జేయవలయు ననియు, అట్లు చేసిన నోట్ల వాదయు గలుగదనియు వారు వాదించిరి. సర్ ఫజుల్లాబాయి కరింభాయిగారు శ్రమగారి సవరణను బలపరచిరి. సర్ దీనావాచాగారు హాగ్లగారి యభిప్రాయములను దృఢపరచిరి. సీతానాథరాయగారును, రంగస్వామి అయ్యంగారును శ్రమగారి సవరణను బలపరచిరి. దాదాభాయిగారు వాచాగారి యభిప్రాయమును బలపరచిరి. యుద్ధమువలన ననేక వింతమార్పులు గలుగుచున్నవనియు, రూపాయి నోట్లు ప్రారంభమునుండియు సంతోషముతోడనే గ్రహింపబడవచ్చుననియు, అట్లు గ్రహింపబడిన శ్రమగారినియమివలన చెడుగు రావచ్చుననియు చెప్పచు మేయరుగారు తమ అభిప్రాయమును బలపరచిరి. శ్రమగారి సవరణల క్రొత్త పరిశోధనల సవరణముగ వాదించునని వారియభిప్రాయము.

శ్రమగారు రుచితరీతిని ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు నోట్ల వ్యాపింప జేయుటలో తమకు గలిగిన కష్టమును తెలియజేయుచు, నోట్లను బలవంతముగ మాత్రమే ప్రజలు గ్రహించుట గాని అన్యథా గ్రహించరనియు, రెయిల్వే స్టేషను 15 మైళ్ల దూరములో మాత్రమే యున్నను తాము 5 రూపాయలు నోట్లను, 10 రూపాయల నోట్లను ప్రజలు గ్రహించునట్లొక వోట చేయలేకుంటిమని చెప్పిరి. సవరణ సభవారిచే నంగీకరింపబడకపోయెను. పిమ్మట విల్లు అంగీకృతమయ్యెను.

ఓడల మార్పుకుండు విల్లు.

బ్రిటిషు హిందూజాతమున రిజిస్టరు కాబడిన ఓడల మార్కమును బహిష్కరింపుమా తార్కికుగారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన విల్లు జిమ్మగారిచే నుపపాదించబడిన సవరణల చర్చ జరిగిన పిమ్మట వారు విడిచి పెట్టుకొనగా సభ్యులందరిచే నంగీకృతమయ్యెను.

ఇండియను బ్రస్తు ఆప్తును సవరించుచు ప్రతిపాదించబడిన విల్లు అంగీకృతమయ్యెను.

మాఫీ గారి తీర్మానము.

అట్లుపైని పంజాబు జాతమున సభాసంయుక్త దొరతనము నేర్పాటుచేయుటకు గాను మాఫీ గారి తీర్మానమునుగూర్చి చర్చను గొనసాగింపవచ్చునని పలుకుచు రాజప్రతినిధి గారిల్లు చెప్పిరి:—పంజాబు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు కొన్ని సంగతుల మీతో మనవిచేయ గోరుచున్నారు. మీరు వాని విని సంతోషించవచ్చును. ఆనంతరము నేను కొంచెము మాట్లాడవలసి యున్నది. పిమ్మట ఇష్టముచచ్చినవా రండును మాట్లాడవచ్చును.

ఓడ్యయరుగారు.

తానిదివరకు చెప్పిన యుపన్యాసమును గూర్చి తానొకటి రెండుసంగతుల మనవిచేసు కొనవలసి యున్నది. తనపలుకులు కొన్ని సభ్యులలో కొందరి కాగ్రహమును గలిగించినవి. అప్పుడు తాను జెప్పిన సంగతులన్నియు తనజే. హిందూజాత దొరతనము వారికి వాటితో నేమియు సంబంధము లేదు. తానిట్టి సంగతుల చెప్ప నున్న సంగతియు హిందూజాత దొరతనము వారి కెటు గలుగు. ఆ యభిప్రాయములకు పూచీ వారుకు తానే. పంజాబు జాతము యుద్ధమున కశ్యంత సహాయ మొనర్చెను. తక్కిన రాష్ట్రములు గూడ తమ యావచ్చున భారపోయటకు హెచ్చరించు నిమిత్తముతో నాదినమున నిట్టి సంగతుల చెప్పవలసియుండెను. జాతమునందలి కొన్ని యుద్ధయములు సేవల సమకూర్చుటకు భంగకరముగ నుండునను అభిప్రాయముతో తాను నాదినమున చెప్పిన కొన్ని సంగతులవలన కొంతమంది రాజీయనాయకులకు కోపము గలిగించి యుండి అందువలన ప్రజలకు జాల వేదన యు గలిగినను భావించుట కెంతయు పరితపించుచున్నాడు. రాజప్రతినిధిగా రిదివరలో చెప్పినరీతిని అందఱును వికమత్యము నొందవలయునని తాను మనఃపూర్వకముగ గోరుచున్నాడు. రాజప్రతినిధిగారు కోరినప్రకార మందఱును ఏకభావము నొందుచుండ దానికి విఘ్నము గలిగింపవలయునని తానెన్నడును ఉద్దేశించలేదనియు, ఆ యుపన్యాస మంత వ్యతిరేకముగ విరిమించినందులకు తాను విశేషముగ చింతించుచున్నాడు. రాజప్రతినిధిగారు తమ యుపన్యాసమున చెప్పిన విధానము తనకెంతయు సంగీకృతము. తా సత్యంత భక్తి విశ్వాసములతో దానిని బలపరచుచున్నాడు.

రాజప్రతినిధిగారి హెచ్చరిక

పిమ్మట రాజప్రతినిధి గారిల్లు పలికిరి. "లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు చెప్పినదానికంటె నే సాధికముగ జెప్పవలయున జేసియు లేదు. ఆన్వీర్యసహవాసశ్యకతను గూర్చి మొన్న మొన్ననే నే చెప్పిన సంగతులు మీ మనముల నిప్పటికిని ప్రస్తుతములుగ నుండగలవు." క్రిందటి తర్కాంగము మిక్కిలి చిన్నది. వివాదాంతమేయయ్యెను చిన్నదగుటచే తా మాసభకు బోలేదు. తన రాష్ట్రముయొక్క గొప్పతనమును విశేషము ప్రకటించవలయునను ఉత్సాహముతో ఓడ్యయరుగారు తన మాధుల మించిపోయిరి. తక్కిన రాష్ట్రములతో లేనిపోని ఉపమానముల జెప్పెను. ఆ యుపమానములు నిశ్చయముగ వివాదాంతములే యగును ఇప్పుడతడండలకు తన విచారము తెలియజరచెను. సభ్యులందరి యనుమతిని ఆవివాదము నింతటిదో నంతము నొందించవలయునని తమ యభిప్రాయము. ఓడ్యయరుగారు తమ నిట్టి యుపన్యాసకరములకు వాక్యముల బలకగ తాము వినుచు గూర్చుండలేరమని కొంతమంది సభ్యులు పలుకవచ్చును. కాని వారి సమయమున నూరకుండిన తమ మనమున సన్యధా భావింపమని తాము మరల జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. క్రిందటి తమ యుపన్యాసమున జెప్పిన సంగతులు చాల పరిశీలనమునై శాంతివంతముగ జెప్పబడినవి. ప్రస్తుతము వాని యభిప్రాయముల తర్కంత అమూల్యములైనవి. ఆ ప్రధాన ఉద్దేశముల జెడగొట్టునట్టి ఏ యంశమునైన విశేషముగ తర్కించుట దురదృష్టకరము. సభ్యులలో ననేకు లిందలకు వ్యతిరేకముగ జెప్పబోవుట తమకు సంతోషకరమేయగు. కాని అట్టి వివాదములవలన తాము మొదట చెప్పిన సత్య గూర్చునకు హానిగలుగ గలదు. అనేక కారణములవలన నిశ్చలత వహింపవలసి యుండును. ఆ నిశ్చలత యెప్పుడును అనగదాయకముగా జాలదనియు, అన్యథా భావింపబడదనియు తమ యనుభవమున తాము చెప్పగలరు. పిమ్మట వాదన కొనసాగించునదియు మానునదియు నిశ్చయించుట సభ్యులకు వినువలయుచున్నది. వాదన కొనసాగించుటకు వారి కన్ని విధముల సాధికారమున్నది. కాని ప్రస్తుత మావివాదము తర్కించుట న్యాయమా? విచేకమా? జేశ హితార్థ మావశ్యకమా? అను సంగతుల సాలోచింపదగును.

అసాధికార సభ్యుల తీర్పున మదనమోహను మాలగ్యగారు తగినరీతిని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

మాఫీ గారు తమ తీర్మానమును బలపరచినవారికిని, మిగిలినవారికిని, ముఖ్యముగ ఓడ్యయరుగారికిని తమ కృతజ్ఞతను వెలుపుచు ఓడ్యయరుగారిని పొగడసాగిరి. అంత సామ్రాజ్యగారు వాదన నాపివేయవలయుననియు అందుకుగూర్చి తమను మాట్లాడగూడదని చెప్పి మాఫీగారిని మాట్లాడనిచ్చుట తాగులేదనియు చెప్పిరి. అంత మాఫీగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనరి.

స్వపరిపాలనా తీర్మానము.

ఇటీవలి నూతన విషయములన్నియు వ్యాపింపక ముందు వాము స్వపరిపాలనా తీర్మానము నుపపాదించ ప్రకటించి యుండిరి కావున దాని నిపుడు సవరించుకొనుచున్నా మని చెప్పచు దాదాభాయి గారు తమ తీర్మానమును సహించుకొనిరి.

ఎన్నికపు కోర్టులనుగూర్చి తాము ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును దాదాభాయి గారును, భారతీయులకు కమిషనరీ ముట్టు గూడ ప్రవేశపెట్టెను తీర్మానమును మాఫీగారును, లీసెంటు ప్రభువుల వెంటనే విడువవలయునని తీర్మానమును శ్రమ మార్గవ్యగారులును ఉపసంహరించుకొనిరి.

పిమ్మట సభ మధునాటికము వరకాపు చేయబడెను.

బుధవారమునాటి సమావేశము.

ప్రశ్న త్రైతములు

విద్యార్థులు రాజకీయ సభలకు బోవుటను గూర్చి శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రిడిగిన ప్రశ్నకు శ్రీ శంకరనాయరుగారిల్లు ప్రత్యుత్తరము నెచ్చిరి.

(1) విద్యార్థులు రాజకీయ సభలకు బోవుటను గూర్చి రాష్ట్రీయపాలకులు కొన్ని కొన్ని సలహాలను చెప్పిరి. హిందూజాత దొరతనమువారు పత్రికల ద్వారా తెలిసికొనిరి. (2) ఇందుకు గూర్చి యొక నిజేదకును గూడ దొరతనమువారు పత్రికలలో జూచిరిగాని అధికార రీత్యా వారి కే సమాచారమును తెలియరాలేదు. (3) మే 4వ తేదీన హిందూజాత దొరతనము వారిందును గూర్చి యొక ప్రకటన నుండిరి. దానికంటె సాధికముగ నెట్టి సూచనము నిపుడు చెప్పట వారి కావశ్యకముగ దొరలేదు.

హిందూ సామ్రాజ్య వస్తుసంపదల శాశ్వతత
గోరుచు కల్పించి గారడగి నడకకు సర్ జాబ్బి బాల్మీకుని గారిట్లు చెప్పిరి. భక్తులు చెప్పినట్లు వలసదేశీయ రాయలు కమిషనువారు, సామ్రాజ్యభివృద్ధి సంఘము నొకదాని నెల కొల్పవలయుననిరి. ఇందున గూర్చి సామ్రాజ్య దొరతనమువారు హిందూదేశ దొరతనమువారి యభిప్రాయమును గోరలేదు. ఇక మం ద్రై ననట్లు కోరునట్లు కన్పించదు. వై సంఘమువారి నివే దన ఒక్కవలసదేశీయులకే సంబంధించుటవలన హిందూదేశ వారి యభిప్రాయము గోరబడలేదు. యుద్ధానంతర మీ దేశ వ్యాపారమును గూర్చి సంఘమువారి నివేదికాపత్రాల మా వశ్యకము. సంఘమువారి సలహాలు హిందూదేశ మంత్రిగారి కింక నేలనో పంపబడలేదు.

మహారాజా మనోద్రచంద్ర నందిగారు యుద్ధానంతర హిందూదేశ వ్యవహారమును గూర్చి యడిగినప్రశ్నకు సర్ జా బ్బి బాల్మీకుగారిట్లు చెప్పిరి. (1) దొరతనమునా రీతమునందలి యూరోపీయను, ఇండియను వర్తక సంఘముల నన్నిటిని యుద్ధానంతర హిందూదేశ వ్యాపారమును గూర్చి తమ యభిప్రాయముల చెలియజేయగోరగా వారందరును తమ యభిప్రాయముల నందిరి. (2) యుద్ధానంతర వ్యాపార సంస్కరణ ములను గూర్చి హిందూదేశ దొరతనమువారిలోననల జరుపుచున్నార గావున ప్రస్తుత మేమియు నుత్తరవంగజాలరు.

మహారాజా మనోద్రచంద్ర నందిగారు:— (1) మెనపాటామి యా కమిషనువారి నివేదికమున వార్షిక ప్రభువు గారికి వ్యతిరేకముగ నేమైన సంగతులు జెప్పబడినవా (2) అట్లు చెప్పబడిన నా సంగతులన్నియు హిందూదేశమునంతట ప్రజలకోపమును చేసిన సంగతి దొరతనమువారికి తెలియునా? (3) వారికిది తెలిసియున్న నా సంగతిని బ్రటిషు దొరతనమువారికి తెలియ బరచిరా?

సర్ విలియమువి స్పెంటుగారు:— (1) అవును, ప్రతికూల ముగ నున్నది. (2) (3) సభలో గావించబడిన తీర్మానముల మూలమునను, పత్రికలలో గావించబడిన తీర్మానములను దొరతనమువారికి తెలియజేయుదురు. గాని ఇంతవర కిందునుగూర్చి హిందూదేశ కార్యదర్శిగారితో నేమియు నుత్తర ప్రత్యుత్తర ముల నడిపించలేదు.

హిందూదేశపు యుద్ధ విరాళములు.

మహారాజా మనోద్రచంద్ర నందిగారు:— (1) యుద్ధము నిమిత్తము హిందూదేశము తిగింత ధనసహాయము చేయలేదని బాధ్యతగల కొన్ని తావులనుండి వివచయ్యుచున్న సంగతిని దొరతనము వారికి తెలుగుదురా? (2) దొరతనము వారి క్రింది వివరముల తెలియబరచెదరా (1) యుద్ధసందర్భమున హిందూదేశమున నెన్ని నిధులు స్థాపించబడినవి? అందొక్కొక పెంతెంత సొమ్మును వసూలు చేసెను. (ii) యుద్ధారంభము నుండియు ఋణము క్రింద హిందూదేశ దొరతనమువారి ధంత సొమ్మును వసూలుచేసిరి? (2) 1914 నం. ఆగస్టు నెలనుండియు ధనరూపముగను, ఎక్కువెడలనరి బలములను, వరికొన్ని ఖర్చులను ఖరీదు మూలమునను హిందూదేశ దొరతనమువారు యుద్ధము నిమిత్త మెంత సొమ్మును వ్యయముచేసినదనియు తెలియబరచెదరా?

సర్ విలియము మేయరుగారు:— (1) హిందూదేశము తిగింత ధనసహాయము చేయకున్నదని ఏవేనియో మూలల నుండి కొంతమంది వలకు చున్నారను సంగతి హిందూదేశ దొరతనము వారికి తెలుగుదురు. కాని బాధ్యత గల తావులనుండి యట్టి సేరాకోపణము లేదనియు వివరావు. మీదమిక్కిలిమార్చి 28వ తేదీని హిందూదేశము పదికొట్ల పానుల ధనసహాయ మొనర్చినదని లాయరు బాల్మీకుగారు తమ సంశోధనమును వెలిబుచ్చిరి. అందులకు బ్రటిషు దొరతనమువారు హిందూదేశ దొరతనము వారికిని ప్రజలకును ఎంతయు కృతజ్ఞులని లాయరు బాల్మీకుగారు మనః పూర్వకముగ బలికిరి. (2) (I) ఈ సందర్భమున సభ్యులు క్రిందటి సంవత్సరము సెప్టెంబరు 27వ తేదీని సర్ రెజిస్ట్రార్ క్రాడెక్టుగారు సర్ మనోద్రచంద్ర నందిగారి ప్రశ్న కిచ్చిన యుత్తరమును గమనింప దగును. యుద్ధానంతరము వెంటనే ఎక్కువ రెస్పెంట్ యిచ్చి నదియు, ఎంత వసూలుయిదియు ప్రకటిం చు నిమిత్తము ఎప్పుటి లీ మూర్త న పుడు భద్రముగ వాసి యుంచవలెనని ఇబ్రహీము రహింతులాగారి నడిగిన మార్చి 7వ తేదీనుండియు అన్నివిధములగు విరాళముల లెక్కలును నేరేయగ గనుపరపబడుచున్నవి. (2) యుద్ధారంభము నుండియు ఋణముల మూలమున వసూలైన మొత్తము 61 కొట్ల రూపాయలు. ఇందు సెప్టెంబరు 12వ తేదీ వరకును

పోస్టాఫీసు మూలమున వచ్చిన ఋణములను, ఆగస్టు 21వ తేదీ వరకును పోస్టాఫీసు సర్టిఫికేట్ల మూలమున వచ్చిన మొత్తమును జేర్చుబడినది. ఈ మొత్తమున విరాళముల నింకను గలుపవలసి యున్నది. ఇందు బ్రటిషు బ్రెజిరీ బిల్లుల మూలమున ఋణ మియబడిన 1180 లక్షల రూపాయల జేర్చుచేడు. (3) హిందూదేశము ప్రత్యేకముగ నొసగిన 10 కొట్ల పానుల ధనమును గూర్చి యిదివరకు జెప్పియుంటిని. ఈ సంవత్సరమునందు ఇండియా యుద్ధ ఋణము క్రిందను, పోస్టాఫీసు నగదు సర్టిఫికేట్ల మూలము నను వసూలైన మొత్తము దానిలో కొంతభాగమును జెల్లింపబడును. తక్కిన దానికి హిందూదేశ దొరతనము నూటికి 5 వంతున నప్పుతెచ్చి చెల్లించెదరు. హిందూదేశపు ఎక్కువెడి మనః బలముల ఖర్చులనుగూర్చి నేను చేసిన మదింపులో వాటి నిమిత్తము హిందూదేశపు ధనమెంత తెచ్చింపబడినదియు తెలియజేయఁజొరకంటె నెక్కువ వ్యయమేదియు చేయలేదు. ఇందునుగూర్చి వలయు ముఖ్యతములు మరొకటి మేయరుగారు మదింపుపట్టిక లేయానపును చెప్పిన యుపన్యాసమున విరివిగ జేర్పబడినవి.

ప్రత్యేకాంధ్ర మహాజనసభ.

రెండవ ప్రకటనము దెబవాద 21-9-1917.

నిన్ను ఆహ్వాన సంఘసభజరిగినది. చింతలపాటి నరసింహరాజు బి. ఏ. బి. ఎల్ (విశాఖపట్టణము) గారధ్యక్షత వహింపఁగఁగించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగ అయ్యదేశర కాశ్వరరావుగారును ఉపాధ్యక్షులుగ రావుబహదరు తాడంకి వేంకటనరసయ్య, కోవెలమాడి గోపాలకృష్ణయ్య, బాడ్డపాటి వేంకటప్పయ్య, ఎల్లంరాజు శాస్త్రిలు, నూరి సుందరరామశాస్త్రిలుగార్లును కార్యదర్శులుగ, అయ్యంకి వేంకటసుబ్బయ్య, మహమ్మదు గులాం మొహిదీనుసాహెబు, చుండూరి సీతారామయ్య, కావలి శంకరరావుగార్లును తరంఘీరుల కెప్తానుగా గోపెటి లక్ష్మీనారాయణ గారును నియోజింపబడిరి. ప్రతినిధుల కందరకును భోజన నివాస సౌకర్యము లుచితముగ సుసంరంజనమును ప్రతినిధులకు సరసాభ్యుమలన కలిగించు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రమండలములు వెంటనే ప్రతినిధులను నియోజించి కార్యదర్శులకు తెలుపవలెను. వైలకరము జమిందారుగారి నాటకలాశాలలో ఉదయము 7-80 మొదలు 10 గంటల వరకును మరల మధ్యాహ్నము 1 గంట మొదలుకొనియు సభ జరుపబడును.

(ఇదివరకు భోజన సదుపాయమునకు ప్రతినిధులు ప్రత్యేకముగ సామ్యియ్యకలసియుండునని ప్రకటింపబడినది. ప్రతినిధులకు చింతలపాటి భోజన సదుపాయము చేయబడునని యిపుడు ప్రకటింపబడినది. గాన ఈ మార్పును ముఖ్యముగా గమనింప గోరెదము. (ఆంధ్ర నం.))

వేదాచలయ్యగారి కేసు, పూనమల్లి:—

ఈ కేసులో పూనమల్లి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు జారీచేసిన యుత్తరువును వరల వారే రద్దుపరచుకొనుటచేత వైకోర్టు వారు ప్రత్యేకముగ నుత్తరువుల చేయవలసిన ఆవశ్యకతను లేదని నేడు న్యాయమూర్తులు తేలిపిరి తెలియుచున్నది.

వికోరియా కాస్తు ఘోషాహాస్పిటాలు:—

కలకత్తాలో నున్న సుప్రసిద్ధ వైద్యులగు ఎన్. రాధాకృష్ణయ్యగారి భార్య ధర్మాంబమ్మగారి వేరట నయ్యరగారు వైద్యులకు రు 1000 ల సొసంగిరి గౌరవకార్యదర్శి జి. ఏ. నరేశునగారు మాకు వ్రాసిరి.

రాజారామమోహనరాయలవర్ధంతి:—

ఈనెల 21-వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆండర్సన్ హాలునందు రాజారామమోహన రాయల 85-వ వర్ధంతి జరుపబడును. గౌ. న్యాయమూర్తి ఆబ్దుర్ రహీం ఎం. ఏ. (బాకిష్టురు) గారధ్యక్షత వహించెదరు. ఎం. చటోపాధ్యాయ కన్య బి. ఏ. (హానన్న) కాంటంబుగారును పి. చంచయ్య బి. ఏ. ఎం. ఎల్. గారును పి. కే. తిలంగుగారు నుపన్వసించిరి.

మోటారుబండిని అశ్రద్ధగ నడుపుట:—

గత ఆగస్టునెల 28వ తేదీ సాయంకాలమున డల్లియు, స్మిత్తుకంపెని దగ్గర రోమంజేన్ గారి మోటారుబండిని నడుపు మహమ్మదు హుస్సేన్ అనునతడు తనయజమానుని బండిని అశ్రద్ధగనడిసి సెంటుబాడ్జి కొట అసిస్టెంటు సజ్జను డాక్టర్ మెరెరాగారి బండితో తనబండిని డీకొల్పుటచేత వానిపై కేసుచేయబడెను. వానికి యీనెల 19వ తేదీని 15 రూపాయలు జూల్మానా విధించబడి డి మనములనరకు నడచేబండిని నడపగూడదని యుత్తరు చేయబడెను.

శ్రీ వాసంత గ్రంథనిలయపు వార్షికోత్సవము

వై నిలయపు వార్షికోత్సవము నిన్నటిరోజున జరుపబడియె. మొట్టమొదట నిర్ణయించిన ప్రకారము కాశీనాథుని నాశ్వరరావు గారగ్రాసనాధిపత్యమును వహింపవలసి యుండెను. కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఆంధ్ర పరిభోధమును గురించి యవస్థనింపవలసి యుండెను. కాని కార్యాంతరమున కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు గుంటూరునకు వెళ్ళవలసివచ్చె. అందుచే కాశీనాథుని నాశ్వరరావుగారును గృహంబునకు వసిరి.

అంత వార్షికోత్సవము నాపుడల చేయగూడదను తలంపుతోడ శ్రీమాన్ పండిత. పద్మశాల నరసింహాచార్యులుగారగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. మొట్టమొదట సభ నలంకరించి న ప్రముఖుల కందఱును స్వల్పాహారము లయిన పిచ్చుట ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

అటు పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతిగారు లోకమాత ఆని తెసంటమ్మగారు విడుదలచేయబడినందులకు ఆభినందించుచు ఆమెయొక్క ఆయురారోగ్యమునకు భగవంతుని ప్రార్థించెను. తరువాత కార్యదర్శి వార్షికచర్యను చదివి ముగించెను.

పానకా పట్టాభిరూపరెడ్డిగారు 'ఆంధ్రప్రభోధము'ను గురించి గంభీరోపన్యాస మిచ్చుచు, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర వశ్యకతను బాగుగ జెప్పుచు, ఎల్లర దెబవాదయందు జరుగబోవు ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాజన సభకు రావలసిన దని నొక్కి చెప్పిరి.

కేమచలపతి రావుగారు అగ్రసానాధిపతిగారి యనుమతిని ఆంధ్రులయొక్క గొప్పతనమును జెప్పుచు - ఆళుల గోపాలము ఆంధ్రపురోభివృద్ధికి పాటుపడవలసిన దని చెప్పిరి. అగ్రాసనాధిపతి గారు గ్రంథాలయముల యొక్క యుపయోగముల జెప్పుచు ఆధునిక కవుల పాత్రంబుల కన్న పురాతన కవుల పాత్రంబుల జరువలసిన దనియు, ఆంధ్రవాజ్మయభివృద్ధికోటకు ఇతరభాషలలో నున్న శాస్త్రముల కొన్నిటిని భాషాంతరీకరింపవలసిన దని చెప్పిరి. అగ్రాసనాధిపతి గారు లోకమాత శ్రీమతి వాసంతమ్మగారిపై సుకన్యోకమును అచ్చట రచించి చెప్పిరి.

జయతాదుని బెనెజ్జాతా, జయతా దఖిలజనమతా సుమతా, జయతా త్రాస్యాత్మకా, జయతాధర్మాపి సప్రత్నా అంత జయజయ ధ్వనులతోడను, సంగీతముతోడను, సభ ముగింపబడియె.

ఈనెల 15వ తారీఖున కార్వేటి నగరమందు ఆంధ్రదేశ హోమ్ రూల్ లీగు ప్రోవిజ్ కమిటీ, సెక్రటరీగారు శ్రీయుతి గా. హరిశర్వోత్తమరావు పంతులుగారి యాజమాన్యము క్రింద సెకనసభ జరిగెను. ప్రముఖుల నేతలు సభకరుడెంచి యుండిరి. స్వపరిపాలనముగూర్చి పంతులువారు వ్యవస్థించిరి. తరువాత గుండు చంద్రమౌళిగారు సభ్యులందఱను అగ్రాసనాధిపతిగారికి నివేదించుటతోడను ప్రజల కరతాశక్త్యులతోడను సభ ముగింపబడినది. (జి. వి. శేఖరి)

జర్మనుల క్రొత్త సంధి ప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 20 - పోపుగారిలేఖకు ప్రత్యుత్తర మూలకముగ జర్మనులు క్రొత్త సంధి ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. ప్రత్యుత్తరమందేమి యున్నదో ఎవరికి తెలియదు. మొత్తముమీద జర్మనులు తెల్లెయమును విడిచి పెట్టుటకు తమ యిష్టమును చూపినట్లు తెలియుచున్నది. ఇది నిజమో అబద్ధమో తెలియదు:— కాని హెర్ ఎర్జిబర్గరుగా రెట్టి విజయము లుండగూడదని గ్రంథిరోపన్యాసమును గావించిరి. మనము సంధికోరకు వెదపరుగులెత్తుచున్నారము. ఏ ఏర్పాటులకు కూడ జర్మను మిత్రు లంగీకరించుటలేదు. ట్యాగ్ నెటంగు మున్నగు వార్తాపత్రిక లాపి చేసుబడినవి. ప్రస్తుతపు సంగతుల నన్నిటిని జూడ జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను తమ వశము చేసికొని తమ పద్ధతులను మార్చుకొనుటకు ప్రయత్నించు చున్నట్లు కానించుచున్నది. ఇటీవల జర్మనులు చూపిన మోసబుద్ధికి కాంచినప్పటి నుండి మిత్రమండలివారు క్రతువు లేమి నడివినను విశ్వసించుటలేదు.

పోపుగారి సంధి లేఖ

హాలండువారి తీర్మానము

హేగు సెప్టెంబరు 19:—పోపుగారి సంధిలేఖను గూర్చి హాలండువారి రెట్టిచర్యను లీనికొననిచ్చగించుట లేదని విజ్ఞాపనము ప్రకటించిరి.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

Britain's Colonial Methods.

Significant German Article.

LONDON, September 20.

Reuter has received a telegram, giving an extract from a recent significant article in the "Ruemische Westfaelische Zeitung," comparing German and British colonial methods. Referring to India the journal quotes a high Prussian official's description of scenes at Benares, where "all manner of human beings bathe together in the hallowed waters of the Ganges, including lepers, and those sound in health. Animals are held sacred and are permitted to add their quota to the holy waters of the river, which thousands drink with fervour and devotion." "That," says the journal, "is the British way. Now if Benares were German what should we do? First of all we should forbid Indians to drink the contaminated waters of the Ganges; secondly, we should prohibit all bathing therein for the sick, and then a rising would follow of the indignant and outraged Indian population."

The Royal Tour in Scotland.

Visit to Lanark Steel Works.

LONDON, September 20.

The King to-day made a tour of the principal steel and iron works, in Lanarkshire. He shook hands warmly with William Hodge, brother of the Penistons Minister, who is an employee in the same steel-works where the Minister formerly worked. Conversing with a member of the Executive of the Steel Smelters' Union, the King expressed satisfaction that the smelters had worked so harmoniously with the Government. The King subsequently watched the pouring out of fifty tons of steel, presenting a veritable river of flame.

Strengthening The Blockade.

An Important Conference.

LONDON, September 20.

Lord Robert Cecil and M. Metin, French Minister of Blockade conferred on Tuesday with a view to co-operating more closely with America's policy aiming at more rigid pressure on the enemy without interference with the economic condition of neutrals.

Britain & Dutch Fishermen.

Proposed Restriction Fails Through.

LONDON, September 18.

The HAGUE.—Owing to the herring-fishers' refusal to ratify the transfer owners' acceptance of the British proposal to indemnify them if they lay up thirty-five per cent of their boats for two months during which not more than two thousand tons of fish shall be exported to Germany the proposal has fallen through.

The Silver Shortage.

LONDON, September 20.

It is suggested that five-shilling notes should be adopted in the United Kingdom. This would enable the Government to sell surplus silver coin at a considerable profit.

Increased Freight Rates.

Rates to India Affected.

LONDON, September 20.

The "TIMES" says that substantial increases in freight to the East and Australia are expected shortly. Outward freight to India will be provisionally raised by one-third from November 1st.

Food Economy Director.

LONDON, September 20.

Sir Arthur Yapp, Secretary of the Y. M. C. A., has been appointed Director of Food Economy.

Two German Submarines Sunk.

LONDON, September 20.

COPENHAGEN.—Thirty miles south-east of the Shetlands an armed British steamer sunk a German submarine which was shelling neutral sailing ship. A second submarine which attacked the steamer was sunk by a British destroyer.

British Traffic and Losses.

LONDON, September 20.

The Admiralty announces that the arrivals during the week numbered 2,695, and sailings 2,737. Eight steamers over sixteen hundred tons, and twenty under, were sunk. The latter include nine sunk during the previous week. Six ships were unsuccessfully attacked. One fishing boat was sunk.

A. C. S. Examination.

An Objection to Lower Age.

LAHORE, September 20.

LONDON, September 19th.—During the discussion by the Head Masters' Conference on the proposal to lower the age for examination for the Indian Civil Service, the change was objected to on the ground that it would exclude boys from elementary schools.—("C. & M. Gazette" special cable.)

The Woollen and Worsted Industries.

Board of Control Established.

LONDON, September 20.

A Board of Control has been established for the woollen and worsted industries by which the Army Council will determine the amount of raw wool to be maintained for military, and the amount to be released for civilian trade.

Australia

AUSTRALIAN COMMONWEALTH MINISTRY.

Portfolios Increased.

LONDON, September 20.

MELBOURNE.—The portfolios in the Commonwealth Ministry are being increased from eight to nine. Mr. Miller becomes Minister of Repatriation.

Recruiting in Australia.

Devices for Attracting Recruits.

LONDON, September 20.

The House of Representatives is considering an additional tax on men who have not enlisted. Mr. Forrest explained that Police and Prison officials, parsons, men and of whose brothers are on active service, and men rejected will not be required to pay the extra tax. The Government believe that the proposal will stimulate recruiting.

Australian Sport Restricted.

Fewer Race Meetings.

LONDON, September 20.

Australian restrictions on sports are now announced. There will be reduction in the metropolitan horse racing meetings in New South Wales from 134 to 97, substantial reductions in Queensland and smaller reductions in Victoria and Western Australia.

Germany

New German Peace Movement.

Disposition to Quit Belgium.

A Significant Speech.

LONDON, September 20.

After weeks of careful preparation Germany has launched a new so-called peace movement through the medium of a reply to the Papal Note. The actual wording of the reply is at present unknown, but amid the tangle of contradictory statements there can be discerned the apparent disposition of the Germans to quit Belgium. There are, however, grounds for suspicion of the genuineness of it, but Herr Erzberger in a significant speech yesterday declared there must not be conquests of any kind. We are making long strides towards peace. He said the pan-Germans are noisily protesting against any arrangements. Some newspapers, including the notorious "Fageweitung" have been suppressed. Everything at present points to an effort by the German Government to prepare the people for a climb down, but in view of the recent new proofs of German duplicity, the Allies refuse to commit themselves in any way until the enemy's "bonafide" is beyond doubt.

German Peace Manoeuvres.

Comments on General Smuts's Interview.

LONDON, September 20.

The interview with General Smuts and M. Painleve's speech are regarded as timely and heartening at a moment when Germany has resumed her peace manoeuvres in a form designed to encourage British pacifists. The papers discredit German stories of the impending evacuation of Belgium, and point out that it is certain that Germany will not give up Belgium before she is compelled to, and that it is British guns which are really the source of German peace manoeuvres. Hence if the British people are inclined to be disappointed at the supposed meagreness of the results on the western front they should ponder well the observations of General Smuts, who speaks not merely with the authority of a great soldier and a man of intellectual distinction, but as a member of the War Cabinet with the access to all sources of information. For a man of his caution his tone is regarded as singularly confident. The clear and unflinching note of M. Painleve's speech is welcomed as testifying to the marvellous steadfastness of the French nation.

German Press Attitude.

The German Press continues to be agitated over the question as to whether the Government has declined to surrender Belgium. The latest reports indicate that the Government has not yet committed itself. It is noteworthy that the "Koenigsche Volkszeitung" now withdraws its previous statement and declares that Belgium is not even mentioned in the German reply to the Pope. The "Vorwaerts", confirming this, says:—"However it is well known that the German reply will be in accordance with the Reichstag peace resolution, and will therefore imply readiness in principle to restore Belgium because the Pope expressly declared that the restoration of Belgium was a necessary basis for peace."

Germany's Man-Power.

Further Evidence of Shortage.

LONDON, September 20.

As confirmation that the wastage of German man-power is causing an apprehension to the German high command, an American correspondent at the French Headquarters states that a captured German Army Order signed by General von Ludendorff, for the first time speaks of the necessity

for economising in life. It declares that economy in men is even more important than economy in munitions, therefore a general reduction of the expenditure of munitions cannot be ordered, in spite of the fact that the consumption of shells for mortars and heavy field howitzers is much above production. The Order accordingly recommends the adoption of tactics which will lessen casualties, also the utmost economy in munitions.

Lack of Man Power.

15-Year Old Volunteers Wanted.

LAHORE, September 20.

LONDON, September 19th.—The Zurich correspondent of "La MATIN" states that the Cologne Recruiting Office are inviting the enlistment of 15-years old volunteers. ("C. and Gazette cable")

The Gotha Aeroplane.

Outclassed by British Machines.

LAHORE, September 20.

LONDON, September 19th.—A correspondent at the front writes:—"Much has been heard of the Gotha type of German aeroplanes which appears to occupy a place in the public mind similar to that formerly held by the over-advertised Fokker. The Gotha is devoted to bombing and is easily outclassed by British machines engaged in the same work. Larger and more powerful raiders than Gothas are at work in the area behind the enemy's lines every night.—("C. and M. Gazette").

Designer of "Deutschland".

Commits Suicide.

LONDON, September 20.

BALTIMORE.—Herr Gotthardsson, one of the designers of the submarine "Deutschland" who voyaged hitherto in the "Deutschland" has committed suicide in Atlantic City.

Visit of Kaiser to Ostend.

Significant Precautions.

LAHORE, September 20.

LONDON, September 19th.—A Dutchman from Belgium tells the "TELEGRAPH" that, when the Kaiser was at Ostend, all the soldiers in the coastal region were disarmed.—("C. and M. Gazette" special cable)

France

Charge Against French Deputy.

Prosecution Sanctioned.

LONDON, September 20.

PARIS.—In the Chamber a Committee on the accusations against M. Turmel, who was suspected of dealing with the enemy, passed a unanimous resolution authorising his prosecution.

Confidence in Government.

LONDON, September 19.

PARIS.—The Chamber passed a vote of confidence in the Government, by 378 votes to one.

France's Attitude to Pope's Note.

PARIS.—The Chamber's votes of confidence in the Government by 378 votes to one was passed after a debate on an interpellation regarding the Cabinet's war measures and aims. The questions demanded a reply to the enemy peace manoeuvres in the shape of the Stockholm Conference and the Papal Note. M. Painleve replied that France adhered to President Wilson's reply to the Pope.

Publication of Inter-Allied Agreements.

M. Ribot when asked to fulfil his promise to publish Inter Allied agreements said that France had no secret diplomacy, and was ready to reveal everything, but she must act in concert with her allies. It was Petrograd that asked him to defer publication of the inter-allied treaties. He continued by reiterating that France not merely claimed Alsace-Lorraine but reparation for the destruction wrought by an inhuman enemy and guarantees for a durable peace. In not answering the Pope's Note, France was in agreement with Great Britain and Italy and Russia.

Referring to the Note he said:—"Must we, despite the high authority of the Pope, reply to all invitations to conferences? Who above all desire us to reply to those who themselves refuse to answer questions? We replied to President Wilson when asked our war aims. Who did not reply to him? The Central Empires did not reply. It is now announced that they are going to reply to the Pope. We will await this reply, but it must be pointed out that even in the Pope's Note the passage concerning Belgium far from satisfied the universal conscience. Whatever our enemies promise us, even to the extent of agreeing to restore Alsace-Lorraine, we must be certain that we are not being drawn into a snare."

Press Opinion.

LONDON, September 20.

PARIS.—M. Painleve's declaration of policy was accorded a very favourable reception, both in the Chamber and the Senate, especially the passage giving warning that anybody found guilty of treating with the enemy will be punished with all the rigour of law.

The evening papers pay a glowing tribute to the new Government which is described as confronting with determination the problems of the day.

The "TEMPS" says:—"We are promised that we shall have above all a more vigorous prosecution of war. That is what the country demands and hopes for."

TELEGRAMS.

Russia

Reorganisation of the Army.

M. Kerensky Takes Steps.

LONDON, September 20. The Russian embassy, in a statement to Reuter's representative, said that M. Kerensky has taken all measures to prevent the rebellion interfering with the re-establishment of the fighting power of the army. General Alexieff who is the most authoritative Russian General, has been entrusted with the immediate direction of military operations, and the reorganisation of the army. There is every reason to believe that all minor disorders will cease. All separate cases of insubordination have been successfully handled.

Extremist Leaders.

Lenin to be Arrested.

LONDON, September 20. PETROGRAD.—The General Staff has ordered that Lenin and Zinovieff, the extremist leaders, who have not yet been arrested, shall be found. It is rumoured that they are hiding in Finland not far from Petrograd.

The Sukhomlinoff Trial.

Accused's Statement.

LONDON, September 20. PETROGRAD.—At the Sukhomlinoff trial the accused declared that he ordered fortresses to be dismantled because they were unsuited to modern warfare. He affirmed that he had always worked exclusively on behalf of the Fatherland.

Cossacks Loyal to Government.

LONDON, September 20. PETROGRAD.—A meeting of the Don Cossacks at Novocherkassk petitioned the Government to countermand the order for the arrest of General Kaledine, and reiterated that the Cossacks had always been faithful to the Government. The commander of the troops at Moscow, who was ordered to suppress the Cossack movement has consequently ordered the cessation of all proceedings against the Cossacks.

Holland

Pope's Peace Note.

Holland's Decision.

LONDON, September 20. THE HAGUE.—The Minister for Foreign Affairs has announced in the Chamber that Holland did not propose to take special steps to support the Pope's peace "demarche."

Sweden

The Luxemburg Aff. in.

Germany's Apology Denounced.

LONDON, September 20. STOCKHOLM.—Newspapers, including the Germanophile organs, are unanimous in denouncing Germany's apology as insufficient and in demanding satisfaction for the injury done to Sweden.

America

Premier of N. S. Wales Entertained.

Premier's Speech Reuses

American Enthusiasm.

LONDON, September 20. NEW YORK.—Lord Northcliffe gave a luncheon here in honour of Mr. Holman, Premier of New South Wales, who was warmly received by Major Mitchell and other prominent personages numbering two hundred. Mr. Holman in his speech aroused enthusiasm by declaring that the war must be fought to a finish in order that democracy may be enabled to take up the gigantic task with a free hand undismayed by the frightful specter of Prussian militarism. Although far removed from the scene of actual strife, Australians, like the Americans and Canadians, have taken their place in the ranks with the veterans of France and England and covered themselves with glory. In all sincerity, he predicted that the patriotic sons of America would also make their presence felt in no uncertain way on the battlefields of Europe. He declared that the impressive earnestness with which America had set herself to the work with such enthusiasm could only be shown by people thoroughly imbued with the principles of democracy. What the people of the United States are doing now, we in Australia have already done. Our young men took up arms with the same alacrity and enthusiasm. The spiritual change which came over the nation when the news was first received of Belgium's plight was little short of miraculous. The same may be said of the great American nation, although you were more deliberate in accepting the challenge. Mr. Holman predicted that, when he next visited New York, it would be to celebrate the glorious victory to the Allies.

Lord Northcliffe paid a glowing tribute to Mr. Holman as one of the most remarkable statesmen of the Empire for whom the future holds many things.

Allied Experts To Train Troops.

LONDON, September 20. British and French officers experienced on the western front in bombing, artillery control, aeroplane observation, and other specialised subjects are being attached to training camps in the United States. Three hundred thousand men of the national army are now 'en route' to sixteen training camps. This represents 45 per cent. of the quota under the first call.

Oil for the Allies.

Ample Supplies Assured.

LONDON, September 20. NEW YORK.—The President of the Standard Oil Co., declares that America is able to produce all the necessary supplies of crude oil, petrol, and kerosene for America's and the Allied war demands. The oil refining capacity is greater than the demand and supply is assured for the next five years.

Labour Mission to Russia.

To Counteract German Propaganda.

LONDON, September 20. NEW YORK.—President Wilson is sending to Russia a Mission of sixty Labour representatives to counteract the German propaganda that the United States is not democratic.

Neutral Ships in U. S. Ports.

Restrictions Regarding Use.

LONDON, September 20. ATLANTIC CITY.—The Vice-Chairman of the Shipping Board has announced that Government is powerless to commandeer neutral ships held up in ports, but that neutrals are ready to use their tonnage for carrying cargo between the American Ports, when the United States permits. Hundreds of thousands of tons will be available for this service.

Shipbuilders Strike.

LONDON, September 20. WASHINGTON.—The Chairman of the Shipping Board has indefinitely postponed a trip to the Pacific as the prospect of the strike settlement has not improved.

American Commerce Supports the War.

LONDON, September 20. A Convention of the United States Chambers of Commerce was addressed by Mr. Baker, Secretary of War, and Mr. Lane, Secretary of the Interior, who made vigorous speeches announcing America's determination to fight till Germany had been compelled to give hostages to keep the peace.

U. S. Loans to Allies.

LONDON, September 20. Further instalments of ten millions and four millions sterling respectively were paid to Britain and France yesterday.

Pope's Peace Note.

Germany Perturbed at U. S. Reply.

LONDON, September 20. AMSTERDAM.—President Wilson's reply to the Panal Note is perturbing the authorities in Germany who are continuing to organise Kaiser demonstrations. The "Cologne Gazette" in this connection admits that Entente diplomatists have already partially jeopardised German national unity, the great part of people being infatuated with the idea of a constitution of another character.

An Appeal to end Ship Building Strike

LONDON, September 20. WASHINGTON September 19th. The Chairman of the Shipping Board has appealed to Mr. Gompers to intervene to end the strikes which are endangering the ship-building programme on the Pacific Coast.

Grain and Food Stuffs Rotting

NEW YORK.—A Hundred thousand tons of grain and food-stuffs are rotting in the holds of neutral vessels at New York, Boston and Baltimore. Where there are 750,000 tons of shipping, thus rendered idle. Government is credited with the intention of seizing ships and cargoes.

Dealings in Cotton Futures.

LONDON, September 20. The Cotton Control Board has approved a scheme to allow dealings in futures on Liverpool Market from 1st October in all positions commencing with January to August with little restriction. The basis grade of cottons agreed on is good middling instead of middling which change will make business freer between merchant and buyer.

Italy

Allies' Shipping.

Indian Traffic and Losses

LONDON, September 20. During the week ending the 16th inst., 493 ships arrived in Italian ports and 974 left. One steamer below fifteen hundred tons and a small sailing ship were sunk.

Argentina

Germany and Argentina.

Rupture of Relations Imminent

LONDON, September 20. BUENOS AIRES.—The Senate has almost unanimously voted in favour of severing relations with Germany and the resolution now goes to the Chamber of Deputies. Public feeling in favour of its passage is strong.

Greece

A Pro-King General Arrested.

LONDON, September 20. ATHENS.—General Papoulas who ordered the Greek troops to fire on the Allies on December 1st has been arrested at Missolonghi.

French Front

Raiding Continues.

British and German Methods Compared.

LONDON, September 19. Reuter's special correspondent in France says:—Raiding continues to be favourable on the western front. The Germans are showing similar activity on a lesser scale. Their methods are very different from ours, which depend largely on the initiative of the individual. The Germans cling to the formula that every soldier is part of a great mechanical structure. This doctrine does not work to the best advantage. Failure leads to plentiful recrimination among different classes of prisoners who accuse one another of letting one another down. Last night the British severely punished the Germans, besides destroying defensive works in three different parts of the line. The British advanced in the wake of a smart burst of gunfire and got into the enemy with bombs, bayonets, and other weapons suggested by individual fancy. These operations are continuing nightly in order to keep the enemy at the utmost tension.

German Attack Fails.

French Take Prisoners.

LONDON, September 20. A French communique says: South of Lamiette, after a violent bombardment, hostile detachments approached our lines near the Neufchâtel Road. A sharp fight ensued in our advanced trenches from which the enemy was completely repulsed with appreciable loss. We took prisoners.

Destructive Effect of Aerial Bomb.

LAHORE, September 20. LONDON, September 19th.—A Maestricht paper publishes a remarkable story to the effect that, during the allied air raid of Roulers in August a single bomb falling on a great building full of Germans caused 900 casualties.—(C. and M. Gazette" special cable).

French Capture a Height.

LONDON, September 20. A French eastern Communique says:—In the Lake region, the French carried a height nine kilometres north west of Momulista on Lake Ochrida.

German Attack Repulsed.

LONDON, September 20. A French communique says:—A German attack on the salient, west of Froimont farm, was repulsed after a short violent struggle. In Champagne in a region of Soain and Teton a lively bombardment was sustained.

Enemy Offensive Probable.

Violent Bombardments on French Front.

LONDON, September 20. PARIS.—It is semi-officially stated that the German bombardment on the Aisne, in Champagne and at Verdun has already lasted for twenty-four hours and is continuing very violently. Apparently it presages an enemy offensive.

Violent Artillery Duel.

LONDON, September 20. A French communique says:—Our fire nullified an attempted attack south of Juvecourt and east of Craonne. The artillery duel continued violent on the Beaumont Bezonvaux front. On the right bank of the Meuse the enemy was unable to attack.

British Front

Lens Drenched with Gas.

Germans Living in Darkness and Torment.

LONDON, September 20. Lens is literally drenched with Canadian gas. According to Mr. Percival Phillips the garrison are forced to live in darkness and torment and are not allowed to remove their gasmasks for a moment. Fifty tons of gas-shells were thrown into one sector during one night filling dug-outs and galleries with clouds of poison. Prisoners are all suffering badly. An officer who has been captured described the feelings of the garrison as follows:—"I wish I had the swine who invented gas. We would crucify him. The Canadians are grimly satisfied, as they were the first victims of the gas at Ypres."

Belgian Pluck.

LAHORE, September 20. LONDON, September 19th.—An official message from Havre says that a British aeroplane was recently driven down in No-Man's-Land in front of the Belgian lines. A party of Belgians crawled out through mud under a violent fire and, finding the airman dead, brought back his body. Later a second party found some Germans despoiling the remaining body, drove them off and brought in the corpse. A third party a few hours later succeeded in burning the machine.—(C. and M. Gazette" special cable.)

Nothing to Report.

LONDON, September 20. In this afternoon's communique F.-M. Sir Douglas Haig says there is nothing special to report.

Great Cannonading.

LONDON, September 19. The British communique says:—There was great reciprocal cannonading in the Ypres sector. Our aeroplanes on Tuesday, in spite of very unfavourable weather, continued to observe for our artillery. One enemy machine was driven down. Two of ours are missing.

Rumanian Front

Rumanians Capture Heights.

LONDON, September 20.

A Russian communiqué says:—The Rumanians captured a height south of Grozech in the region of Czernowitza.

Enemy Inactive.

Successful Rumanian Raids.

LONDON, September 20.

The "TIMES" correspondent at the Rumanian headquarters says that the enemy has been inactive for three weeks since his defeat by the Rumanians, who have since carried out successful raids. The new Alpine battalion, in one raid, took four hundred prisoners and buried two hundred dead. The battalion had only forty casualties.

Italian Front

British War Minister's Visit.

LONDON, September 20.

Lord Derby and a British military mission have been visiting the Italian front where they have gained first-hand knowledge of the difficulties on the Carso, middle Isonzo, the high mountains of Cadore, and the plateaux which the Italians have overcome, and still have to overcome. They were able to appreciate the value of the Italian's recent and past successes.

Italians Take Prisoners.

LONDON, September 20.

An Italian communiqué says:—We took two hundred prisoners in Sugana valley and repulsed attacks on the Bainsizza Plateau.

Canada-Australian Trade.

Embargo on Apples.

LONDON, September 20.

OTTAWA.—Australia has raised her embargo on Canadian apples, but restricts the importation to ten thousand boxes.

Restoring Army Discipline

Sentences on Disobedient Soldiers.

LONDON, September 20.

PETROGRAD.—Proceedings have begun at Minsk and other places against Maximilian soldiers charged with fraternising with the enemy and refusing to carry out orders to fight at Pskoff. Already thirty-five such soldiers have been condemned to periods of from six to ten years' hard labour.

Reprisals Against Prisoners

Neutral Red Cross Societies' Demand

LONDON, September 20.

FEEL—The Conference of Neutral Red Cross Societies has demanded that the belligerent powers refrain from reprisals against prisoners of war. The conference has given notice of intention to set up a Neutral Commission in the meantime check on the belligerents. The conference urged the United States Red Cross Societies to despatch provisions to prisoners belonging to the Entente. The conference appealed to belligerents to repatriate unwounded prisoners, who had been long in captivity on the condition that they were not used as combatants, and demanded that all interned persons should be repatriated as soon as possible. The inhabitants of the occupied countries should be allowed to correspond with their families subject to censorship and should be allowed to depart if they wish. The conference also demanded that except in case of "force majeure" only men militarily eligible should be deported from occupied countries.

Lord Robert Manners has been killed.

A New Inspectors of Schools for Madras

LONDON, September 20.

Mr. Montague has appointed Miss Alice Sergeant, Inspector of Schools in Madras.

Swedish Protest at Berlin.

LONDON, September 20.

Stockholm.—It is officially announced that the Swedish Minister in Berlin was instructed on the 10th inst. strongly to protest at Luxburg affair and point out that German authorities had abused Sweden's confidence in a particularly grave manner.

Korniloff to be Tried by Court Martial.

LONDON, September 20.

PETROGRAD.—It is announced that General Korniloff will be tried by Court Martial at the instance of the Council of Workmen and Soldiers delegates and the trial will be at the front and not in Petrograd.

B New Deputy Premier.

New Governor-General of Finland.

LONDON, September 20.

M. Terastcherko has been appointed Deputy Premier and M. Nekrasof has been appointed Governor-General of Finland in succession to M. Stakhovitch who has resigned owing to ill-health.

5 0/0 Surtax on Incomes of Bachelors and Widows

LONDON, September 20.

MELBOURNE.—Owing to the opposition of the Ministerial supporters Government has withdrawn its proposal for tax on men who have not enlisted and now proposes a five per cent surtax on incomes of all bachelors and widows irrespective of age.

LONDON, September 20.

In a communiqué this afternoon Marshal Haig says:—We attacked this morning on a wide front east of Ypres. Satisfactory progress is reported. We have already captured valuable positions.

Profits Bill Passed

The Senate has passed the War Time Profit Tax Assessment Bill and Shale Oil Bounty Bill (see September 6th).

War Time Franchise Bill Passed.

LONDON, September 20.

OTTAWA.—The Senate has passed the third reading of the War Time Franchise Bill (see September 7th).

No Message Sent Through U. S. A.

LONDON, September 20.

The Gompers President of the American Federation of Labour has sent message to the Dominion Trades and Labour Congress regretting his inability to attend particularly when the workers as well as all others of our two countries are drawn close in a common struggle to defend democratic institutions and ideals against autocratic institutions seeking to dominate world relations.

Mr. Jaxper's Message to Labour Congress.

No Message Sent Through U. S. A.

LONDON, September 20.

WASHINGTON.—It is officially announced in connection with Sweden's reply regarding the Luxburg Affair (see September 12th) that no messages were transmitted for Germany to or from Berlin through the United States State Department without the latter knowing the contents.

The Question of Belgium.

Discussion at German Headquarters.

LONDON, September 20.

The "Deutsche Tageszeitung" states that Count Westphalen of Conservatives has gone to the headquarters at the invitation of general Hindenburg to discuss the question of Belgium. The interview is considered most important.

Exiles to be released.

LONDON, September 20.

PETROGRAD.—The Nelsingfors Council of Workmen and Soldiers delegates has consented to the Government's demand that it shall send back to Petrograd exile who were train from thain while traversing Finland. (See September 11th).

No Participation in Democratic Conference.

LONDON, September 20.

The committee of the Cadets Party has passed a resolution urging the cadets not to participate in the forthcoming democratic Conference because the Conference will only reflect the views of the Councils of workmen and soldiers' delegates and consequently cannot alleviate country's position.

The Quebec Bridge.

LONDON, September 20.

QUEBEC.—Span for Quebec bridge has now been raised ninety feet. Engineers have ordered that hoisting shall not exceed two feet in fourteen minutes.

SYDNEY.—Remarkable cyclone has swept over the country and caused widespread damage. Two deaths have occurred and others are feared.

Deaths are announced of Charles Greach, formerly Governor of British North Borneo and Rey. Louis Borrisson formerly tutor to the Jam of Nawanagar.

Success of Anti-Submarinism.

LONDON, September 20.

It is authoritatively stated that anti-submarine measures are meeting with success and that further reduction of losses may be expected.

King's Tour Finishes, His Congratulations.

LONDON, September 20.

The King has concluded his tour of West Scotland. He reviewed in Glasgow two hundred survivors of torpedoed merchantmen including the "Lusitania" and congratulated Stewardesses of the "Lusitania" on their recovery from their terrible experiences. He also congratulated Apprentices Jinning who had been awarded the distinguished Conduct Medal for his conduct in a fight with a submarine.

UNCORRECTED.

Enemy Offensive Driven Back.

LONDON, September 20.

A Russian Wireless Communiqué says:—We drove back with great losses enemy offensive eastward of Lemberg in the direction of Riga. Enemy recaptured a sector of positions southward of Grozechti.

Arrivals and Departures of Steamers.

Loss Through Submarines.

LONDON, September 20.

Arrivals in French ports during the week were 980 and sailings 894. Two steamers over sixteen hundred tons and two under were sunk. Two were unsuccessfully attacked.

Intense Cannonading.

The French communiqué says there was intense cannonading south of Oise in Champagne in a sector of Tornillet and Hautmont and on both banks of the Meuse.

Peace and the Allies Intentions.

LONDON, September 20.

Reuter understands that the following is the view in British well-informed quarters regarding the attitude of Britain and her Allies towards the recent general but often contradicted statements in enemy press, particularly the German Press concerning fore-shadowed intentions to make "concessions" in Belgium and elsewhere. These have not passed unnoticed, but the Allied Governments have not failed to appraise them at their true value and to realise that at the bottom they express the fact that Germany knows that she cannot win the war. It is perfectly well understood that Germany is now seeking, in view of recent events on the northeastern front, to impress upon the German Public that her military position is now such that she can suggest in some specious fashion a plan of action that would satisfy Pan-Germans and might also appeal to the Pacifists in allied countries. It is therefore just as well that those among the Central Powers who are organising this so-called peace movement should realise that their machinations in no wise deceive the Allies whose views and determinations regarding the kind of peace they will accept have undergone and can undergo no modification whatever. As far as the Allies are concerned no end of war is possible until the end, for which these terrible conflict was commenced and has endured for over three years, has been attained, namely, final the disappearance of Prussian Militarism. Only those possessing Prussian mentality can regard without horror the double loss of life and treasure deliberately brought about by Germany in this war and in this sense it is true that the allies would welcome peace, but enemy efforts to beg for the real issue are as hopeless as they are characteristic.

Germany's Sole aim to Effect Disunion

The Ribot emphasized that the nearer the end of the war came, the more careful must the Allies be to baffle enemy manoeuvres designed to separate and weaken them.

Germany knew that the Allies would be victorious if they remained united, hence her sole aim now was to effect disunion.

France's sacrifices entitled her to hold her head high. She deserved the world's admiration. She demanded only Justice. The indispensable preliminary to which was the restoration of Alsace Lorraine and reparation for criminal destruction of invaded territories, without these a durable peace was impossible. She must also have guarantees which could only be existent in the will of the Nation. What would be the value of the signature of the German Government if the German People were not behind it. (cheers)

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, September 20.

It can be stated an official authority that the results of methods adopted during the past month justify the growing confidence of a naval officer who states "No sensational inventions are being used and no sensational results are to be expected. Sinkings will continue but the Submarine is defeated. If the public know what we know they would not feel the slightest anxiety. Good results are being secured from the new smoke cloud defence system by which do Zema of ships are saved! The system by which "smoke boxes are thrown overboard and throw out smoke clouds concealing ships has been in use for some months by British ships. The great majority of which are supplied with smoke boxes. In addition to the latter many merchantmen are carrying a special smoke funnel requiring only fuel for continual use. Once smoke boxes are thrown overboard they cannot be recovered but skilfully used completely baffle U. Boats. The Navy Department of the United States has ordered the manufacture of huge quantities of smoke boxes and Department States that they should be carried by every vessel.

The Belgian communiqué says:—Success of Belgians in German East Africa at Madege on September 9th and 10th was completed by the capture of enemy positions at Kalimoto. Enemy is retreating towards Mahenge on the whole front pursued by Belgians.

The French communiqué says:—After violent bombardment enemy attacked south-east of Cerny but was stopped by our fire and did not succeed in reaching our lines.

Amsterdam A Telegram from Berlin says Dr. nichaelis will make a statement regarding peace in the Prichitag on the 27th inst.

సైనిక పునర్నిర్మాణము.

లండన్, సెప్టెంబరు 17.—తిరుగుబాటు లేనియు లేకుం

డగ కారక స్త్రీగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఎలిక్స్ పుగారు.

సమర కార్యములయందు ప్రవేశ పెట్టుబడి. ఎలిక్స్ పుగారు.

సైనిక పునర్నిర్మాణమును గావించెదరు. చేతమందు క్రమస్థితి.

సెలకోల్పుబడుచున్నది.

సైనికులు చాలకుండుట.

లండన్ సెప్టెంబరు 19.—కోల్ ను సైనిక, సమావేశపు.

టధికారులు 1550 యువకులను వైద్యమన తీర్పుకోనుచున్నా

రని లామాటకొ పత్రికావిలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు.

అలివాదుల నాయకులు

షెల్కోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 19.—అలివాదుల నాయ

కులు లేనికొ జనోపేక్షగార్లు పికలాండులో దాగియుండిరిని

యు వీరిని బంధించవలయుననియు సాధారణ సిబ్బందివారు

కోరుచున్నారు.

Imperial Legislative Council

Sir Michael O'Dwyer Apologises for his Remarks

Discussions on Various Resolutions

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE.)

SIMLA, September 19.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning in the Council Chamber, Viceroy Lodge, H. E. the Viceroy presiding. There was large attendance of visitors, including leading officials and ladies, both European and Indian. Among these were Their Excellencies Lady Chelmsford and Lady Munro, Lady O'Dwyer, Lady Woodroffe, Mrs. Sarojini Naidu, Mr. and Mrs. Monahan and the Hon'ble Mr. Chintamani.

A Statement

The Hon'ble Sir William Vincent laid a statement regarding clerical posts in the Government of India Secretariat, and the Hon'ble Sir C. Sankaran Nair laid a statement showing the total number of villages in the Provinces of British India (excluding Bengal) and those provided with elementary schools.

Interpellations

Students and Public Meetings.

The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair, replying to the Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri's question regarding attendance of students at public meetings, said:—(a) The Government of India have learnt from reports in the Press that certain Local Governments have recently issued various instructions on the subject of the attendance of students at political meetings. (b) The Government of India have also seen a report to this effect in the Press, but have received no official information. (c) The Government of India issued a circular letter to Local Governments on the 4th May, 1917. The Government of India do not consider it necessary to issue any further instructions.

The Empire's Resources.

The Hon'ble Sir George Barnes, replying to the Hon'ble Sir Fazulbhoj Currimbhoy's question regarding the development of the resources of the Indian Empire, said:—The Dominions Royal Commission recommended the setting up of an Imperial Development Board, as stated in the Hon'ble Member's question, but the Government of India have not been consulted by the Imperial Government regarding this recommendation, nor are they likely to be consulted, having regard to the fact that the report of the Dominions Royal Commission related only to the Dominions. The report of the Commission is however, valuable for the consideration of questions relating to trade policy in this country after the war. I think it follows from what I have said that no despatch on the recommendations of the Commission has been submitted to the Secretary of State for India.

Post War Trade.

The Hon'ble Sir George Barnes, in reply to the Hon'ble Maharajah Manindra Chandra Nandi's question regarding post war trade in India, said:—(a) The Government consulted all the leading Chambers of Commerce in India, both European and Indian, with regard to the policy of post war trade in India, and answers have been received on the question from all the Chambers consulted. (b) The problems connected with post-war trade are under consideration of the Government of India and they are unable to make any statement at present.

Lord Hardinge and Mesopotamia.

The Hon'ble the Rajah of Mahmudabad asked:—(a) Are any of the findings of the Mesopotamia Commission adverse to Lord Hardinge? (b) If so, are the Government of India aware that such finding have been received throughout India with indignation and of the intensity of feeling on the subject displayed by the Indian people and Press? (c) If the answer to (d) is in the affirmative, have the Government of India brought this fact to the notice of the Home Government?

The Hon'ble Sir William Vincent replied:—The answer to (a) is in the affirmative. (b) and (c) The Government of India have gathered from resolutions passed and from the expression of opinions in the press that there is a strong feeling of sympathy in India with Lord Hardinge and unwillingness to accept those findings of the Commission which are adverse to him, but they have had no correspondence on the subject with the Secretary of State for India.

India's Contributions to the War

The Hon'ble the Rajah of Mahmudabad asked:—(a) Has the attention of the Government been drawn to certain statements in responsible quarters as to the inadequacy of India's monetary contributions in support of the war in which the British Empire is engaged? (b) Will the Government be pleased to state (1) the different funds initiated in India in connection with the war and the total amounts collected by each of them and (2) the total investments in the loans floated by the Government of India since the beginning of the war? (c) Will the Government also state what contributions toward the war the Government of India has made since August, 1914 directly and in the form of costs of expeditionary forces borne by the Indian Exchequer or in any other?

The Finance Member's Reply

The Hon'ble Sir William Meyer replied:—(a) The Government of India are aware that allegations have from time to time been made as to the alleged inadequacy of India's monetary contributions towards the war, but such statements have not been made in responsible quarters. On the contrary, in a telegram from the Prime Minister which His Excellency read out to this Council on the 23rd March last, in connection with India's war gift of £100 millions, Mr. Lloyd George expressed to the

Government and the people of India the most sincere gratitude of the British Government for the magnificent contribution which India has just made towards the financing of the war (b) (1) The attention of the Hon'ble Member is invited to the answer given by Sir Reginald Craddock on the 27th September, 1916 to the Hon'ble Maharajah Sir Manindra Chandra Nandi's question regarding the contributions to the war by Indian Native States and Indian Provinces. That answer gives some idea of the number of funds in existence, but the Government of India have not means ready at their disposal to bring the information contained therein up-to-date. They have, however, in accordance with the promise made by Sir Reginald Craddock in this Council to a question by the Hon'ble Mr. Ibrahim Rahimtullah on the 7th March last, instructed Local Governments to maintain detailed classified records of all contributions which have been made in the past or which may be made in the future towards the war, so as to facilitate their compilation and publication after the termination of hostilities. (b) (2):—The investments in the loans floated by the Government of India since the beginning of the war amount roundly to Rs. 61 crores. This figure includes investments in the Post Office section of the current year's loan up to the 12th September and in the Post Office cash certificates up to the 31st August. Subscriptions to these are still being received. The figure quoted, however, excludes about Rs. 1½ crore received as subscriptions to the Indian War Loan in the form of British Treasury Bills.

(c) I have already referred to India's special contribution of £100 millions. The proceeds of the Indian War Loan and from the sale of Post Office cash certificates during the current year will be remitted to the Home Government in part payment thereof and the Government of India will take over the liability for an amount of the 5 percent British war loan 1929-47 equivalent to the balance. In paragraph 41 of my speech introducing the financial statement for the current year I gave estimates of the expenditure which has been borne by Indian revenues on account of the expeditionary forces, and there have not since been any important changes in the figures there quoted. No other direct monetary contribution has been made by the Government of India towards the cost of the war, but they have, of course, had to incur additional expenditure in various directions as the result of the war. I drew special attention in this connection to the figures for military and political expenditure, given in paragraphs 42 and 43 of the same speech. They have also financed very heavy war expenditure in India on behalf of His Majesty's Government, the equivalent of which has been repaid to us in London. The effects of the latter measure of assistance from the point of view of our currency and exchange position were dealt with fully in paragraphs 26 to 37 of my speech referred to above, and the new investments on behalf of the Government of India in securities of His Majesty's Government since the commencement of the war, to which reference was made in paragraph 37, now amount to nearly £45 millions, against £35 millions then estimated up to the end of March last.

Post Office Bills.

The Hon'ble Sir William Meyer moved that the Bill relating to Post Office cash certificates be passed. The motion was adopted without discussion. Similarly the Bill to amend the Post Office Savings Bank Act was passed.

Paper Currency Act.

An Amending Bill.

The Hon'ble Sir William Meyer then moved that the Bill to amend the Paper Currency Act be taken into consideration.

The Hon'ble Mr. Sarma moved the following amendment:—That to Clause 2 the following be added:—"At the end of six months after the war the reserve to secure the payment and the notes for the additional amount issued under this section or of other currency notes of like amount shall consist of sovereigns, half sovereigns, rupees half-rupees, and gold bullion and expended in the purchase of silver bullion and securities of India, but such securities of the Government of India shall not exceed one-third of the amount of such currency notes." In moving it he claimed that he was trying to get legislative sanction to two of the main recommendations of the Chamberlain Currency Commission, contained in paragraph 17 of its report. He also alluded to the enormous increase in gross circulation of notes and said that two-thirds of the reserve was invested in British and Indian stocks. He was prepared to acknowledge British treasury bills as being the nearest approach to gold, but it should be noted that the location was in England. After paying a tribute to the vigilance of Sir William Meyer in protecting India's interests, he referred to the new school of thought, which would approximate the position of the Government in the matter of note issue to that of a banker, and pointed out that it was not upheld either by the Secretary of State or by the Chamberlain Commission. He thought he was justified in bringing the amendment at present, as he held that legislative direction should be given to the Government.

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya complained that the Bill had not been referred to a Select Committee.

The Hon'ble Sir William Meyer said he would have been glad to refer it to a Select Committee if it had been suggested at the time when he moved that it be published in the Government "Gazette".

TELEGRAMS.

Reply to Mr. Sarma.

Replying to the Hon'ble Mr. Sarma, the Hon'ble Sir William Meyer emphasised that it was a temporary measure and pointed out that the position of the note currency in India was even stronger than that of England. He explained at length the two different kinds of policy of note issues followed in the world, and said it was not possible to undertake any currency legislation without prior reference to Local Governments and trading communities, and that could be done only after the war. He then pointed out the disparity between Mr. Sarma's amendment and the Chamberlain Commission. He opposed the amendment.

Having regard to the observations of the Finance Member, the Hon'ble Mr. Sarma withdrew the amendment.

The Hon'ble Mr. Sarma's next amendment was that in Clause 6, after the words "His Majesty's dominions" the following words be added:—"For the purpose of coinage and such other temporary cause."

Amendment Accepted.

After Mr. Sarma had explained his contention the Hon'ble Sir William Meyer accepted the amendment, which was adopted.

One Rupee Notes

In moving the next amendment, aiming at restrictions in the value of one rupee and two and a half rupee notes to ten millions of rupees at any time, the Hon'ble Mr. Sarma pointed out the great need for caution. He alluded in this connection to the very heated debate that took place in 1861, when 5 rupee notes were first introduced, when it was held by a majority that the step would not only be impolitic but cruel to peasants, and said whatever validity these remarks then had to 5 rupee notes held good also now to notes of smaller denomination. In conclusion he thought it was not good to encourage further paper currency at the expense of metallic currency.

The Hon'ble Mr. Hogg, opposing the amendment, pointed out that the circulation of new notes would be beginning to be confined to Presidency and larger towns and they would not be forced upon agricultural and less educated communities. He saw no reason to believe that the Government would embark on any policy of such flagrant folly as was apprehended by Mr. Sarma.

The Hon'ble Sir Fazulbhoj Currimbhoy supported the amendment and said no harm would be done by accepting the amendment, as it would take a long time to reach ten millions.

The Hon'ble Sir Dinshaw Wacha associated himself with the remarks of Mr. Hogg and urged a free hand for the Government of India.

Messrs. Sitanath Roy and K. V. Rangaswamy Iyengar supported Mr. Sarma, and Mr. Dababhoj endorsed the opinion of Sir Dinshaw Wacha and asked for an estimate of the cost of the production of the new notes.

The Hon'ble Sir William Meyer, while disclaiming to be precise, thought they would not at any rate cost more than their face value and defined his policy. As he expected only slow demands he thought there was no need for any statutory limit, but the war had been productive of many new and surprising experiences and possibly the new notes might become immensely popular from the outset and then Mr. Sarma's limit would be very objectionable. To start with Mr. Sarma's amendment on the statute book would be handicapping unnecessarily the new experiment.

The Hon'ble Mr. Sarma, replying, referred to the position of notes as legal tender and said it meant practically forcing it on the people, and gave his own experience in falling to induce men only 15 miles away from a railway station to accept 5 or 10 rupee notes. The amendment was then negatived.

The Bill was passed.

Transfer of Ships.

A Restricting Bill

The Hon'ble Sir George Barnes, in asking the Council to take into consideration the Bill to restrict the transfer of ships registered in British India, explained that the Bill was introduced on the 5th and certain telegraphic objections had been received only the previous day, which Sir Dinshaw Wacha had placed before him. He dealt with the question of impressment of ships and announced the favourable terms to be offered to owners of single ships (Rs. 2 extra per ton) and dwelt upon the necessity of Imperial control of ships.

The Hon'ble Mr. Jinnah moved that in Clause 2 (1) (a) after the words "and States of Aliens Act, 1914," the following be inserted and will include Indian subjects of His Majesty. Clause 2 (1) (a) reads as follows:—"British subject means a person who is a natural born British subject within the meaning of the British Nationality and Status of Aliens Act, 1914."

The Hon'ble Mr. Lowndes alluded to the answer he had given previously to the Hon'ble Pundit Madan Malaviya and repeated that the term British subject as defined in British Nationality and Status of Aliens Act, 1914 included Indian subjects also and took his stand on the British interpretation of the Act. British Dominions included the whole of the Empire.

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya pleaded for a clear definition, and deprecated legislation by reference. He asked for clear recognition of Indian subjects who should have priority at any rate in an Indian act passed by an Indian Legislature.

The Hon'ble Dr. Sapru thought that the amendment was superfluous.

The Hon'ble Mr. Lowndes, replying to the Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya, said that so long as he was in Simla he would not say he was outside the British dominions.

The Hon'ble Mr. Jinnah was convinced of the validity of the Hon'ble Mr. Lowndes arguments and withdrew.

The Bill was then passed.

Indian Trust Act.

Amending Bill Passed.

The Bill to amend the Indian Trust Act was passed the Hon'ble Sir Fazulbhoj Currimbhoy praising the Hon'ble Sir Claude Hill and the Government of Bombay.

TELEGRAMS.

Mr. Shafi's Resolution.

Sir M. O'Dwyer's Explanation.

H. E. the Viceroy said that the discussion on Mr. Shafi's resolution about Council Government in the Punjab would be resumed. His Excellency said that His Honour the Lieutenant-Governor wished to make certain personal observations which he hoped the Council would be glad to hear, and he would then address the Council himself, and then any Hon'ble Member might speak if he so desired.

His Honour the Lieutenant-Governor then said:—

MY LORD.—With Your Excellency's permission I desire to make a personal explanation to this Council before to-day's debate on the resolution before us begins. I understand that certain remarks of mine at the last meeting of the Council on the resolution relating to Punjab have aroused resentment in the minds of many Hon'ble Members. The views to which I gave expression were my own individual views; neither Your Excellency nor any member of the Government of India had any prior knowledge, direct or indirect, of what I was going to say. For what I said, therefore, the responsibility is solely and entirely mine, and I do not wish to disclaim it. In the debate in question the recognition of the progress made by the Punjab and in particular of its services in the present war was the real issue under consideration, and in taking part in the discussion, as I stated at the time, my intention was, while emphasizing the particular services of the Punjab, to take the opportunity to stimulate other Provinces to similar efforts. I, therefore, criticised certain manifestations of public opinion, because I regarded them as harmful to recruiting and to the mobilisation of all our resources in the cause of the Empire. This I am sure the Council will agree with me should be and is the first thought in our mind at the present juncture. If however, in my zeal to hold up the Punjab as a model to other Provinces I criticised the attitude adopted by public men elsewhere in a manner which may have appeared invidious or have wounded the feelings of individuals, I much regret that my remarks produced a result which I did not intend. I also deeply regret that any action of mine should have had the effect of disturbing that spirit of harmony and co-operation for which Your Excellency made such an eloquent appeal at the opening meeting of the session. Nothing was further from my thoughts than to transgress Your Excellency's appeal. Indeed, I would ask leave to repeat to-day, what I said at the last meeting, that, quite apart from official obligations, the policy then announced by Your Excellency has my loyal and hearty support.

H. E. the Viceroy.

H. E. the Viceroy then said:—I have little to add to what has already been said by His Honour the Lieutenant-Governor. I addressed Hon'ble Members so lately that my appeal for mutual forbearance will be fresh in their memories. His Honour, in the debate on a subject which was so little, as I thought, likely to be controversial that I was absent from it, unwittingly, as he has just told you, in his zeal to emphasise the services and the merits of his Province, transgressed the spirit of my special appeal and introduced comparisons with the services of other Provinces, which I cannot help thinking were unnecessary for the building up of his argument, and were undoubtedly contentious. He has expressed his regret and I trust the incident by the consent of all may be regarded now as closed. Hon'ble Members, however, may say that they cannot sit down under the imputations which have been conveyed by his Honour's speech, but I would remind them that their silence in the present circumstances can in no sense be misinterpreted in my judgment. The calm and dispassionate examination of the matters alluded to in my speech of the other day is at the present moment the issue of supreme importance, and nothing could be more unfortunate than if it were to be led off into any discussion which would imperil or jeopardise that great issue.

I can well appreciate that many Hon'ble Members may desire to reply, but I suggest for their consideration that such a discussion could only tend to obscure the main question on which our thoughts should alone be concentrated. Speaking for myself and from my own experience of public affairs, I have never in the long run found silence misinterpreted when there were obvious reasons for its being observed. I must now leave the matter with Hon'ble Members. They have an absolute right to continue the debate, and they will, of course, be in order if they wish to reply to certain passages in His Honour's speech. The question for them to consider is whether in the present circumstances it is judicious, whether it is wise, whether, above all it is desirable in the public interest.

Pundit M. M. Malaviya

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya then replied on behalf of the non-official Members. He said:—

I am glad that Sir Michael O'Dwyer has seen fit to express regret for the several objectionable remarks contained in the speech which he made in the last meeting of the Council. As we all know by this time that speech has given great and just offence not only to the members of this Council but to the Indian public throughout the country for the unjust aspersions he cast upon us, our public men and movements and the Provinces excepting the Punjab which we have the honour to represent. I wish that when he expressed his regret for what he had done Sir Michael had specifically withdrawn the remarks which he knows, had given offence but he has not had the fairness to do so. In these circumstances it is my duty, on behalf of myself and my colleagues emphatically, to repudiate the unjust attacks he made against us, our public men and movements and the Provinces which we represent. It was certainly unnecessary for him, in extolling the services of the Punjab, to belittle those of other Provinces or to attack the men and movements of those Provinces. We are glad to think of the great services our brothers of the Punjab have rendered during the war, but so have the other Provinces, and the services of all have been handsomely recognized by the Government. Even after the regret which Sir Michael O'Dwyer has expressed to-day, I am sure many of us would feel a strong desire to reply to him at length, but in view of the earnest advice which Your Excellency has given us to adopt a

generous attitude and of your assurance that our silence will not be misinterpreted or misunderstood, I would appeal to my colleagues to accept the expression of regret made by Sir Michael O'Dwyer and to allow this regrettable incident to be closed. It will be understood that, we refrain from replying at greater length to Sir Michael O'Dwyer because of the strong appeal Your Excellency has addressed to us. We feel grateful to Your Excellency and Your Government for the attitude taken up by you in this matter.

The Hon'ble Mr. Shafi summed up the debate, and expressed his gratification at the reception of his resolution and alluded to the speeches of Messrs. Sahay, Sukul and Jinnah, though the latter's sympathy did not go far enough. He expressed his warm debt of gratitude to His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab for his warm support.

The Hon'ble Dr. Sapru rose to a point of order and said that they had been deprived of the right of speaking, while the mover was speaking.

The resolution was then withdrawn.

Self-Government.

Resolution Withdrawn.

The Hon'ble Mr. Dadabhai explained that he had given notice of his motion before the recent announcements and withdrew the following resolution:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that he be pleased to declare that the attainment of self government within the Empire is the ultimate goal of the policy of the Government of India, that it proposes to take early and definite steps towards that end by the diffusion of primary education, the steady expansion of local self-government, the advance towards Provincial autonomy as far as practicable and the liberalisation of the Government of India and of the Provincial Governments on progressive lines."

Election Courts.

Mr. Dadabhai's Motion.

The Hon'ble Mr. Dadabhai then moved:—"This Council recommends to the Governor-General-in-Council that election courts be established at all important centres in India, with powers to try all disputes relating to elections whether to the local bodies or to the various Councils, expeditiously." Referring to the want of special and effective machinery for the trial of election disputes, he said the needs of election, courts were twofold. First, the law about elections must be clearly defined. The grounds which vitiated election should be stated with precision in a self-contained Act. He referred to election disputes in India, and said that for the sake of economy the highest civil court of ordinary jurisdiction within a district might be vested with powers under the special legislation advocated. In important areas the District Judge might have jurisdiction concurrently with the Subordinate Judge. At the hearing, the Courts must follow the Code of Civil Procedure in all matters, unless the provisions were in conflict with those of the new law.

The Hon'ble Sir William Vincent, replying, said that the Government was considering the question whether candidates should not declare the name of their agent; also the question whether the whole electorate should be disqualified if corrupt practices on a large scale were proved; further, whether it would not be necessary to bring the procedure in this country into closer agreement with English law, particularly with regard to provision of funds beforehand when a candidate demanded an enquiry. In view of this statement he hoped the Hon'ble member would not press his resolution.

Resolutions Withdrawn.

The Hon'ble Mr. Shafi next said that in view of the announcement made by the Secretary of State on the subject, he withdrew the following resolution:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that the commissioned ranks in the Indian Army be thrown open to Indians and the persons selected for appointment to such ranks be given the same training as is received by British officers of the Indian Army."

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya and the Hon'ble Mr. Sarma withdrew their resolutions, urging the release of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia.

The meeting adjourned till to-morrow.

UNCORRECTED.

THURSDAY'S SITTINGS

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. Mr. G. R. Lowndes, Vice-President presided. There were a few visitors present.

Grants To District Boards

Sir William Meyer replying to Sir Manindra Chandra Nandi's questions on augmentation of grants to District Boards said:—The Government of India have seen the speeches to which the Hon'ble Member refers. (2) With regard to [a] of the question the distribution of grants to individual District Boards rests with the Local Governments and the Government of India are not aware of the consideration which determines the amount of made in each case. [3]. The Grants made by the Government of India in 1905 were calculated to represent an amount approximately equal to one quarter of the aggregate receipts which the District Boards then derived from local cesses on land and the were given by the Government of India in the form of fixed annual assignments from Imperial to provincial revenues, which are now merged in the adjusting entries made under the aarious financial statements. It was recognised that any addition made to the grants on account of a growth in the receipts from cesses on land would fall on provincial revenues and the Government of India when they announced the grants intended the Local Governments that the distribution among district Boards was left to their discretion. The Government of India are not aware of the exact system of distribution which has been adopted in different provinces, but whatever the system the only obligation specifically thrown on Provincial Governments was the obligation to distribute among District Boards the total amount of the assignments received from the Government of India. (4) Up to 1913 the land cess income of the Bengal District Boards was represented by what was locally termed the road cess which was taken by the local Government which, however, made grants to the Boards in some cases to secure equilibrium between their receipts and expenditure. In 1918 the Public Works cess was made over to the District Boards and as a consequence

the special grants thus referred to became Primr facis unnecessary. But this did not affect the principle already adopted in respect of the road cess which was all that the 1905 policy was intended to cover. The actual method by which the new arrangements should be hereafter carried out in Bengal formed the subject of correspondence between the Government of India and the Government of Bengal last winter and the decision of the Bengal Government which was announced by the Hon'ble Sir Syed Shemsul Huda with reference to the resolution proposed by the Hon'ble Babu Rhabendra Chandra Ray had and has the approval of the Government of India. (5) The Government of India have no reason to believe that in other provinces District Boards are not obtaining the full benefit of the grants which were made from Imperial revenues in 1905 although it is possible that in the intervening period the method of their adjustment has been altered. They do not propose to make any enquiries or to take any action in the matter. [6.] In so far as my Hon'ble friends' enquiries are not covered by the above answers, they relate to purely provincial matters and should be but if necessary, in the Provincial Legislative Councils.

Interpellations

Dr Sapru asked:—(a) Will the Government of India be pleased to say whether they have received a proposal from the Government of the united provinces for the appointment of a fourth Secretaryship to be filled by a member of the I. C. S. (b) Has a decision been taken upon the proposal? if it has been what is its nature? (c) if no decision has been taken will the Government be pleased to defer their decision until an opportunity is afforded to vinctial Legislative Council to discuss the proposal? (d) Are the Government aware that all efforts at obtaining such an opportunity have failed owing to the disallowance of resolutions on the subject by the President of the Local Legislative Council? (e) Will the Government be pleased to consider the question of making the new Secretaryship a listed post for the Provincial Civil Service of the United Provinces? (f) Is one of the Secretaryships to the Government of Madras held by an officer of the Provincial Civil Service of Madras? (g) Is it a fact that pending the appointment of a fourth Secretary and before sanction to it was received the United Provinces Government have placed an Indian Civil Service officer on special duty in the Secretariat who has been practically doing the work of a fourth Secretary. If so, was this step taken with the permission of the Government of India?

Sir William Vincent replying said:—[a]. The answer is yes. [b]. No decision has been reached in regard to the proposal [c]. The Government are unable to give any such undertaking. The President of the United Provinces Legislative Council has, however, informed the Government of India that if budget provision is made for the post for 1918-19 an opportunity will be afforded for discussing it by means of a resolution under rule 11 (3) of the rules for the discussion of the financial statement. [d] The Government of India have ascertained that three resolutions on the subject of which notice was given for March 13th, April 2nd and April 10th, respectively were disallowed by the then President of the United Provinces Legislative Council [the Hon'ble Mr. J. M. Holmes] on the ground that the matter was the subject of discussion between the Governor-General in Council and the Local Government. [e] The Government of India are willing to consider in consultation with the Local Government the question of making the appointment if sanctioned a listed post. (f) The answer is yes. (g) The Government of India understand that the Local Government has placed an Indian Civil Service officer on special duty in the Secretariat and that he is doing the work of a Secretary. Such an appointment is within the financial powers of the Local Government and the sanction of the Government of India is not necessary.

Indians in Civil and Police Services.

Mr. Sarma in moving the resolution directing removal of artificial restriction on proportion of Indians in Civil and Police services said he did so in full sense of his responsibility and of the immense difficulty of his task, as he thought it was his duty as a loyal citizen of the British Empire. He pointed out the immense danger of shutting the door against the Indians getting into higher posts as to do so would be to perpetuate the system of mistrust which had prevailed virtually in the past and he hoped that the new angle of vision would permanently dislodge it. What was, he asked the true cause of the resentment which was raised when the Isling ton Commission report was published. That resentment was due to Indians perceiving instructively almost intuitively the danger ahead that the old policy in a new garb was going to be continued. The Hon'ble Mr. Sarma then passed on to quote Mr Gokhale's words that policy denied upward impulse to Indians who were bred up in an atmosphere of inferiority, continuing he said that India continuing to be a part of the Empire would not be jeopardised in the slightest degree by departing from the policy sketched out by the Commission. Mr. Sarma pointed out how at the time when the commission on was sitting there was in the air talk of ruler and ruled when the former looked with suspicion on the latter, but now, the declaration that India was moving definitely towards Self-Government had cleared the air. Further he said the resolution did not demand any catastrophic changes. It was meant only to nullify the dictum of the Commission which said to Indians thus far and no further. The speaker then passed on to discuss the constitutional validity of the principle recommended by the Commission and said it was very constitutional and ridiculed the attempts of the Commission to get over that difficulty. Referring to the statement that there was something in British character which Indians did not have and in the absence of which it would not be possible to entrust higher appointments to Indians, he observed that it meant practically restating old Brahminical doctrine that unless one was born Brahmin there was no way of attaining salvation. He [speaker] did not feel that the question was, of interest only to those few who wished to draw fat salaries. Round it centred on the other hand the question whether Indians could say they were equals of any in the world. British connection, he held was absolutely dependant upon equality of Indian and any other race in the British Empire. He then went on to discuss specific recommendations of the Commission regarding composition of Indian in Civil Service and said that according to the recommendation made in 1879 Indians would have 230 out of 1411

Continued Matter will follow on 22nd Issue

బిరోపామహానంగ్రామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

జర్మనుల సంధిప్రయత్నములు.

లండన్, సెప్టెంబరు 19:—బ్రిటిష్ శాంతివాదులకు హెచ్చరిక కలుగునట్లు జర్మనులు సంధిపై ప్రయత్నించుట వరల ప్రారంభించిరి. ఇట్టి సమయమున జనరలు స్మిట్సుగారు స్ట్రెస్సుకోల్పుగాను తీవ్రముగ జర్మనుల ప్రయత్నమును సభాపితముగాకుండగ పూనుకొనుట చాల సమయోచితముగను ఆశాకరముగనున్నది. జర్మనులు బెర్లియమును విడనాడెదమని వదంతులను కలిగించుచున్నారు. పత్రికలేనియు దీనిని విశ్వసించుటలేదు. బుద్ధిపూర్వకముగ జర్మనులు బెర్లియమును విడిచిపెట్టువారు కాదు. వారచట సుండుటకు వీలులేకుండగ మనము ఒత్తిడిని కలుగ జేసిన గాని జర్మనుల ట్టి న్యాయ పద్ధతి ను పోవు వారు కారు. నిజముగ జర్మను లిప్పుడు సంధికొరకు పరితపించుట బ్రిటిష్ వారి ఫిరంగుల బ్యాటలకు తాళలేకుంట్లయే కారణము. జనరలు స్మిట్సుగారును, వెయికోల్పుగారును వదించినదానిని మనమందరము శ్రద్ధతో గమనించి మన కర్తవ్యముల నరయవలయును. జర్మను పత్రికల వైఖరి.

బెర్లియమును విడిచిపెట్టుటకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినందున విషయమై పత్రికలయందు తీవ్రముగ చర్చ జరుగుచున్నది. ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారేమియు నిశ్చయించుకొనలేదు. బెర్లియమును పోవుగారికిచ్చి ప్రత్యుత్తరమును బెర్లియము విషయమై ఏమియు సూచించబడలేదని కోయల్ నిశ్చివాత్సు జ్యూటింగుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఏదెట్లున్నను రీచిస్ట్రాగువారి సంధి తీర్మానము నబద్ధి జర్మనులు పోవుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగవలసియున్నదని వార్షర్ట్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాన బెర్లియమును విడిచిపెట్టెదమని యూహించవలసియున్నది. పోవుగారు సంధికి ముఖ్యంగను బెర్లియమును విడిచిపెట్టుటయే యని నగుచున్నచే జర్మనులు బెర్లియమును విడిచిపెట్టవలయును.

బ్రిటిష్ వారి అధినివేశముల పద్ధతి

జర్మను బ్రిటిష్ వారి అధినివేశములపద్ధతిని విమర్శించుచు రూటన్ క్రిస్టి తంలివార్త వచ్చినది:— హిందూదేశమును గూర్చి ప్రషియను ఉద్యోగిగ్గు డిల్లీ నుడివియుండెను:— వారజానెపురమును గంగానదిలో అందరును భేదములేకుండగ న్నాము జేసెదరు. ముఘల్ గులు కూడ ఆ నదిలోనే జలక మాడుదురు. వేసవేలుగ ఇంతువు లి గంగను ఆతి భక్తితోను విశ్వాశముతోను త్రాగును. ఇదంతయు బ్రిటిష్ వారు చేయు నట్టిది జర్మను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాశీగరము జర్మనల వైచో మన మిప్పుడేమి చేయవలయును? ప్రప్రభు మన మైల బడిన ఆనీటిని హైందవులు త్రాగుకుండగ జేయవలెను వ్యాధిగ్రస్తు లెవరు ఆనదిలో న్నానమాడగూడదు. అపుడు కోపాద్దిపితులై హైందవు లందరును ఆందోళనమును గావించెదరు.

శత్రువుల అంతర్గాములు రెండుమునుగుట.

కో వెక హే గె, సెప్టెంబరు 19:—జట్లండునకు 30 మైళ్లు ఆగ్నేయముగ సాయుధపాణియుగు బ్రిటిష్ పొగయోదొకటి తటస్థదేశపు తెలవాపవధనమై పెల్లలను కురిపించుచున్న శత్రువుల అంతర్గామి నొకదానిని మంచివై చెను. ఇంకొక అంతర్గామి ఈపొగయోదను ముట్టడించి పోరదొడంగెను. కాని బ్రిటిష్ యుద్ధనౌక దీనిని సముద్రము పాలుగావించెను.

జర్మనులకు నష్టము కలుగునట్లు సముద్రమును

బంధించుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 19:—తటస్థదేశములకు ఆర్థిక చిక్కులులేకుండగ జర్మనులకు నష్టము కలుగునట్లు ఆమెరికా వారి విధానము ననుసరించి జర్మనీకి ఏదియు పోకుండగ సముద్రమును బంధించి వారికి నష్టమును కలుగ జేయుటకు రాబర్ట్ సినిస్ ప్రభువుగారును సముద్రముట్టి మంత్రి యగు ఎం మెటిస్ గారును మంగళవారము నాడు సమావేశమై యోచించిరి

వెండికొత్త.

లండన్, సెప్టెంబరు 19:— బ్రిటిష్ పీపుల యందు 5 పిల్లింగుల నోట్లు ప్రవేశపెట్టబడునని అనుకొనుచున్నారు. దానంతేని విస్తారముగ మిగిలిన వెండిని దొరతనమువారు విశేష లాభమునకు విక్రయించుకొనుటకు అవకాశము కలుగును.

ఆహారాధికారి.

లండన్, సెప్టెంబరు 20:— జె. ఎం. సి. ఏ. కార్యదర్శియగు సర్ ఆర్థర్ న్యాపుగారు ఆహారాధికారిగ నియమించబడిరి.

బ్రిటిష్ వారి వర్తక లాభనష్టములు.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—ఈవారమున 2695 నాకలు రేవులయందు ప్రవేశించినట్లును 2737 నాకలు రేవులనుండి వెడలి నట్లును నౌకా కార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు. 1600 టన్నులబరువునకు వైబడిన పొగయోడలు 8,519 కి లోనగునని 20 మునిగినవి. 1600 టన్నుల బరువునకు లోనగు 20 పొగయోడలలోను 9 గత వారములో మునిగినవి. 6 నాకలు అంతర్గాముల బారినుండి పారిపోయినవి. చాపలపడవ యొకటి కూడ మునిగి పోయినది.

ప్రాశ్న

నేనలను తరిగిచేయ జేయుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 20:— పడమటిరంగమున బాంబులయందును, శత్రువులయందును వైమానికా న్యేషమునను ఆరిలేరైన బ్రిటిష్ పరాసు ఉద్యోగిగ్గులు యునైటెడ్ స్టేట్సు వారి నైస్యములను తరిగిచేయుచున్నారు. తరిగిచేయ దుకాములకు 800 వేల జాతీయనైసిలులు ఆమెరికా నుండి బయలుదేరివచ్చుచున్నారు. వీరింజూడ ప్రభుముననే నూటికి 45 మంది నైస్యమున చేరని తెలియుచున్నది.

ఫ్రెంచివారికొండను పట్టుకొనుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 19:— ఫ్రెంచివారిటుల ప్రకటించుచున్నారు:— తూర్పున సరోవరప్రాంతమున ఆఫ్రికా సరోవరప్రాంతమున గల మొమోలిట్టాను వాయవ్యములను తొమ్మిది కిలోమీటరుల యొక్కగల యొక కొండను ఫ్రెంచి వారు పట్టుకొనిరి.

జర్మనుల ముట్టడి ప్రతిహతముగుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 19:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ప్రాయశుమాంతు పొలమునకు పడమటి భాగమున జర్మనులు ముట్టడి సత్పిరి. దారుణ పోరాటమున పీడప శత్రుయుద్ధమున ప్రతిహత మొనర్చితిమి. సాంపేరులో సానెయ్కోల్లాను టీటలలోను ముట్టడి జరుగుచునే యుండెను.

శత్రువులు యవస్కందనమును

ప్రారంభించు సూచనలు

ప్యారిసు, సెప్టెంబరు 20:—ఎయిసు దగ్గరకు, సాంపేరులోను వెర్దుయదగ్గరకు ఇదివరకప్పుడే 24 గంటలనుండి జర్మనులు ముట్టడి నారంభించిరని తెలియుచున్నది. అతి దారుణముగ పోరుచున్నారని కూడ ప్రకటితము. దీనింజూడ శత్రువులు తీవ్రముగ యవస్కందనమును ప్రారంభించెదరని తోచుచున్నది.

పరాసు ప్రతినిధిపై నిందారోపణము.

ప్యారిసు, సెప్టెంబరు 19:— ఎం. టల్మెలుగారు శత్రువులతో రాయబారముల జరుపుచుండెనుఅనుమానించబడెను. రాజ్యాంగ సభవారు ఏకగ్రీవముగ దీనిని కక్షింపుడని ఉత్తర విచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారి యెడల విశ్వాసము

ప్యారిసు, సెప్టెంబరు 19 — 378 మంది ప్రభుత్వము వారి కనకూలముగ తల సమ్యులులను తెలియజేసిరి

పోవుగారి లేఖ విషయమై కరాసువారి వైఖరి.

ప్యారిసు, సెప్టెంబరు 20 — మంత్రివర్గమువాకొనున కార్యముల గూర్చియు ఆయుధముల గూర్చియు ప్రస్తోత రములు జరిగిన పీడప ప్రభుత్వమువారి యెడట గనబడిన విశ్వాసపు తీర్మానము ఆమోదించ బడినది స్టాటహోము సమావేశపు రూపకముగ శత్రువుల సంధిప్రయత్నముల గూర్చి ప్రత్యుత్తరము గోరబడినది. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు పోవు గారి లేఖ కొనంగిన ప్రత్యుత్తరమును తా మంగీకరించితి మని వెయిన్ ఫ్ గారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

బందీల విషయమై ప్రతి క్రియలు.

బెర్న్, సెప్టెంబరు 19:—యుద్ధ బందీలగుర్చియు ధమును పోరుచున్నవారు ప్రతి క్రియలను విసర్జించవలెనని తటస్థదేశపు రెడ్డుక్రాసు సంఘమువారు కోరుచున్నారు. లేదా ఒక నెల గడు విచ్చినచో తటస్థదేశపు పంచాయితీదార్ల విషయమై కట్టుదిట్టము జేసెదరు. మిత్రమండలివారికి జేసె యుద్ధ బందీలకు ఆహారపదార్థములసంపుడని రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు యునైటెడ్ స్టేట్సు రెడ్ క్రాసు సంఘమువారికి తెలియ జేసిరి. యుద్ధమునందు వినియోగించు చుండెడు వరతుల మీద చిరకాలమునుండి బండ్లుగ నున్న తృణశరీరుల నందరిని వారి స్వదేశమును కంపవలయునని కోరిరి. సాధ్యమైనంత త్వరలో నిష్పంధవాసుల నందరిని వారివారి స్వదేశముల కంపివేయవలెననియు కోరిరి. మన మాక్రమించుకొన్న దేశములయందున్న ప్రజలను వారి బంధుగులతో మన ఉత్తరపు ప్రకారము ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరపుకొనుట కనుమతి నీయవలెను. వారిదేశమును విడిచిపోవ నిచ్చుగించినచో మనపెట్టి యస్యంతరమును నుడువరాదు. సైనికోప యోగార్థము ఉపయోగించు జనమును మనమాక్రమించుకొను దేశమునుండి ప్రవాసమున కంపవలయును.

జర్మను సైనికబలము

లండన్, సెప్టెంబరు 19:—జర్మనీలో సైనికబలము క్షీణించుచున్నదని జర్మనులందరును భయపడుచున్నారు. దీనికి దృష్టాంతముగ పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమున నున్న ఆమెరికను విలేఖకు డిల్లీ తెలుపుచున్నాడు:—జర్మను సైన్యాధికారి వాక్ లూడర్ డాన్సుగారి ఉత్తరముపరాసువారికి జిక్కినది నైస్యములను అతిజాగ్రత్తగ వినియోగించుకొనవలెనని అందుల వ్రాయబడియున్నది. మందు గుండు సామగ్రికంటె సైనికులను వృథాగ కోల్పోకుండగ విస్తారము జాగ్రత్తగ వినియోగించుకొనవలెను. మందుగుండు సామగ్రి విశేషము వ్యయకాకుండగను సైనికలు విస్తారము నష్టపోకుండగను పోరవలె నని ఆ ఉత్తరమున వ్రాయబడినది.

రుప్ర్యా

సుఖోష్ణనాపుగారిని విచారించుట

నిదితుని ప్రకటనము.

పెట్రోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 19:—ఆఫునిక యుద్ధవిధానముల కనుకూలముగ నుండకపోవుటచే, కోటలను పడగొట్టవలసినదని ఆజ్ఞాపించితి ననియు తన మాతృదేశము పక్షమున నెల్లప్పుడును పాటుపడుచుంటి ననియు, సుఖోష్ణ నాఫ్ వ విచారించు సమయమున నాతడు చెప్పెను.

కోసకులు ప్రభుత్వమువారికి రాజభక్తి

గలిగియుండుట.

పెట్రోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 19:— జనరలు కేర్లేసు గారిని పట్టుకొనవలసినదని ప్రభుత్వమువారు చేసిన యుత్తరపు నుపసంహరింపవలసినదని కోరుచు నొపుచు కోసకులవద్ద కోసకులందరును నొక సమావేశము గావించిరి. అచ్చట వీరు ఎప్పుడును రాజభక్తియుక్తుల మని చెప్పిరి. అందుమూలమున కోసకుల ఉద్యమము నంతయు సెందింపవలయునని సైనికాధికారి యొసంగిన యుత్తరపుల నుపసంహరించుకొనెను.

సైన్యమున క్రమశిక్ష నలవడ జేయుట.

అవిధేయులగు సైనికులకు శిక్ష.

పెట్రోగ్రాడు, సెప్టెంబరు 19:—శత్రువులకు పక్షపాతులై, స్కాపునవ్వు యుద్ధము చేయుటకు తీరస్కరించిన మిక్రునున్న గుఱ్ఱములలోని మేన్యుమిలిట్సు సైనికులపయి విచారణను ప్రారంభమైనది అప్పుడే ముప్పది యయిదుగురు సయినికెయి, ఆరు మొదలు పదనవ్వరము వరకు కరినకుగు పనినిచేయవలయు నని ఆజ్ఞాపింపబడినది

ఇటలీ

మిత్రమండలి వారి వర్తకము
ఇటలీ వర్తక లాభనష్టములు
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—16-వ తేదీతో అంత్యమును పొందిన ఇటలీ రేవులనుండి 483 నౌకలు ప్రవేశించినవి. 974 నౌకలు వెడలినవి. 15 వందలకు పైబడిన బరువునకు లోనగు ఒక పొంగుకొడుమును, ఒక విన్న తెరచాప పడవొకటియు మునిగి పోయినవి.

ఇటలీ వారు పై దీనిని పట్టుకొనుట.
లండన్, సెప్టెంబరు 19:— ఇటలీ వారికి ప్రకటించుచున్నాడు:— మేము నుగన కనుమలలో రెండువందల మందిని వైమిలుగా పట్టుకొని, శత్రువులను బెయ్యినిగా పీత భూమిని కలిపి వేసితిమి.

బ్రిటిషు యుద్ధమండ్రుల రాక.
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—దక్షిణభాగపు మున్నగువారు ఇటలీయను రంగమున పోయి, ఇటలీ వారి క్రాంతిమందు నింకను ఆక్రమింపవచ్చు కార్యో, మధ్య ఇసాంకో, కాడో రు పర్వతములు, ఒక పీఠభూమి, మున్నగు స్థలములలోని కిచ్చములను గ్రహించిరి. ఇటలీయనులు, ఇటీవలను, ఇదివరకును పొందిన విజయములను పీఠభూమినించిరి.

రుమేనియా
రుమేనియా వారు కొన్ని కొండలను పట్టుకొనుట.
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—రుమేనియా వారికి ప్రకటించుచున్నాడు:— ఓక్వా ప్రదేశముననున్న గ్రోజెక్టి దక్షిణమున గల యొక కొండను రుమేనియా వారు పట్టుకొనిరి.

జయప్రదములగు రుమేనియా వారి దాడులు
లండన్, సెప్టెంబరు 20:—రుమేనియనులచే పరాజితులైనది మొదలు, శత్రువులు మూడువారములనుండి మిన్నకుండినది “ట్రెస్టు” ప్రతీకా విలేజుకును వ్రాయుచున్నాడు. నూతన ఆక్రమణమును ఒక దాడిలో నాలుగువందల మందిని కైదీలుగా పట్టుకొని, చనిపోయిన రెండు వందల మందిని భూమియందు పూడ్చిరి. ఈ వైఖ్యమున నలువదిమంది చని పోయిరి.

కెనడా
కెనడా ఆస్ట్రేలియా వారి వర్తకము.
కెనడా వారు ఫలములను ఎగుమతి చేయునూడదని ఆస్ట్రేలియా వారు ఆటంకపడిరి. కాని 10వేల టెట్టెలకంటె ఎక్కువగుదిగుతులను కేసునూడదని నిర్దిష్టించిరి.

జర్మనీ
పోవుగారి సంధి లేఖ.
ఆమ్స్టర్డమ్, సెప్టెంబరు 20:—ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి ప్రత్యుత్తరము జర్మనులకి కారలకందరకును ధయోత్పాదకముగ నున్నది. కెయజరుగారి ఆక్షేపణకై ప్రయత్నించుచున్నాడు. మిత్రమండలి రాజ్యాంగ వేత్తలందరూ జర్మనుల జాతి మైకృతకు విఘాతమును కలిగించిరి. ప్రజలందరికిని న్యాయ శాస్త్ర సమృతమగు మార్పులను కోరుచున్నాడు.

లక్నోబగ్గారి కథ
ప్రొఫెసరు, సెప్టెంబరు 19:—జర్మను లొసంగిన క్షమాపణము చాలదని వాస్తవప్రకటనయు ఘోషించుచున్నది. స్వీడనువారికి గావించిన మహాపాపమునకు కనిగి క్షమాపణమును జర్మను లీయవలెను.

అమెరికా
అమెరికా వాణిజ్యసంఘమువారు యుద్ధమును బలపరచుట.
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—యుద్ధ కార్యదర్శి జేకరు గారు యుద్ధ ట్రేడ్స్ వాణిజ్య సంఘమువారితో ముచ్చ కించిరి. జర్మనులు కాంతిని సెలకొల్పెదనని యభయమును దుచ్చుకను ఆమెకములు సంగ్రామమున పోరుచునే యందు నియు, వారు దృఢనిష్ఠకులై యున్నారనియు జేకరు గార్యదర్శి లేనగు గంభీరముగ ఉపన్యసించిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు మిత్ర మండలి వారికి ఋణ మొసంగుట.
లండన్, సెప్టెంబరు 20:—క్రాంత 190 లక్షలు బ్రిటిషువారికిని, 40 లక్షలు పరానువారికిని యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు ఋణ మొసంగిరి.

మిత్రమండలివారికి చమురు కావలయును.
న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 20:—అమెరికావారికిని మిత్ర మండలివారికిని వలయునంత పెట్రోలు మున్నగు నయును స్వాదంధ్ర ఆయిల్ కంపెనీవారు సరఫరా చేయగలరని ఈ సంఘాధ్యక్షులు తెలిపిరి. 5 సంవత్సరముల వరకు పెట్రోలు చమురు సరిపోవును.

రషియా - కార్మికసందేహము
న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 20:—జర్మనుల యుద్ధము మును విఫలమయ్యు నుండించుటకు, యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు ప్రజాప్రభుత్వవాదులు గారని బోధించు జర్మను బోధన లన్నియు అసత్యమని తెలుపుటకు రషియాకు 60 మంది కార్మిక రాయబారులను ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు పంపుచున్నాడు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ రేవులలో తటస్థదేశీయుల నౌకలు
ఆట్లాంటిక్ సిటీ, సెప్టెంబరు 20:—రేవులలో నిలిచియున్న నౌకలను దొరతనమువారు సమర కార్యములకు వినియోగించుకూడ దని వర్తక సంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షుడు తెలియజేసిరి. దొరతనమువారి కీ విషయమై అధికారము లేదు. కాని యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు అనుమతి నొసంగి నపుడు అమెరికా రేవుల మధ్యనున్న ఓడసరకులను గొంపోవు తటస్థదేశీయులు తమ నౌకలను సిద్ధముగ నుంచుకొనిరి. ఈ పనికొరకు 100 వేల టన్నుల బరువుగల నౌకలు సిద్ధముగ నున్నవి.

నౌకానిర్మాతల సమ్మెకట్టు
వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 20:—సమ్మెకట్టువారులు కొంతవరకు తగ్గుటచే పనికిట్టుతీరమునకు పోవుటను నౌకా సంఘాధ్యక్షుడు కాల నిర్ణయము లేకుండగ ఆపుజేసిరి.

జర్మనీ ఆంగ్లేతనా.
బూనెస్, సెప్టెంబరు 20:—జర్మనులతో సంబంధమును విడనాడుకొనుటకు ఏకగ్రీవముగ నెనేలువారు తమ సమ్మతిని తెలియజేసిరి. తీర్మానములకు ఛాంబరాపు డిప్యూటీలకు తెలుపబడినది. ప్రజలందరును ఈ తీర్మానము నామోదించిరి.

తెలుపవలసిన ముఖ్యవిషయము లేదని లేనని 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున ఫిట్టహౌస్లు పేగుగారు ప్రకటించిరి.

భయంకరమగు ఫిరంగుల యుద్ధము
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—పరాను వారికి ప్రకటించుచున్నాడు:—జూ వెక్ కోర్టుకు దక్షిణముగను క్రాయకుట తూర్పుగను శత్రువులొనర్చుచు యుద్ధమును మాశిఖిన్ బ్యాంల లచే చల్లార్చితిమి. భూమాంటు బీజన్యా రంగమున శత్రువులతో శత్రువులు మాతో భయంకరముగ పోరిరి. మూడునదికి దక్షిణభాగమున శత్రువులు ముట్టడిని సల్పజాలరైరి.

గొప్పఫిరంగుల యుద్ధము
లండన్, సెప్టెంబరు 19:—బ్రిటిషువారికి ప్రకటించుచున్నాడు:—వై వెసు ప్రాంతమున ఇరువీశల వారును తీవ్రముగ ఫిరంగులతో పోరుచున్నాడు. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నున్నను మంగళవారమునాడు మా వైమానికులు మా శత్రువులదళములను కనిపెట్టి తిరుగుచుండిరి. శత్రువిమాన మొకటి నేలకూల్చబడినది. మా విమానములు రెండు కానించుటలేదు.

తూర్పుదేశమునకు ఆస్ట్రేలియాకును ఓడనుకములు పోవుచుండునని తెలియుచున్నది. నవంబరు 1-వ తేదీనుండి వై దేశములనుండి ఇండియాకు పోవు ఓడలపై నుంక పెక్కువగ తాత్కాలికముగ విధించబడునని ట్రెయ్యపుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నవీన బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

(0)
చెన్నపురి రాజధాని సంఘము.

దక్షిణయండియా ప్రజాసంఘమువారి పక్షమున త్యాగ రాయ శ్రేష్టి గారు ఇండియా మంత్రిగారికి పంపిన తంతివార్త నామోదించుటకును కాంగ్రెసు-మోస్లీములీగు సంఘముల వారామోదించిన రాజకీయ సంస్కరణముల పట్ల సానుభూతిని తెలుపుటకును నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు గోకేలు హాలు నందు సభ జరుపబడినది. అరుణగిరి నాయుడు బి. ఏ గారధ్యక్షత వహించిరి. ఈయుద్ధమును నామోదించు నాతురులగు బ్రాహ్మణేతరులు చాలమంది సభకువచ్చిరి. చాలతంత్రీవార్తలను లేఖలును చేరినవి. తమ సానుభూతిని తెలుపుచు ఇతరపట్టణముల నుండి పలువురు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు తంత్రీవార్తల నంపిరి. ఈకోడు ముగిసిపలు ఘంట్లకు రామస్వామి నాయకరు గారు మాతనోద్యమనిధికి రు 1000 లకు పంపుచు తంతివార్త నంపిరి. దక్షిణయండియా ప్రజాసంఘమునకు ప్రతికూలముగ ప్రత్యేక బ్రాహ్మణేతరసంఘము నేర్పజుచుటకును కాంగ్రెసు లీగు విధానముల నామోదించుటకును ఈ సభ జరుపబడినది. పిమ్మట అరుణగిరి నాయుడు గారు రధ్యక్షకోవన్యాసమును చదివిరి.

ఉపన్యాసము

కాంగ్రెసు కక్షకు చేరినవా రందరూ హోమురూలును అధిని జేతనముల పద్ధతిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమగు స్వపరిపాలనమును కోరియుండిరి. ఇండియామంత్రి మాంటేగు గారు మన దేశమునకు వచ్చినవెంటనే మనము వాంఛించిన స్వపరిపాలనమునందు కొంత భాగమును మనము బడయు గలుగుదుము. బిసెంటుగారిపుడు వదలబడుటచే నేను మొదట వ్రాసిన యుపన్యాసమునంతలను మార్చవలసివచ్చినది. సాష్టాంగములు కొందరు కుట్రపన్నిన నేను జడియువాడనుగాను బ్రాహ్మణేతర వర్గమున చేరిన వివిధసంఘముల అభివృద్ధికి మన మందరమును పని చేయవలసియున్నది. దేశమందంతటను నూతన భావము వ్యాప్తమైనది. భరతఖండ వ్యవహారములను చక్క బెట్టుకొను నధికారమును భారతీయుల పరముజేయువలసిన కాల మాసన్నమైనది. దేశపరిపాలనమున మనకు భాగ మొసంగవలెను. వివిధసంఘములను రాజకీయ సమానస్థానమునకు గొనివచ్చుట ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇంతవరకును ప్రత్యేక ముగనున్న మహమ్మదీయ సోదరులే ప్రత్యేకతను వదిలి కాంగ్రెసుతో నేకీభవించినపుడు హిందువులలో భిన్నకక్షలను కలిగింప నెంచి బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును వైరములను నెంపజూచుట అసమంజసము. దేశంబరునెలలో మాంటాగుగారి రిచటికి కచ్చి నపుడు మనము మన విధానమును మనముకోరు సంస్కరణములను వారికి విన్నవించుటలని యున్నది. నిర్బంధములను విధించుటలో దొరతనము వారకలంబించిన విధానమునకు మన మందరమును చింతించితిమి. నిర్బంధములను తొలగించినందులకు మన మందరమును మన సంతసములను వెల్లబుచ్చునలెను. సామ్రాజ్య కాసన సభలో రాజప్రతినిధిగా లొసంగిన యుపన్యాసమునకు వారికిని మనము వందనము లర్పింపవలసి యున్నది. న్యాయకార్యమగు దీని నొనర్చుటవలన బ్రిటిషు దొరతనమువారి గౌరవము చేయి మడుగు లలిశయించినది. ఇట్టి అన్యాయమును చేయుటవలన చెన్నపురి దొరతనమువారి గౌరవము చాలతగ్గినదని తెలచుట పోరబాటు. మనకును ప్రతికక్షలకును అభిప్రాయ భేదము లుండనూడదనియే మనము కోరెదముగాని ప్రస్తుతము మనము బ్రిటిషు ప్రజలకు యభ్యాసముగ మనకుగల భావములను విదితపరచవలసియున్నది మన కెన్నియో అభ్యంతరములుగలవు. ఈ అభ్యంతరములను మన ముత్రికమింపవలసియున్నది. మనకునూలము జరుగుట నికంకురాధికానులకు సమృతముగా నుండదు అది సహజము. ఆంగ్లేయులు సహజముగ సెల్లపుడును మంచివారే గాని మనమే వారిని చెడ్డవారినిగా చేయుచుండుము. కాన మనము ఆంగ్లేయులపట్ల సానుభూతిని చూపవలెను గాని వారిని నింపింపగూడదు. ఈరీతిగా వారు ప్రవర్తించునట్లు మనమే కరపితిమి. 25 వత్సరముల క్రితము నేనుక కళాశాలకు ప్రిన్సి పుగా నుంటిని. నన్నెవ్వరు నామోదించువారు లేరైరి. కాన నాకు గర్వపూరితమైనది. కాన మనము ఆంగ్లేయుల లోపములను తెక్కింపక వాకిపట్ల సానుభూతిని చూపదగును. ఆంగ్ల దేశమునందలి బ్రిటిషు ప్రజలు నిరంతరమును మన పట్ల నభిమానమును కలిగియున్నాడు. అందులకు బిసెంటుగారిని వదలుట ప్రబల నిదర్శనము. మనము పట్టుదలతో కోరినపుడే వాంఛితములను బడయగలుగుదుము అని అభ్యర్థులు నుడివిరి. అభ్యర్థు పదవికి అరుణగిరి నాయుడుగారిని నూచించుచు మొదలియొండంసెట్టి గారు మొదటి తీర్మానము సుపపాదించిరి. ఈతీర్మానమును పి. ఎస్. గురుస్వామి నాయుడు ఎం. వి నాయక మొదలగువారు గ్రహమరించిరి. పిమ్మట అరుణగిరి నాయుడు గారధ్యక్షత వహించి వైయుపన్యాసము నొసంగిరి.

రెండవ తీర్మానము.

ఈ రాజధానియందున్న బ్రాహ్మణులు గాని క్షత్రియ సంఘముల పక్షమునను ఈ సభవారు కాంగ్రెసువీరు సంఘములవా రామోదించిన సంస్కరణముల కంగీకరించుచు ఈ రాజధానిలోని వివిధ సంఘములను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెనని కోరుచున్నాడు. అను నీ తీర్మానమును పి. చ. కృష్ణయ్య పెట్టి బి. ఎ. లి. ఎల్. గారు ప పా దించుచు నిలుల నుడిచిరి. వెనుక మన మి చట సమావేశ మైనప్పటికిని ఇప్పటికిని చాల వ్యత్యాసము గలదు. అప్పుడు శనిపాతమును కనులు మిరుమిట్లు గొలుపు మొరుపును కలిసి యుండెను. నేడు వాతావరణము శాంత భావమును వహించినది. మనదేశమునందు సుప్రసిద్ధ నాయకులు కాంగ్రెసు వీరు సభలయందు నిర్ధారణచేసిన సంస్కరణముల కొరకు రాక్షసింప జాలరవట అతి సాహసము, నిష్ప్రయోజకము. ఆ రెండుసభలవారును పుష్కరించిన విధానమును వారు బ్రిటిషుప్రభాస్వామ్య వారుల ఎదుట నుంచగోరుదుండగ వాని నాక్షేపించుటానుట సమంజసముగాదు. వారుచేసిన సంస్కరణములను గూర్చి నేనిపుడు వివరముగ తెలుపబూనను. ప్రతి కూలు రావిధానములను చూడవలెననిమాత్రమే నేను నూచించెదను. కాననభలలో నియోజితసభ్యులసంఖ్య హెచ్చింపబడవలెననియు రాక్షియు ఇండియా కార్య నిర్వాహక సభలలో భారతీయసభ్యులసంఖ్య హెచ్చింపబడవలెననియును వారు నూచించిరి. మనసగమున రెండుమాడు దినములక్రితము జస్టిసు క్రికా సంపాదకుడు వీనిని గూర్చి పన్నిదము చదివి యున్నాడు. మనదేశ పరిపాలనయందును కానన నిర్మాణమునందును మనకెట్టి అధికారమును లేదు. గాన నట్టి అధికారము నొసంగవలెనని కాంగ్రెసు వీరు సంఘములవారు కోరిరి. మన నాయకులలో చాలాభాము కాకోటి గోపాలకృష్ణ గోఖలే గర్ ఫీల్డ్ జిమ్ మెసాతాగార్లవంటి దీక్షాలోచన పరులగు దీక్షా లురుగలరు. వారు ఈ సంస్కరణములను నిర్ధారణచేసిరి. గాన మనమందరము నీ సంస్కరణముల కక్షమానుమై యున్నాము. గాని ఈ రాక్షియు వివిధసంఘము లుండుటచే బ్రాహ్మణేతరవర్గము నందలి విభిన్నసంఘముల లాభముల వార యుటకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరము. మన రాజధానికి రాజప్రతినిధిగాత్రోగూడ ఇండియామంత్రిగాను వచ్చినపుడు మన పేకాభిప్రాయముగా నుండదగును. మన జ్ఞాతిశత్రు పురు మనకుటుంబమునకు పానిసలుపకుండ మనము చూచుకొనవలెను. గాన బ్రాహ్మణేతర వర్గములు ప్రత్యేకసంఘముగ నేర్పడవలెనని వీరు నుడిచిరి.

గోపాలస్వామి మొదల్యారు గా రీ తీర్మానము ననుకరించుచు నిలుల నుడిచిరి. ప్రస్తుతము ప్రపంచమునందున్న వివిధజాతులలో మన నాగరకతయు విజ్ఞానమును చాల శ్రేష్టమును ప్రాచీనము నై యున్నది. ఆ కాలమున మన ప్రాచీనులకు స్వపరిపాలనాధికారము కలిగియుండెను. కాని యిప్పుడెంతయును మారిననుమకృతజ్ఞతకును ప్రేమకును అత్యంతమును పాత్రులగు హార్డింజి ప్రభువుగారు సామ్రాజ్యమంత్రి వర్గమున వనప్రతినిధులకు ప్రవేశమును కల్పించు నంతవరకును ప్రభువు చర్యలయందు ఇండియాదేశమున కెట్టి ఆవకాశమును లేకుండెను. మనదేశమునకు కలుగు లాభములను చౌడగొట్టుటకు ప్రయత్నించు మన దేశమున కొందరు క్రతు భావముతో పని చేయుచున్నాడు. సోదనత్వ స్వాతంత్ర్యమును మనము బడచుకుండునట్లు చేయ జూచుచున్నాడు. మనము చాల కాలము క్రిందటనే పొంద వచ్చుతన బడసిన గాఢీయ స్వాతంత్ర్యములు మనకు లభించుటకు కాంగ్రెసు లీసవారు చేసిన విధానముల కెవరో కొద్దికొద్ది తప్పు ఎల్లవారును అంగీకరించి యున్నారు. అంగీకరించిన వారొక్క జస్టిసు వర్గము వారు మాత్రమే. బ్రాహ్మణులు గాని భారతీయులెవరును హోమురులను తోరుట లేదని జస్టిసు పత్రికవారు లేలగుచున్నారు బ్రాహ్మణేతరులలో చాలమంది విద్యావిహీనులను కాణము లెను వాదమున కాధారముని వారు నుడుపుచున్నారు. ఇందులకు దొరతనమువారలందించిన విద్యావిధానమే కారణముగాన చొరతనమువారేయుత్తరవాదులు మనకు హోమురులు లభించిన గాని యీ యిబ్బుడులన్నియును తొలగవు. మనవారికి సంపూర్ణమగువిద్య లభింపదు. కాంగ్రెసుసభలో పేరుగాంచిన నాయకులలో హువురు బ్రాహ్మణేతరులుగారు. సురేంద్రనాథ్ ఠెన్ డి నర్ ఎస్.పి.సి.ఎం.హా దాదాభాయి నాలోజీ క్రిశ్చియోలగు రంగయ్యనాయకు రామస్వామి మొదల్యారు గా. సర్ సభాపతి మొదల్యారు సర్ శంకర నాయకు క్రిశ్చియోలగు జయలింగ మొదల్యారుగారును ప్రస్తుతము మన మధ్యనున్న గా. కేశవపిళ్లగా గును నివాగు బహద్దరు కరుణాకరగూనను గా. కే. చిదం

బరనాథ మొదల్యారు గా. కేంకటపతిరాజు గార్లు మున్నగువారెందరో బ్రాహ్మణేతర నాయకులు గలరు. మన యువ్యమును జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు మనమీద నాయకులైననే ఆధారపడవలసి యున్నది. మన అభివృద్ధికి భంగకరముగ పనిచేయుచున్న వారిని మనము అసహ్యించుకొనరాదు. కనికరింపవలెను. మరచి తమిరుచుట మన విధానము. వారు మనతో కలిసి పనిచేయుట కంగీకరించినవారిని మనలో కలుపుకొనుటకు నున నుంగీకరింపవలెను. కాని తృణీకరింపరాదు. ఆంగ్లో ఇండియనులతో నాలోచించుట కంటే మన బ్రాహ్మణ సోదరులతో నాలోచించుట చాల సమంజసము. యధాగణితిని గ్రహించి భావి సంస్కరణములను గావించుటకు మాంపేగు గారు మన దేశమునకు వచ్చుచున్నాడు. కఠిన విధానములకు నిరంకుశాధికారులే యుత్తరవాదులు గాన మనము వారి కనులము కాగూడదు. మాంపేగుగారు అధికారులతోను ఆనధికారులతోను గూడ నాలోచించెదరని తలపబడుచున్నది. కాంగ్రెసు విధానము పూర్తికా చ ర్చింపబడి నిర్ధారణ చేయబడినది. హోమురులు విధానమును మనమందరము నేకగ్రీవముగ కోరవలెను. మనలో మనకు విరోధమును కల్పించి ఏలవలనని జస్టిసు సోదర పత్రికలు తలంచినట్లున్నది. ఆపద్ధతి మాని మాతో కలిసి ఏకగ్రీవముగ హోమురులను కోరవలెనని మన మాపత్రికల నడుగదగును.

ఈ తీర్మానమును ముత్తుస్వామిశ్రేష్ఠి రాఘవులు రెడ్డి గార్లు బలపరచిరి. విశ్వకృష్ణసభ తాలూకు ముక్కనాచారి గారుకూడ తీర్మానమును సమర్థించుచు ఆరవభాషయందు పద్యబిందె. పరిశ్రమలు మున్నగు సంపద యంతయు వారల హస్తగతమైయుండ, అబ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణుల యెడ నేల నమాయ పడవలయుమే గోరింపక యున్నది. స్వపరిపాలనమును కలదనట జీవన ముక్కన లేదనట అవి ముక్కనాచారిగా రనిప వివర దరావు బహద్దరు సంబంధము మొదలియగు గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. దేశీయులలో విద్య వ్యాప్తము కాలేను కనుక మనమిప్పటి స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమున కర్హులముగామని వానించుచున్నాడు. విద్యావిహీనులు పురువుగూడి రవట యధాగమము. మనలో వైకమత్యముండినపుడు మన దేశమును మనమే పాలించుకొని యున్నాము. వైరములు ప్రబలి యై క మత్యము నశించిన రిదు న మన యొన్న త్యమును గోల్పోతిమి. కనుక మన మందరమును సహకారమున మెలగవలయును. మనము స్వపరిపాలనార్హతను బొందలేదని వాదింతురు. అట్టివో, స్వపరిపాలనార్హతను సంపాదించుకొనుట మనవిధి. అభిప్రాయభేదము లుండక తప్పదు. కాని స్వపరిపాలనా విషయమున నట్టి యభిప్రాయ వ్యత్యస్తమున కవకాశమియక స్వపరిపాలనమును మనము కోరవలయునని సంబంధము మొదలియారుగారు చెప్పిన పిదప నెల్లారు, వాస్తవ్యులగు ఆదినారాయణరెడ్డి గారాంధ్రభాషయందు తీర్మానము పక్షమున నుపన్యసించిరి. కాంగ్రెసు లీగుసభల సంస్కరణ విధానమును నాయమును మార్చి హోమురులు సమితివిధానమును నాయముంచవగును. ప్రత్యేకసంఘప్రాతినిధ్య మనవసరమేగాక అసాధ్యమనిగూడ నుపన్యాసకుడభిప్రాయపడెను.

అనంతరమున గురుస్వామిశ్రేష్ఠి గారు తీర్మానము పక్షమున మాట్లాడిరి.

3 వ తీర్మానము

బ్రాహ్మణేతర సంఘముల శ్రేయోభివృద్ధిల నిమిత్తము చెన్నపురి రాజధాని సంఘమును పేటి సెక సమాజము నేర్పాటు చేయవగును. సమాజపు టువ్యంగులు:— అధ్యక్షుడు డి.వి.పి. కేశవపిళ్లగారు; ఉపాధ్యక్షులు— రావులు. కే. ప్రీతివాసపిళ్లగారు; గా. కే. చిదంబర మొదల్యారు, కరుణాకరగూనను, సి. హాన్. గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, లాడ్ గోవిందాను, ఎన్. సి. సంజుండరావు, గా. కేంకటపతిరాజుగార్లు, కార్యదర్శులు వి. చక్రెరాయు, పి. ఎన్. గురుస్వామి, సి. ఎన్. గోవిందరాజు మొదల్యారు, కార్యణసుందరము, పి. వరదరాజు, పి. రంగనాథనాయకుగార్లు; కోశాధ్యక్షులు ముదలియూసందమపిళ్లమున్నగువారు. సమాజ నిబంధనముల మెచ్చుటకుగాను ఒక సంఘము నేర్పరచి సంఘమునా రొంగ్గిరి నిబంధనములను సమాజ సమావేశమున దెప్పవలయును. (ఈసంఘమున సభ్యులు 100) వైతీర్మానము ఎస్. గురుస్వామిశ్రేష్ఠి గారిచే ప్రతిపాదించబడి లాడ్ గోవిందానుగారిచే బలపరుపబడెను అనంతరమున కల్యాణ్ గుంధరము పిళ్లెగారు సమర్థింప తీర్మానముంగీకృత మయ్యెను.

4 వ తీర్మానము

ఇండియా కార్యదర్శి మాంపేగుగా రిండియాకు వచ్చుచున్నాడు. గాన వివిధ ప్రదేశముల యందుండిన అబ్రాహ్మణుల యభిప్రాయముల ననుసరించి మాంపేగుగారి సమక్షమున బెట్టు నిమిత్తము సంస్కరణ విధానము నొకదానిని తయారు చేయవలయును. సంస్కరణ విధానమునుతయారు చేయుటకై యొక కమిటి నేర్పరచి, వారు తీర్మానించిన యంతములు ఆమోదమునకై సమాజ సమావేశమున కనుపవలయును. వై తీర్మానము నుపపాదించుచు కేశవపిళ్ల గారొక చిన్న ప్రసంగము నొనర్చిరి. ప్రవాసశిక్షలు రద్దుచేసినందున వాతావరణము శాంతపడినది. గాని మెయిలుపత్రిక ద్వారా వాతావరణము కలవర మొందునని భయమగుచున్నది. మన వాంఛితములను ప్రసాదించినగాని పరిపాలనము జరుగుట కష్ట సాధ్యమని మాంపేగుగారికి విశదపరచవలయునని చెప్పెను ఆంగ్లోఇండియనుల వైరమునుగూర్చి పిళ్ల గారింక ప్రస్తావించి కరుణాకర మీననుగారు వై తీర్మానమును బలపరప పి. చెంచయ్య ఎ. సోమసుందరము మున్నగువారు దానిని సమర్థించిరి. తీర్మాన మామోదితమయ్యెను.

5 వ తీర్మానము.

ధనికులు, వర్తకులు, భూస్వాములు, రహితులు, (బ్రాహ్మణులు మినహా) గా మున్నగు నెల్లగ ప్రభినిధులు సమావేశమైయుండు నీసభవారు బీసెంటు ప్రభువుల శిక్షలను దొర తనమువారు రద్దుపరచుటవలన మిగుల కృతజ్ఞులు వ్యతిరేక వాదుల పలుకుల నాలింప ప్రభుత్వమువారు న్యాయమార్గమును విడువవందువలన సభవారి కాంగ్రేయుల నీచి వర్తనమున గౌరవము హెచ్చి విద్యాసము గావేమైనది. వై తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి గా. కే. చిదంబరనాథు మొదలియారు గారిట్లు చెప్పవొడగిరి. సభ వారంద రీతీర్మానమును సమర్థించురు. బీసెంటు ప్రభువులను విడుదల చేయుట ఆంగ్రేయుల న్యాయశీలతను వెలువరించును. బీసెంటు ప్రభువులను విడుదల చేసినందున చెన్నపురి దొరతనమువారి గౌరవమున కెట్టి లోపమును కలుగనేడు. వెంట్లెండు ప్రభుని కృత్యమువలననే చెప్పకు చూడ ని నూ త న జీ వ న ము రాజకీయములయందు వెలయుండదు. గాన మనకు వెట్లెండు ప్రభువునందన పాగ్రుడని చెప్పచుచిదంబరనాథ మొదలియారు గారులోయిడు బాడ్లి గారి నియంతృత్వమిచ్చిరి. పిమ్మటడాక్టరు సంజుండరావుగారు వైతీర్మానమును బలపరచిరి ప్రవాళ శిష్యయు తరువురు రద్దుచేయ సాహసించిన దొరతనమువారు ను మాంపే గు గారు ను వం ద న పా త్రు లో దొరతనము వారి నీ విషయమున నిందింప బనిలేదు. కఠిన చర్యలకు త్తరవాదులగు ఆంగ్లో ఇండియనులు మున్నగు వర్గములు వేరయున్నవి. ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చిన దొరలు ప్రభమును నాదేశమున తగు మనుష్యులకు వితరకుని కిచ్చి వర్తింతురు. గాని రానురాను యచటి సలహాలు వారిని నెడద్రోవవ్రొక్కించును. మాడు వంతుల ముష్కాతిక యాతడు మన మూలముననే నిట్టి మా గ్గ ము ను బట్టుచున్నాడు మనలో సెకరిద్దరు అబ్రాహ్మణ వర్గపు నాయకత్వ బాధ్యతానుపహించియున్నారు అబ్రాహ్మణుల సంఖ్య 4 కోట్లు ఇంత జనసంఖ్య కొకరియపురు నాయకులలో గనుక నిజశితిలేవై యుండును. ఈ నాయకులు స్వలాభప్రేమిలు. దేశముస్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము నొందవచ్చుతయై యున్నదనియును, తక్షణ మే ఆ స్వాతంత్ర్యము మెలగ వలసినదనియు 16 సంవత్సరముల క్రిత మొక బహిరంగ సభలో డా॥ నాయుగారు చెప్పియున్నారు. నిరంకుశ ప్రభుత్వము నణగింప పూనుకొనిన త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు నిరంకుశ ప్రభువులై నారు. బ్రాహ్మణేతర ప్రకటనపత్ర సంబాధమున శ్రేష్ఠిగారు నాకడకు వచ్చియుండిరి. దేశమునకు విశేషమగు హాని నొనర్చినవారగుచునీ నేను జెప్పియుంటిని. శ్రేష్ఠిగారు మెల్లగ వెడలిరి. ఇకజ్జీలించిన తమకృత్య మక్రమముని ధ్వరకు గు ననుభయమున పీర్లు సన్న సన్నముగ వెడలిపోయిరి చెప్పచు సంజుండరావుగారు శ్రేష్ఠిగారిచే పంపబడిన తంత్రి వార్త నెప్పుకొని దానిని ఖండించు. జస్టిసుపత్రిక యీ సందర్భమున వ్రాసిన సమాధానమును వివరించిరి.

6-వ తీర్మానము

శ్రీమతి బీసెంటు, ఆరండేలు వాడియాగార్లుకును, చెన్నపురి ఇండియా దొరతనములకును, ఇండియా కార్యదర్శిని వై తీర్మానమును పంప సభాధ్యక్షున కధికార మియ్యబడినది. సభాధ్యక్షుడే యారవ తీర్మానము నుపపాదించ రంగనాథము, ఎ. శ్రీనివాసులు నాయకుగార్లు సమర్థించిరి. సభను ముగించు కాలమున కేశవపిళ్లగారు మరల సమన్వసించిరి. ప్రచారకార్యక్రమమును నేకవేర్చుటకుగాను ధనము కావలసి యున్నది. ప్రభుయత్నములు కొనసా పుటకుగాను లాడ్ గోవిందానుగారు 50 రూ॥ నొసగిరి. ముచ్చుండు మరకొంత ధనము నొసంగుదురు. బ్రాహ్మణేతరులెల్లరును శత్రువునారము నిరాశముల మెలగవలెను. నేటిసభ జయప్రథముగ జరిగినదని చెప్పరచ్చును. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

ముల్తాను గురుకుల ఆశ్రమము.

దినచర్య.

హరిద్యావరమున కుత్తర భాగమున ముప్రసిద్ధుడు హుజూరిబాగ్ దేవాలయము కలదు. దేవాలయమున కనతి దూరమున రెండు మందిరములు గన్పట్టును. వీనిలో నొకటి పసపునన్నె గలిగియుండ, రెండవది పసపునన్నెతో నలరారుచున్నది. ప్రాచీనవిద్యాలయములవలె గాని, నవీనపాఠశాలల ననుసరించి గాని యీ భవనములు నిర్మింపబడి యుండక సామాన్య గృహమువలె నున్నవి. తాత్కాలికముగ నీ మందిరము లో గురుకుల ఆశ్రమమువారి యాక్రమణమున నున్నవి. తమ పాఠశాలల నిమిత్తము ముల్తానుపుర దక్షిణ భాగమున నివేశమును గొనియున్నారు. తగిన భవనము లభ్యము కావేగమే ఈనివేశస్థలమున గురుకుల ఆశ్రమపు భవనములు వెలయు గలవు.

హోస్తలు—పసపునన్నెగల మందిరము వర్తమానమున విద్యార్థుల నివాసగృహము క్రింద వాడుకయును చున్నవి. ఆశ్రమమున పరువులు, కుర్చీలు, మడత కుర్చీలు మున్నగు వస్తువులను వాడుకచేయనియరు. వాటికి మారుగ కర్రతో చేయబడిన కఠినముగు బల్లలు మాత్రమే వివిధవిధమున నున్నవి. గృహమున ననుగ్రహించి యున్నవి. ఒక్కొక్క తరగతి విద్యార్థుల కందరమున ప్రత్యేకముగ కొన్ని గదుల సేసగుదురు.

గదుల యందలి సామగ్రి విశేషముగ లేదు. బల్లలపై న నె గూరుచుండి విద్యార్థులు తమపుస్తకముల జరుపుకొందురు. జేరబడుటకు చిన్నడనుకులున్నవి. ప్రతి బ్రహ్మచారియొద్దను యొకలోకా యుండును. పాదమునకు మన వలె చర్యముతో తయారైన జోళ్లనుగాక యిచ్చట బ్రహ్మచారులు పాదుకలను ధరింతురు.

ప్రాతఃకాల కృత్యములు—బ్రహ్మచార్యులందరూ ప్రాతఃకాలమున 4 గంటలకు నిద్రలేచి, ఉపాధ్యాయుని వెంట నంటి ఒకమైలు దూరము పోవుదురు. ఒకగంట కాలమైన పిదప నాశ్రమమునకు మరలి యచ్చట కసరత్తుజేసిన యనంతరమున స్నానమాచరింతురు. ఆశ్రమమున కుత్తరభాగమున సెకగట్టు చప్టాగల బావిగలదు. నీరుతోడుకొని తమలోటాలతో విద్యార్థులు స్నానమాచరింతురు. చాకలివాడు సకాలమున బట్టుల తీసికొనిరాక బట్టుల కిబ్బందిగనుండినవో బ్రహ్మచారు తమవస్త్రముల బావికడనే యుడికికొందురు.

ప్రాథమిక—ఇంతలో దైవారాధనమునకు రావలసిన దను గంట మ్రోగును. పసపునన్నెముల ధరించి బ్రహ్మచార్యులందరూ గుంపులు గుంపులుగ యజ్ఞశాలకు పోవుదురు. అరగంట కాల మందరు విద్యార్థులును కన్నులు మూసికొని సంధ్యావందన మొనరింతురు. అనంతరమున హోమ మండపమున హోమము ప్రారంభమగును ఆ సమయమున వేదగానము చేసిని సోకిన కృత్తి తప్పక సంతోష సాగరమున నోలలాడును. వాయువును పరిశుభ్ర మొనర్చుటకు దేవయజ్ఞ మొనరింపబడుచున్నది. ఆచార్యులవారి నీతి బోధకమగు ప్రసంగముతోడ నీకర్మసాంతమగును. పిమ్మట స్వల్పమగు నాహార మొసగబడును. నేతితో మిశ్రితమైన యన్నమును భుజించి విద్యార్థులు పాఠశాలకు పోవుదురు.

పాఠశాల—పాఠశాల ఉదయము 7 గంటల కారంభమై 9 1/2 గంటలతో ముాయబడును. ఇచ్చటి దినచర్య యితర పాఠశాలలయందలి దినచర్యను బోలి యుండును. కాని యొక్కవిషయమున మాత్రము వ్యత్యస్త మున్నది. ప్రతి పాఠశాలమునను విద్యార్థులు “మాకు (విద్యార్థులు, గురువు) కీర్తియు, భగవత్స్వరూపమగు విజ్ఞానమును లభ్యమగు గాక! అను వాక్యములను పఠింతురు.

పాఠశాల విడిచిపెట్టిన యనంతరమున విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును, చుట్టూన్న భోజనమునకై వంటశాలకు విచ్చేయుదురు. ఇచ్చట కొందరు విద్యార్థులు పదార్థములను వడ్డింప సన్నద్ధమగుదురు. పిమ్మట విద్యుక్త కార్యనిర్వహణమునకై విద్యార్థులు పూనుదురు. అల్పాహారమున నైకొనిన పిదప మరల పాఠశాలకు పోయి యచ్చట సాయంకాల 5 గంటల వరకును విద్య నభ్యసించుదురు.

సాయంకాలపు చర్య—పాఠశాలనుండి వచ్చి యొక యరగంట విక్రాంతి దీసికొని విద్యార్థులందరూ క్రీడాస్థలమున కేగి వరుసగ నిలుచుందురు. మహాజను పట్టిక ప్రకారము బోధకుడు విద్యార్థులగాముల బిలుచును. పుట్టులు పోకిమున్నగు నాట లెల్లకాల మాడుచున్నవే గాని నూతనముగ ప్రారంభమైన వరద కాల మచివర కాలమున

హోమముధూలు శిక్షణ తరగతులు

ప్రారంభ సమావేశము.

డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద 17వ తేది ఉదయమున గోఖలే మందిరమున సభజరిగెను. శిక్షణ తరగతి ఉద్యమమును వ్యక్తీకరించుచు సర్వోత్తమరావుగారు

ప్రభువును ను ప న్య సిం చి రి. స్వపరిపాలనోద్యమము రెండు సంవత్సరముల క్రితము బీసెంటమ్మగారి నాయకత్వము క్రింద ప్రారంభమయ్యెను. జేరియ లందరును స్వపరిపాలనమును వాంఛించి యుండిరిని దొరతనమువారికి ప్రభువరచి, స్వపరిపాలనోద్యమమును హేతు పూర్వకమై సం తృప్తి కర మగు ప ర్య వ సా న ము ల వం ద జే యు ట కు జేతభావలలో ప్రజలకు బోధనము జరుగవలయును. చారిత్ర రాజకీయములు, మతసాంఘిక విషయములు మున్నగు వాటి యందు ప్రజలను జ్ఞానవంశితుల నొనర్చి, యువకులను కొందరు తయారుచేసి, వారిచే బోధనము జరిపింపవలసి యున్నది. ఇట్టి బోధనా కార్యము తిదివరలో నితర వృత్తులయందున్న కొంతరు మహానీయులచే జరుపబడుచున్నది. కాని బోధకు లింకను చాలమంది హాగత్యమైయున్నారు. ఆంధ్రులలో నిట్టి కార్యములు విరివిగ సాగుచున్నవి. ద్రావిడులు గూడ నీవిషయమున శ్రద్ధ దీసికొనుచున్నారు. ప్రపంచ చారిత్ర, ఆర్థిక రాజకీయములు మున్నగు విషయములందు విద్యాలయములయందు విద్యార్థుల కిచ్చుట విశేషమగు బోధనము జరుగుచుండుట లేదు. కనుక నీ విషయము లన్నిటియందును కొందరు యువకులకు పాండిత్య మొసగి వారలను మండలములకును గ్రామములకును పంపుదు రని సర్వోత్తమ రావు గారు ప న్య సిం చి న వెనుక,

సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు

ప్రసంగింప దొడగిరి. ఉద్యమము నాశీర్వాదింప నాహ్వానింప బడియున్నాను. వర్తమానమున నా మనము నాక్రమించి యున్న మహదానందము నిదివరలో నెన్నడును నేను పొందియుండలేదు. మన కష్టము ఫలించినది. బంధిత్రయము బంధనముబాసి చెన్నపురికి రానున్నది. (బీసెంటమ్మగారింపిన తంత్రివార్తను జరుపుడని యా సమయమున అయ్యగారు సర్వోత్తమ రావుగారిని కోరిరి. తంత్రివార్త చదువబడగ నె సభ్యుల సంతోష సూచనము మిన్ను ముట్టెను.) సభ్యుల యుత్సాహపరంపరలు సులభగ్రాహ్యములు గాని యీసందర్భమున శ్రీమతి బీసెంటమ్మ సలహాను సభ్యులు గమనింప వలయును. వివిషయమున నైన శాంతిచిత్తులమై, మితత్వముగలిగి యుండవలయునని ఆమె యుద్బోధించుచున్నది. మనమెట్టి ప్రాథమిక గాని జూపక మన ప్రతివాదులను నిఘరము లాడగూడదు. అట్టి చర్య మదరాసు మెయిలు మున్నగు వారలకు విడువవలయును. అతి ప్రయాసముతో సంపాదించిన విజయమును గూర్చి మనము స్వస్థచిత్తులమై యుండవలయునే గాని మితి మీరిన యానందమున పరుషవాక్యములు వెడలనియరాదు.

నె ముగియ గలదుగాన నీటిలో నీడుదమని యొకవిద్యార్థి నూచించును. ప్రిన్సిపలుగారందరూ కనుమతించురు. విద్యార్థుల సంతసమేమని చెప్పును. ఆడుచు, పాడుచు, గతులు వేయుచు వారందరు నీటి యొడ్డునకు పోవుదురు. ఈతనేర్చిన ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థుల ననుసరింతురు. ఉన్నతతరగతులలోని విద్యార్థులు లోతునీటి నీడవచ్చునుగాని చిన్నజ్ఞానులలోని విద్యార్థుల సంత లోతునీటికిబోనీయరు. ప్రవాహమున కెదురుగ నీడు వారు, అడ్డుముగ నీడువారు, కేవలమువలె నీటిపై బయండి యీ డు వారు - పలువురు పలు విధముల నీటితోడ నానందింతురు.

ఈతనేర్చుకొన నాసక్తిగల విద్యార్థులు కొందరుండురు. అట్టివారిని వంతునండి నీటిలోనికి ద్రోసివేతురు. నీటిలో నదివరకే గాచుకొనియున్న విద్యార్థు లీ నవీనుని నీటి నుండి తేలగ నె బట్టుకొందురు. సర్వసాధారణముగ మాతనముగ నీత నభ్యసించవలసిన విద్యార్థి నీటబడినతోడనే తప తపగొట్టుకొన నారంభించును. కనుక విశేషముగ కష్టము లేకయే యీ చాతుర్యము పట్టువడును.

సాయంకాల మగుచున్నది. త్వరలోనాశ్రమమున జేరకున్న, నింకొకసారి ప్రిన్సిపలుగారిదుటకు నెలవీయరు. అంతట బ్రహ్మచార్యులందరూ ఆశ్రమమునకు మరలుదురు. బ్రహ్మయజ్ఞము, దేవయజ్ఞము జరిగినపిదప, విద్యార్థులందరు భుజింతురు. అనంతరమున కొంతదూరము తిరిగివచ్చి కాయనింతురు. ఇంతటితోరాత్రి 9 గంటలగును.

ప్రతిపక్షులు బల సంపన్నులు. న్యాయమును బలము కష్టమేరొకబలము మనకులేదు. కాని మన మందరము సర్వశక్తుడగు భగవంతుని హస్తములయందలి పనిముట్లమనియు, ధైర్యము, మితత్వము మనకు విజయమును గూర్చుననియు విశ్వసించవలయును. కనుక యువకు లెల్లరును ధైర్యవంతులై తమ విద్యుక్త ధర్మములను నిర్వహింపవలయును. శాంతము, విజ్ఞానము, ధర్మము నాశ్రయించి యుండును. శాంత, మితత్వములు మనకు మాగ్ధర్యములై ప్రధానబలములై యుండవలయును. బంధిత్రయము వచ్చునపుడు వారిని సువానించుట కెన్నియో యేర్పాటుల సెనార్చి ఎంతయో సంతసమును వెలువరింపవలసి యున్నది. కాని యీసందర్భములన్నిటియందును మన ప్రవర్తనము యుక్తమై, విశేషమున వెల్లిగొలుపు చుండవలయునని చెప్పుచు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు ఆంగ్లరాజ్యము తోడి సంబంధమును గూర్చి ముచ్చటించి దొడగిరి. ఆంగ్ల పరిపాలనమును తుదముట్టింపవలయుననియు, హిందూదేశమున నాంగ్లేయులు అందగూడదనియు వాదించువారి వాదము కేవలము సత్యమునకు విరుద్ధము. సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు సమయమునకు తగినట్లు చెప్పుచుండు నేగాని విశ్వసనీయును గాదనియు మున్నగు ససత్యవాక్యముల నాంగ్లేయినియు పత్రికలు వెలువరింపవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారి కంపిన విజ్ఞానపత్రము నిన్నటి న్యాయుండియా పత్రికయందు ప్రకటింపబడి యున్నది. తద్విజ్ఞాపనమున స్వపరిపాలనాపాక్షికులు ప్రభుభక్తియుతులనియు ఈ వర్తనములు యథార్థములనియు వగ్గాడించుచుంటిని. స్వపరిపాలనావాదులు గాక స్వాధిపతులగు కొందరు మహానీయులకంటె హోమయూలరులే నిక్కమగు స్వామిభక్తిగలవాడని చెప్పువచ్చును. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్య మావశ్యకమై యున్నది. ఈ స్వాతంత్ర్యమును క్రమక్రమముగ పొందగలము. ఆంగ్లప్రభుత్వమునెడ హోమయూలరులనున్న భక్తి యితరులకు లేదని చెప్పువచ్చును. ఒక్క అధికారవర్గపాలకులయెడ మాత్రము మనము ప్రభుభక్తిని గలిగియుండలేదు.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజనము

ఆంగ్లరాజ్యముతోడ నిండియాదేశమునకు సంబంధముండవలయును. ఆంగ్లరాజ్యసంపర్కమునకు గాను తద్దేశ భావ నభ్యసించకతీరదు. ఆంగ్లభాషతోపాటు దేశభాషలను గూడ నభ్యసించుచుండవలయును. దేశభాషలములను ప్రజలనువిజ్ఞాన వంతులమెనర్పవకామున్నది. హిందూదేశముస్వపరిపాలనాయుత్తము గావలయునన్న భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజన మత్యావశ్యకము. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనాందోళనమున ప్రభుభవమున నెలకొల్పినయాంధ్రులెంతయు కొనియాడదగియున్నారు. ఉర్దూభాషను సామాన్యభాషగ నొనర్చుటసిన దని కొందరు నూచించి యున్నారు. ఇందుమూలమున నున్న యిబ్బందులు మున్నుండు బయటపడగలవు. ఆంధ్రరాష్ట్ర మొకటియు, ద్రావిడరాష్ట్ర మొకటియు యాతీరున భాష కొకరాష్ట్రము చొప్పున నెన్నఁచుట యుక్తము.

వ్యక్తిసౌర్యమే మానవపురోవృద్ధి కారకమై యున్నది. స్వపరిపాలన ముండినవో నిట్టి సౌర్యము లభ్యము కాగలదు. కాని యీ యాశయ మొకటి రెండు దినములలో నెరవేరునది గాదు. ప్రజాసౌర్యమున నింతవరకు విజయ మొందెతిమి. కాని మన మొనర్చినదియు, పొందిన విజయమును, భావికాలము నుద్దేశించి వితర్కించిన చాల స్వల్పపరిమాణమును చాల్చును. సర్వోత్తమరావుగారు నూచించిన విధానములన మాతృభూమికై పాటుపడు వారిసంఖ్య యధికమగును. స్వపరిపాలనాజ్ఞానము ప్రతివ్యక్తియందును నాటవలయును. విద్య నిర్బంధింపబడినగాని యిట్టివ్యక్త్యుల పొందుపడ నేరదు.

రాజకీయవిషయశిక్షణ ములుంద, వర్తమానమున మాచేగుగారి గాకకు సంబంధించి కొన్నియేర్పాటులు జరుగవలసి యున్నది. వాలంటియర్లు పెక్కుండు గ్రామములకు పోయి గ్రామములకు కాంగ్రెసు లీగుసభల సంస్కరణ విధానమును సంపూర్ణముగ బోధించి, వారి యభిరుచియును సంపాదించవలసి యున్నది. మహారాష్ట్రమునందును, మధ్యరాష్ట్రములయందును స్వపరిపాలనావాంఛ బుట్టెన్న మైనవని చెప్పుచు యిందులకుకారణము తిలక్కుగారిని ఇండియా దొరకొనువారు కార్యదర్శికి తెలియజేసియున్నారని నాకునయ్యకును స్థానమునకుండి తెలియవచ్చెను. ఇది సత్యమేగాని యితరభాగములయందు స్వపరిపాలనావాంఛలు లేనట్లు కేవల మసత్యము. ఇండియా దొరతనమువారు క్రమమగుసమాచారము నీయలేదనిమనము రుజువు చేయవలయును. స్వపరిపాలనావాంఛ హిందేశదేశము సంతయు నావరించుచున్నదని చెప్పుచు డాక్టరుగారు మాతృనేపాథము ప్రజలు రాదగునని విన్నవించిరి. స్వచ్ఛందముగ నిట్టి నేవను పూనుకొనినవారు పొందవలసిన కష్టములనుగూడ వీరు వివరించుచు బంధితుల విమోచనమునకు కృతజ్ఞతను వెలువరించిరి.

శ్రీమదాంధ్ర బహిష్కరణ పురాణము.

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పద్యనామిది పురాణము లలో నొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? మలభోజము లేల పరిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు కన్నవలె వివరింపబడియున్నది. గొప్పనాటకాంధ్రమునై నుంచి యుత్తరీయాచారమునచ్చియున్నది. శైలి మిగుల సులభము. 500 పటము అక్షరములైన ప్రతిమాత్రమున్నది. పేల రూ. 0-0. కవులు వేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. చురచిత్రములపై అచ్చు. కాలికోత్రైపు ధన రూ. 1-8-0. పోస్టుభారము లేదు.

(52) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
శిలుగుకండితుడు, ముగ్గునిపల్లె హైస్కూలు, కడప.

నిర్మలమైన

మలబారుసారాయి

(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదొందబడినది)

కొలఃబో అరకొనలెనె, ఇది మలబారులో

నిద్దముచేయబడినది.

బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.

కజను కాలుగాలను బుడ్లుగల పెట్టెలుగ

విప్పుచును.

విడి సీసాలు అమ్మబడవు.

యస్ పి. సారథి, అందుకో,

(826)

మదరాసు.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయోపదములు

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.

1/4 పౌను సీసా రూ. 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ. 1-0-0.

వాసవలేహము

ధగ్గునకు మంచిమందు.

1/4 పౌను సీసా రూ. 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్మ్యు

ఆయుర్వేద యోగముల జేయువారు బొంబాయి నెం 12.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గములు. బంశజాలము; "అహింసా పరమార్థ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యిచ్చుచుగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. కంటే నేనాయును.

1917 వైద్యశాస్త్రీ మహాశంకర్ నావిందజీ, బతంకర్ నావ జాండూలయం 155, బ్రాడ్వే చురరాసు

జాండూలయంలకు పరము: ఐవోడీ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపదేశ సారసవరిలా

అపరిమిత రక్తమువలన జనించి బాధ్యములకు కీరీటువంటి నుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాణవృత్తులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకుభ్రకారణ (29)

కనాపడిసాచిపెట్టి గుణ విచ్చుట నిస్సంయము, సహజమైన పద్ధతవచ్చిన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. పీడముగండలి పొడరనదోషములను, మలబద్ధకమును కారణంబుండమును పోగొట్టుట రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరరాగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండలకు 4 ఔన్నుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషావిప్రశంస

500 పద్యములకు అచ్చురాయి విరచితము.

పేల రూ. 0-4-0 బాడ్డలి అధికము.

ఆంధ్రవైత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయ్యుల కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

రచబడినది. పేల రూ. 0-1-0 పోస్ట్ ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

మురబ్బము గాలామిసిరి కాదని దుబ్బాపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నానకరించినచో కొద్దుమాత్రముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి వృద్ధులకుకొకము బలహీనులైన పురుషకాలములకు దుఃఖము ననుభవించుచు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి బలవంతులగును. బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిబోవుట మానును, నిరుచుకుట మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము పృథ్వియగును, అకలి యెద్దుకల యగును, చక్కగ పనిపెట్టిన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూలో, కాండపూలో జేయుటలో త్రైగురున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన పానదోష 4 గురు మనఃస్థుల బలము అత్యధిక్తుల ఒకమగ్గిడికి గలదు. వైమురబ్బము సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మంగులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో బహుశ్రమము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపుత్రిక పాగ్యులలో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బిపేల రూ. 2-0-0.

తెలలభర్మ 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అచన్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

శ్రీ మంతుల కొక హెచ్చరిక

మీరు

పూర్వమగు దేహపట్టుమును కలిగియున్నారా?

లేనిచో మాడిట్స్ విగర్ ఆను పోషకరాజమును వాడిమాడండి.

అమితవ్యము నేరిగలిగిన బలహీనుల, కునోవికారము, నరపటుత్వము లేమి మున్నునని యే కారణములచే గలిగిన వయినను సరే దీనివలన స్వస్థుల జెందును. అకాల వృద్ధాప్యమును రానీక పురుషుల హృష్ట యోగవంతులచేయును. వృద్ధులమును పోగొట్టి వృధకాయల జేయును. క్రొత్తరక్తముద్భవించి, ఉత్సాహము కలిగించి నూతన పురుషునిజేయును. గొప్పవిలువగల మూలికలచేసిద్ధము చేయబడినది. 48 మాత్రలు గల డబ్బి పేల రూ. 10-0-0 మాత్రమే. పోస్ట్ ప్రత్యేకము. నేడొక డబ్బానుకొని వాడి, గాని చతుర్తరమగు ఫలము లను పరిశీలించుము. అనేక మందులు పనిచేయున పట్టు నిది ప్రఖ్యాతి గాంచినది. ప్రత్యేక పాత్రాతికులు,

మాడిట్స్ మ్యానుఫ్యాక్చరీంగు కంపెని,
(863) 836 మెయిన్ స్ట్రీటు మకాం పూనా.

MADIX MANUFACTURING Co.,
(Dept 36, MAIN STREET, Camp, POONA)

స్వధర్మ నిధనం శ్రేయ: స్వధర్మ నిధనం శ్రేయ:
మంచి సమయము! సదాచారము సగము వెల!!

సదాచారము

(సాంధ్ర తాత్పర్యము)

878

ఈ గ్రంథము శ్రుతి స్మృత్యాయుర్వేదాది గ్రంథ సహాయములన సంగ్రహింపబడినది. ఈ గ్రంథమును తప్పక ప్రతివారుసంగ్రహించి దీనిలోని విషయములను సావధానముగ గాంచి ఆచరించి సాచారశీలరై దీర్ఘాయు రారోగ్యదుల జెందుదురని నమ్ముచున్నాము. అందు పేల రూ. 2-0-0 లు. ఈపేలలోగా కొనువారికి రూ. 1-0-0 కే ఇయ్యబడును.

టపాలా చార్జి వేరు. ఈగ్రంథములు దొంగట స్థలము:—
చాంపియన్ అండు కంపెని, గుంటూరు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు - బొమ్మల కాళ్లు - గాడి పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రో టానిక్ వెరల్సు ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్వరము, తక్కువగను, మెదడు దిష్ట, గా నుండుట, పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనులు, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని గానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షించును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0.

నవీనము! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు నశినము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను శాంతికాంక్ష ముండునట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. అత్తకహార్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన నను మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత ఆనందమింతురు. ఇతర వాసనలు యే చేయించినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

పేల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి
మద్రాసు యేజంటు:— మహతా పురుషోత్తం మూర్తి
వైమానుబాబు శోడ్, మదరాసు.